

Lagrådsremiss

Genomförande av FN:s vapenprotokoll

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 9 december 2010

Beatrice Ask

Charlotte von Essen
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslår regeringen att Sverige ska tillträda FN:s vapenprotokoll. Remissen innehåller också förslag till de lagändringar som bedöms nödvändiga för att Sverige ska kunna tillträda protokollet.

Rådets direktiv av den 18 juni 1991 om kontroll av förvärv och innehav av vapen (91/477/EEG), vapendirektivet, är genomfört i svensk rätt. I lagrådsremissen behandlas genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen, ändringsdirektivet. Vidare föreslås de lagändringar som krävs för att genomföra ändringsdirektivet.

Den svenska regleringen av vapen håller en hög skyddsnivå internationellt sett och uppfyller i många avseenden de krav som ställs i vapenprotokollet och ändringsdirektivet. För att helt leva upp till kraven är det dock nödvändigt att genomföra vissa ändringar, huvudsakligen i vapenlagstiftningen och krigsmateriellagstiftningen.

Den mest ingripande förändringen gäller krav på märkning av skjutvapen, vapendelar och förpackningar med ammunition. För närvarande saknas i svensk rätt regler om märkning av sådana föremål. Förslagen i remissen innebär i korthet att skjutvapen och vapendelar samt förpackningar med ammunition ska märkas vid tillverkningen på ett närmare angivet sätt. Vidare föreslås att skjutvapen och vapendelar som förs in till Sverige ska förses med märkning. Den som bryter mot dessa bestämmelser ska kunna dömas till ansvar. Detsamma gäller den som förfalskar eller olovligen utplånar, avlägsnar eller ändrar angiven märkning. Det föreslås även att skjutvapen och vapendelar som har varit föremål för sådana brott ska kunna förverkas.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2011.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	4
2	Lagtext.....	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel	5
2.2	Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)	6
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen	10
3	Ärendet och dess beredning.....	11
4	FN:s vapenprotokoll	11
4.1	Utvecklingen av det internationella samarbetet mot illegal tillverkning av och handel med skjutvapen	11
4.2	Sammanfattning av FN:s vapenprotokoll.....	12
5	Ändringsdirektivet	13
5.1	Framväxten av gemensamma regler inom EU mot illegal tillverkning av och handel med skjutvapen	13
5.2	Sammanfattning av ändringsdirektivet.....	14
6	Den svenska vapenlagstiftningen i förhållande till FN:s vapenprotokoll och ändringsdirektivet	16
7	Sveriges tillträde till FN:s vapenprotokoll.....	16
8	Genomförande av FN:s vapenprotokoll och ändringsdirektivet	17
8.1	Mantel till skjutvapen jämställs med skjutvapen	18
8.2	Märkning av skjutvapen och ammunition	19
8.2.1	Märkning av skjutvapen vid tillverkning	19
8.2.2	Märkning av skjutvapen som förs över från staten till permanent civilt bruk	23
8.2.3	Märkning av ammunition vid tillverkning	24
8.2.4	Märkning vid införsel av skjutvapen och vapendelar	26
8.2.5	Placering av bestämmelserna om märkning	30
8.3	Straffrättsliga frågor.....	31
8.4	Direktivets krav på ett sanktionssystem för överträdelser.....	39
8.5	Kontroll i samband med in- och utförsel.....	40
8.6	Viss övrig reglering.....	44
9	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.....	54
10	Ekonomiska konsekvenser.....	55
11	Författningskommentar.....	56
11.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel	56
11.2	Förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)	57

11.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.....	64
Bilaga 1	Förenta nationernas resolution 55/255, antagen den 31 maj 2001 av generalförsamlingen, tilläggsprotokoll mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar och komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.....	65
Bilaga 2	Rådets direktiv av den 18 juni 1991 om kontroll av förvärv och innehav av vapen (91/477/EEG).....	77
Bilaga 3	Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen.....	90
Bilaga 4	Sammanfattning av Ds 2009:22.....	97
Bilaga 5	Promemorians lagförslag	99
Bilaga 6	Förteckning över de remissinstanser som har yttrat sig över promemorian.....	108

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel,
2. lag om ändring i vapenlagen (1996:67),
3. lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1992:1300) om krigsmateriel²
dels att 29 § ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 1 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 b §

I 2 a kap. vapenlagen (1996:67) finns bestämmelser om märkning av vapen och vapendelar vid tillverkning och införsel samt om märkning av ammunition vid tillverkning.

Utbyte av brott som avses i 25 eller 26 § skall förklaras förverkat om det inte är uppenbart oskäligt.

29 §

Krigsmateriel som varit föremål för brott enligt 25 eller 26 § eller dess värde samt utbyte av sådant brott ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (EUT L 179, 8.7.2008, s. 5, Celex 308L0051).

² Lagen omtryckt 1997:689.

2.2 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

Häri genom föreskrivs¹ i fråga om vapenlagen (1996:67) dels att 1 kap. 3 och 8 §§ samt 9 kap. 5 § ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas ett nytt kapitel, 2 a kap., och en ny paragraf, 9 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

Vad som sägs om skjutvapen gäller också

- a) anordningar som till verkan och ändamål är jämförliga med skjutvapen,
- b) obrukbara vapen som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen,
- c) start- och signalvapen som laddas med patroner,
- d) armborst,
- e) tårgasanordningar och andra till verkan och ändamål jämförliga anordningar,
- f) slutstycken, ljuddämpare, eldrör, pipor, stommar, lådor och trummor till skjutvapen, eller armborststommar med avfyrningsanordningar,
- g) anordningar som kan bäras i handen och är avsedda att med elektrisk ström bedöva människor eller tillfoga dem smärta, och
- h) anordningar som gör att skjutvapen kan användas med annan ammunition än de är avsedda för.

8 §²

I fråga om skjutvapen som innehas av staten gäller endast bestämmelserna i 2 kap. 17–21 §§. Lagen gäller inte ammunition som innehas av staten.

I fråga om skjutvapen som innehas av staten gäller endast 2 kap. 17–21 §§ och 2 a kap. 1–5 §§. I fråga om ammunition som innehas av staten gäller endast 2 a kap. 6 §.

2 a kap. Märkning

Tillverkning m.m.

1 §

Med tillverkning förstås i denna lag framställning av sådana vapen

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (EUT L 179, 8.7.2008, s. 5, Celex 308L0051).

² Senaste lydelse 1999:74.

och vapendelar som anges i 2 och 3 §§. Med tillverkning förstås även sådan ändring eller ombyggnad av ett vapen som innebär att det till funktions- eller verkningsgrad blir ett väsentligt annorlunda vapen.

2 §

Den som tillverkar ett skjutvapen som är avsett att skjuta ut hagel, kulor eller andra projektiler med hjälp av ett antändbart drivämne, ska förse vapnet med en unik märkning som inbegriper tillverkarens namn, landet eller platsen för tillverkningen, serienummer och tillverkningsår, om tillverkningsåret inte framgår av serienumret. Detta gäller inte den som tillverkar ett skjutvapen av vapendelar som redan är märkta på föreskrivet sätt.

Märkningen ska vara placerad på skjutvapnets

- 1. slutstycke eller trumma,*
- 2. eldrör eller pipa, och*
- 3. stomme, låda och mantel.*

3 §

Vad som anges i 2 § gäller också den som tillverkar ett obrukbart vapen som i brukbart skick skulle vara ett sådant skjutvapen som omfattas av nämnda paragraf.

4 §

Den som tillverkar någon av de vapendelar som anges i 2 § andra stycket ska förse vapendelen med en unik märkning på det sätt som föreskrivs i 2 § första stycket. Detta gäller dock inte om tillverkaren ska infoga vapendelen i ett skjutvapen som ska märkas vid tillverkningen.

5 §

När ett sådant vapen som anges i 2 eller 3 § förs över från staten till permanent civilt bruk ska den

myndighet som för över vapnet se till att det har en unik märkning som gör det möjligt att identifiera att överföringen har skett från en svensk myndighet.

Första stycket gäller inte vapen som staten har löst in enligt 7 kap.

6 §

Den som tillverkar ammunition till ett sådant skjutvapen som anges i 2 § ska märka varje förpackning med komplett ammunition med uppgift om ammunitionstyp, kaliber, varupartiets identifikationsnummer och tillverkarens namn.

Första stycket gäller inte ammunition som anges i 3 § 2 förordningen (1992:1303) om krigsmateriel.

Införsel

7 §

Den som för in vapen eller vapendelar som anges i 2 och 3 §§ till Sverige ska snarast, och senast inom en månad efter införseln, se till att föremålet har en unik märkning med identifikationsnummer eller annan uppgift som gör det möjligt för behöriga myndigheter att identifiera det. Märkningen ska också visa att föremålet har förts in till Sverige och året för införseln.

Första stycket gäller inte den som tillfälligt, under högst tre månader från dagen för införseln, för in vapen eller vapendelar till Sverige för

1. användning vid jakt eller tävlingsskytte,
2. reparation,
3. resa genom landet, eller
4. andra godtagbara ändamål.

9 kap.

1 a §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen bryter mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 2–4 eller 7 §. Detsamma gäller den som uppsåtligen förfalskar eller olovligen utplånar, avlägsnar eller ändrar sådan märkning.

Ansvar för brott mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 7 § ska inte dömas ut om gärningen är belagd med straff enligt 1 §.

5 §³

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 § eller 2 § a skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § d eller 2 § e. I stället för vapnet eller ammunitionen kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad.

Utbyte av brott enligt denna lag skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Ett vapen eller en vapendel som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d eller e. I stället för vapnet, vapendelen eller ammunitionen kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen eller en vapendel förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad.

Utbyte av brott enligt denna lag ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

2. Bestämmelserna i 2 a kap. 2–4 och 6 §§ tillämpas på tillverkning som avslutas efter ikraftträdandet.

3. Den som vid ikraftträdandet innehar en mantel som enligt äldre bestämmelser får innehas utan tillstånd, får inneha denna till utgången av december 2011 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts före sistnämnda tidpunkt, till dess att slutligt beslut i tillståndsfrågan har vunnit laga kraft.

³ Senaste lydelse 2005:311.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs¹ att 18 § lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Tullverket har rätt att göra kontrollbesök och revisioner hos den som för ut sådana varor som nämns i 3 § 1 och 7. *Vad som sägs i 6 kap. 25–38 §§ tullagen (2000:1281) om revision m.m. gäller därvid, liksom bestämmelsen i 10 kap. 4 § samma lag om vite.*

Föreslagen lydelse

18 §²

Tullverket har rätt att göra kontrollbesök och revisioner hos den som för ut sådana varor som nämns i 3 § 1, 3 och 7 *samt hos den som för in sådana varor som nämns i 3 § 3. Vid sådana kontrollbesök och revisioner tillämpas 6 kap. 25–38 §§ och 10 kap. 4 § tullagen (2000:1281).*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (EUT L 179, 8.7.2008, s. 5, Celex 308L0051).

² Senaste lydelse 2003:811.

3 Ärendet och dess beredning

I maj 2001 antog FN protokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, det s.k. vapenprotokollet. Vapenprotokollet är ett tilläggsprotokoll till FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet. Det huvudsakliga syftet med protokollet är att främja, underlätta och förstärka samarbetet mellan staterna för att förebygga, bekämpa och eliminera olaglig tillverkning och handel med skjutvapen m.m. Både Sverige och EU har undertecknat vapenprotokollet men ännu inte tillträtt det. Protokollet finns i *bilaga 1*.

Inom EU finns bestämmelser om kontroll av vapen i rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen, även kallat vapendirektivet. I maj 2008 antogs ett nytt direktiv, Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen, här kallat ändringsdirektivet. Syftet med ändringsdirektivet är att dels anpassa vapendirektivet till bestämmelserna i vapenprotokollet, dels vidta förbättringar av vapendirektivet med anledning av bl.a. vissa problem som påtalats i kommissionens rapport till Europaparlamentet och rådet av den 15 december 2000 om genomförandet av vapendirektivet. Ändringsdirektivet skulle ha varit genomfört senast den 28 juli 2010. Vapendirektivet finns i *bilaga 2* och ändringsdirektivet i *bilaga 3*.

Chefen för Justitiedepartementet gav den 18 mars 2009 en utredare i uppdrag att klargöra bl.a. vilka författningsändringar och andra åtgärder som bedöms nödvändiga och lämpliga för att Sverige ska uppfylla åtagandena i vapenprotokollet och ändringsdirektivet.

Utredaren överlämnade i juni 2009 promemorian Genomförande av FN:s vapenprotokoll m.m. (Ds 2009:22). I promemorian föreslår utredaren bl.a. bestämmelser om att skjutvapen, vapendelar och förpackningar med ammunition vid tillverkningen ska förses med märkning samt att endast sådana föremål som är märkta ska få föras in i respektive ut ur Sverige. Vidare finns bl.a. förslag på kriminalisering av åsidosättande av bestämmelserna om märkning. Utredarens sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 4* och lagförslagen i *bilaga 5*. Promemorian har remitterats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2009/5706/L4). I lagrådsremissen behandlas de lagändringar som föreslås i promemorian och som är föranledda av vapenprotokollet och ändringsdirektivet.

4 FN:s vapenprotokoll

4.1 Utvecklingen av det internationella samarbetet mot illegal tillverkning av och handel med skjutvapen

I december 1998 beslutade FN:s generalförsamling att inrätta en öppen, mellanstatlig ad hoc-kommitté för att utarbeta en konvention mot gräns-

överskridande organiserad brottslighet (resolution 53/111). Kommittén fick också i uppdrag att överväga utarbetandet av ytterligare instrument rörande människohandel och människosmuggling samt illegal tillverkning av och handel med vapen m.m.

I november 2000 antog Generalförsamlingen, genom resolution 55/25, konventionen mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och två tilläggsprotokoll, ett om människohandel och ett om människosmuggling. Därutöver antog generalförsamlingen i maj 2001, genom resolution 55/255, det tredje tilläggsprotokollet till konventionen, vapenprotokollet. Konventionen och de tre tilläggsprotokollen har trätt i kraft.

Sverige har undertecknat och tillträtt konventionen mot gränsöverskridande organiserad brottslighet samt tilläggsprotokollen om människohandel och människosmuggling. Såväl Sverige som EU har undertecknat vapenprotokollet men ännu inte tillträtt det.

4.2 Sammanfattning av FN:s vapenprotokoll

I vapenprotokollet betonas inledningsvis att protokollet kompletterar FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och ska tolkas tillsammans med konventionen, *artikel 1.1*. Bestämmelserna i konventionen ska i tillämpliga delar gälla vapenprotokollet såvida inte annat anges i protokollet, *artikel 1.2*. Tanken är att bestämmelserna i konventionen, när de tillämpas i fråga om olaglig handel och tillverkning av vapen, ska få väsentligen samma effekt som när de tillämpas på brottslighet enligt konventionen. Frågor om exempelvis domsrätt, utlämning, internationell rättslig hjälp i brottmål, juridiska personers ansvar och förverkande behandlas i konventionen. Brott som anges i vapenprotokollet ska betraktas som brott enligt konventionen, *artikel 1.3*.

Vapenprotokollets syfte är enligt *artikel 2* att främja, underlätta och förstärka samarbetet mellan parterna för att förebygga, bekämpa och eliminera olaglig tillverkning av och handel med vapen.

I *artikel 3a-f* definieras begreppen skjutvapen, delar och komponenter, ammunition, olaglig tillverkning och handel samt spårning.

Tillämpningsområdet för protokollet är förebyggande av olaglig tillverkning av och handel med vapen samt utredning och lagföring av brott när de är gränsöverskridande till sin natur och en organiserad brottslig sammanslutning är delaktig, *artikel 4.1*. Protokollet ska dock inte tillämpas när det är fråga om transaktioner mellan stater eller statliga överföringar i fall där protokollets tillämpning skulle inkräkta på en parts rätt att vidta åtgärder i den nationella säkerhetens intresse som är förenliga med FN:s stadga, *artikel 4.2*.

I syfte att underlätta identifiering och spårning av vapen innehåller protokollet i *artikel 8* bestämmelser om märkning av skjutvapen och ammunition vid tillverkning, *8.1.a*, samt av skjutvapen vid införsel, *8.1.b*. Enligt *8.1.c* ska parterna också se till att det vid överlåtelse av ett skjutvapen från ett statligt lager till varaktig civil användning finns en lämplig unik märkning som gör att alla parter kan identifiera det överlåtande landet.

Protokollet ålägger vidare staterna att kriminalisera vissa uppräknade gärningar, om de begås uppsåtligen, *artikel 5. 1*. De gärningar som avses är

olaglig tillverkning av och olaglig handel med skjutvapen, deras delar och ammunition liksom förfälskning, olaglig utplåning, avlägsnande eller ändring av sådan märkning på skjutvapen som protokollet kräver. I begreppet olaglig handel innefattas bl.a. att importera skjutvapen som inte är märkta i enlighet med protokollet. Med reservation för grundbegreppen i statens rättsordning, ska försök och olika former av medverkan till de nämnda brotten kriminaliseras, *artikel 5.2*. I *artikel 6* finns bestämmelser om förverkande, beslag och bortskaffande.

Artikel 7 behandlar registrering av uppgifter. Varje part ska, i minst tio år, bevara vissa uppgifter om skjutvapen, vapendelar och ammunition som är nödvändiga för spårning och identifiering av skjutvapen samt för att förebygga och upptäcka olaglig tillverkning eller handel.

I *artikel 9* åläggs en part som inte betraktar ett skjutvapen som gjorts obrukbart som ett skjutvapen i enlighet med sin nationella lag att vidta vissa åtgärder för att förhindra att obrukbara skjutvapen olagligen återställs.

Artikel 10 ställer krav på parterna att upprätta eller behålla ett effektivt system för licensiering eller tillståndsgivning för export, import och transit.

Enligt *artikel 11 a* ska varje part vidta lämpliga säkerhetsåtgärder och förebyggande åtgärder för att garantera säkerheten vid tillverkning, import, export och transit av skjutvapen, vapendelar och ammunition. Vidare ska parterna vidta åtgärder för att höja effektiviteten på import-, export- och transitkontrollen samt på det gränsöverskridande samarbetet mellan polis och tull, *11 b*.

Artiklarna 12–14 behandlar utbyte av information och annat samarbete.

Artikel 15 handlar om vapenmäklare och vapenmäklarverksamhet.

Slutbestämmelserna i *artiklarna 16–21* reglerar frågor som tvistlösning, undertecknande och ratifikation, ikraftträdande, ändringar och uppsägningar.

5 Ändringsdirektivet

5.1 Framväxten av gemensamma regler inom EU mot illegal tillverkning av och handel med skjutvapen

Den 18 juni 1991 antog EU:s ministerråd direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen, vapendirektivet, (EGT L 256, 13.9.1991, s. 51, Celex 391L0477). Direktivet, som trädde i kraft den 1 januari 1993, innehåller bestämmelser om en delvis harmonisering av lagstiftningen om skjutvapen och om förutsättningar för förflyttning av vapen inom EU.

Vapendirektivet berör inte medlemsstaternas rätt att vidta åtgärder mot illegal vapenhandel. Inte heller berörs deras rätt att utfärda nationella bestämmelser om tillstånd att inneha vapen eller om jakt och tävling med vapen. Utanför direktivet faller också förvärv och innehav av vapen som är förenliga med nationell rätt och som avser de väpnade styrkorna, polisen och offentliga myndigheter eller sådana vapensamlare och kulturella och historiska institutioner som har statens godkännande för

sin verksamhet. Slutligen berör vapendirektivet inte kommersiella överlåtelser av krigsvapen och ammunition till sådana vapen.

Vapendirektivet är ett s.k. minimidirektiv. Det anger de lägsta krav som medlemsstaternas lagstiftning ska uppfylla, men tillåter staterna att hålla en högre skyddsnivå. Den speciella procedur med europeiska skjutvapenpass som avser jägare och tävlingsskyttar ska dock alltid kunna tillämpas med i direktivet närmare angivna begränsningar.

Den svenska vapenlagstiftningen är anpassad till vapendirektivet (se prop. 1995/96:52).

I maj 2008 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen, ändringsdirektivet, (EUT L 179, 8.7.2008, s. 5, Celex 308L0051). Det skulle ha varit genomfört senast den 28 juli 2010.

Det bör anmärkas att Lissabonfördraget trädde i kraft den 1 december 2009. Av övergångsbestämmelserna till Lissabonfördraget följer att rättsakter som har antagits före ikraftträdandet av fördraget ska bestå så länge de inte upphävs, ogiltigförklaras eller ändras med tillämpning av EG- eller EU-fördragen (protokoll om övergångsbestämmelser, EUT C 306, 17.12.2007, s. 159). Ändringsdirektivet påverkas alltså inte av Lissabonfördragets ikraftträdande.

5.2 Sammanfattning av ändringsdirektivet

I ingressen till ändringsdirektivet anges bl.a. att dess syfte är att dels anpassa vapendirektivet till bestämmelserna i FN:s vapenprotokoll för att möjliggöra gemenskapernas anslutning till protokollet, dels vidta förbättringar av vapendirektivet med anledning av bl.a. vissa problem som påtalades i kommissionens rapport till Europaparlamentet och rådet av den 15 december 2000 om genomförandet av vapendirektivet.

Artikel 1 i ändringsdirektivet innehåller en beskrivning av ändringar och tillägg som gjorts i vapendirektivet. I den följande redogörelsen för dessa ändringar avser hänvisningarna artiklarna i vapendirektivet, om inte annat uttryckligen anges.

Ändringsdirektivet föreskriver inledningsvis en förändrad definition av skjutvapen samt definierar vad som avses med delar till skjutvapen, väsentlig del, ammunition, spårning, vapenmäklare, vapenhandlare, olaglig tillverkning, olaglig handel och det europeiska skjutvapenpasset, *artikel 1.1, 1.2 och 1.4*.

I *artikel 4.1 och 4.2* i ändringsdirektivet finns bestämmelser om märkning av skjutvapen som saknar motsvarighet i vapendirektivet. Dessa bestämmelser innebär att medlemsstaterna ska se till att alla skjutvapen eller delar till skjutvapen som släpps ut på marknaden antingen har märkts och registrerats i enlighet med direktivet eller gjorts obrukbara. Medlemsstaterna ska vidare se till att varje enskild förpackning med komplett ammunition märks. Slutligen innebär bestämmelserna om märkning att om ett skjutvapen förs över från en statlig depå till permanent civilt bruk så ska medlemsstaterna se till att vapnet förses med en lämplig unik märkning, som gör det lätt att identifiera från vilket land överföringen skett.

Artikel 4.3 behandlar kraven på tillstånd för vapenhandlare och innebär en viss skärpning. Ett tillstånd ska grundas på åtminstone en prövning av vapenhandlarens personliga och yrkesmässiga integritet och förmåga.

I *artikel 4.4 och 4.5* finns närmare bestämmelser om registrering. Medlemsstaterna ska bl.a. se till att vissa uppgifter om skjutvapen registreras och bevaras under 20 år.

Enligt *artikel 4 a*, som saknar motsvarighet i vapendirektivets ursprungliga lydelse, får medlemsstaterna tillåta förvärv och innehav av skjutvapen bara för personer som har beviljats licens eller, när det gäller skjutvapen i kategorierna C eller D, för personer som har erhållit ett särskilt tillstånd för förvärv och innehav av sådana skjutvapen i enlighet med nationell lag. *Artikel 4 b*, som är ny, behandlar vapenmäklarverksamhet.

I *artikel 5* skärps bestämmelserna om i vilka fall en medlemsstat får tillåta förvärv och innehav av skjutvapen. Förvärv och innehav ska endast vara tillåtet för personer som har giltiga skäl och som inte kan antas utgöra en fara för sig själva eller för allmän ordning och säkerhet. Den som inte har fyllt 18 år får som huvudregel inte förvärva och inneha skjutvapen.

I *artikel 6 andra stycket* finns en bestämmelse om noggrann kontroll vid distanshandel med skjutvapen m.m. som saknar motsvarighet i vapendirektivets ursprungliga lydelse.

Enligt *artikel 7.4* får medlemsstaterna överväga att till personer som uppfyller kraven för tillstånd för skjutvapen utfärda flerårig licens för förvärv och innehav av alla skjutvapen som omfattas av tillstånd. *Artikel 7.5* innehåller vissa övergångsbestämmelser.

Artikel 11.3 behandlar vissa förfaranden för vapenhandlare som avser att föra över vapen till en vapenhandlare som är bosatt i en annan medlemsstat samt den efterföljande kontrollen. *Artikel 12.2* reglerar tillstånd för innehav av skjutvapen under transitering och hänför sig till jägare eller tävlingsskyttar med europeiskt skjutvapenpass.

Enligt *artikel 13.3* ska kommissionen inrätta en kontaktgrupp för utbyte av upplysningar. Enligt *artikel 13 a*, som är ny, ska kommissionen biträdas av en kommitté.

Artikel 16, som behandlar medlemsstaternas sanktionssystem för överträdelse, har ändrats. Enligt artikeln ska medlemsstaterna fastställa ett sanktionssystem för överträdelse av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med direktivet och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa sanktioner tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

I *artikel 17* finns nya bestämmelser om kommissionens rapporteringskyldighet till Europaparlamentet och rådet med anledning av direktivet.

I direktivets *bilaga 1 del III* har i ett andra stycke lagts till bestämmelser som gäller kontroll av obrukbara skjutvapen. Bestämmelserna innebär bl.a. att medlemsstaterna ska låta en behörig myndighet kontrollera vidtagna åtgärder för att göra skjutvapen obrukbara.

I *artiklarna 2–4* i ändringsdirektivet finns bestämmelser om införlivande, ikraftträdande och adressater. Medlemsstaterna ska senast den 28 juli 2010 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa ändringsdirektivet.

6 Den svenska vapenlagstiftningen i förhållande till FN:s vapenprotokoll och ändringsdirektivet

Vapenlagen (1996:67) innehåller bestämmelser om enskildas och organisationers m.fl. befatning med vapen och ammunition. I lagen regleras bl.a. frågor om tillstånd till innehav och införsel, förvaring, inlösen och registerföring. Lagen är inte tillämplig på skjutvapen som innehas av staten förutom när det gäller registerföringen. Regler om statliga skjutvapen finns i stället i förordningen (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m. Vapenlagen kompletteras av vapenförordningen (1996:70) och av föreskrifter och allmänna råd som utfärdats av Rikspolisstyrelsen.

När det gäller tillverkning och utförsel av skjutvapen, utom slätborrade skjutvapen för jakt eller sportskytte, och ammunition till sådana vapen finns bestämmelser i lagen (1992:1300) om krigsmateriel och i förordningen (1992:1303) om krigsmateriel. Bestämmelser om utförsel (överföring) av skjutvapen och ammunition från Sverige till ett annat land inom EU finns i vapenförordningen. Tillverkning av slätborrade skjutvapen för jakt eller sportskytte och tillhörande ammunition är inte reglerad. Regler om hantering och import av ammunition finns även i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Vapenprotokollet och ändringsdirektivet omfattar i huvudsak bestämmelser som är ägnade att förbättra samarbetet och informationsutbytet mellan myndigheterna i staterna samt bestämmelser som ställer minimikrav på medlemsstaternas nationella lagstiftning när det gäller utförsel och införsel av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition. Den största sakliga nyheten är kravet på märkning av skjutvapen och ammunition.

Vapenprotokollet samt vapendirektivet och ändringsdirektivet anger de lägsta krav som staterna ska uppfylla. Det är alltså tillåtet för staterna att hålla en högre skyddsnivå i sin nationella vapenlagstiftning. Svensk vapenlagstiftning kan sägas vara restriktiv och håller internationellt sett en hög skyddsnivå. Regeringens utgångspunkt är att den nivån ska bibehållas. Till stora delar uppfyller svensk vapenlagstiftning väl de krav på reglering som protokollet och direktiven ställer. Det finns dock ett antal bestämmelser i protokollet och ändringsdirektivet som saknar motsvarighet i svensk rätt.

I det följande redovisas de lagändringar som protokollet och ändringsdirektivet enligt regeringens bedömning bör föranleda. För en mer detaljerad genomgång av svensk rätts förhållande till protokollet och ändringsdirektivet hänvisas till promemorian.

7 Sveriges tillträde till FN:s vapenprotokoll

Regeringens förslag: Sverige ska tillträda FN:s vapenprotokoll.
--

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker promemorians förslag eller lämnar det utan invändningar.

Skälen för regeringens förslag: FN:s generalförsamling inledde arbetet med konventionen mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och de tre tilläggsprotokollen för mer än tio år sedan. Under denna period har det blivit allt tydligare att internationellt samarbete är en nödvändig förutsättning för att bekämpa den organiserade brottsligheten.

Illegal spridning av vapen har i allt större utsträckning blivit ett inslag i organiserad brottslighet och terrorism. Illegala vapen förvärrar väpnade konflikter och orsakar onödigt mänskligt lidande samt bidrar till allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt. Vidare motverkar förekomsten av illegala vapen en hållbar samhällsutveckling i krisområden. Situationen i områden efter väpnade konflikter tydliggör denna utveckling. De flesta av dessa drabbade områden är även källor för olaglig vapenhandel. I Europa har problemet förekommit bl.a. i Balkanområdet. Det förekommer också att vapen genom förmedling från organiserade brottsliga sammanslutningar övergår i terroristorganisationers besittning (jfr FN:s handlingsprogram för att förebygga, motverka och avskaffa olaglig handel med eldhandvapen och lätta vapen [SALW]).

Om inga åtgärder vidtas för att begränsa den illegala vapenhanteringen kan det förväntas att den, liksom därmed sammanhängande brottslighet, blir än mer utbredd. För att vända en sådan utveckling krävs ett effektivt internationellt samarbete med förebyggande åtgärder. Regeringen delar den mening som framförs i promemorian att vapenprotokollet kommer att kunna utgöra en gemensam plattform för ett sådant samarbete mellan länder och få stor betydelse för kampen mot spridningen av illegala vapen framöver.

Sverige har deltagit aktivt i arbetet med att förhandla fram vapenprotokollet. Sverige har dock i avvaktan på att de ändringar i vapendirektivet som protokollet föranleder förhandlas fram inom EU avstått från att tillträda protokollet. Arbetet med ändringarna i vapendirektivet, som bl.a. syftar till att möjliggöra för EU att tillträda protokollet, är nu avslutade genom att ändringsdirektivet har antagits. Det finns därför inte längre skäl för Sverige att vänta med att tillträda protokollet.

Mot den angivna bakgrunden anser regeringen att Sverige ska tillträda FN:s vapenprotokoll.

8 Genomförande av FN:s vapenprotokoll och ändringsdirektivet

I den fortsatta framställningen i lagrådsremissen används beteckningen *protokollet* på Förenta nationernas resolution 55/255, antagen av generalförsamlingen, tilläggsprotokoll mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar och komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och *direktivet* på vapendirektivet i konsoliderad form, dvs. rådets direktiv (91/477/EEG) av den 18 juni 1991 om kontroll av förvärv och innehav av vapen med de ändringar som gjorts genom Europaparlamentets och rådets direktiv (2008/51/EG) av den 21 maj 2008 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen.

8.1 Mantel till skjutvapen jämföras med skjutvapen

Regeringens förslag: Mantel till skjutvapen ska jämföras med skjutvapen vid tillämpningen av vapenlagen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker promemorians förslag eller lämnar det utan invändningar.

Skälen för regeringens förslag: I ingressen till protokollet anges att det är tillämpligt på skjutvapen samt delar och komponenter till skjutvapen. Med delar och komponenter till skjutvapen avses enligt *artikel 3 b i protokollet* och *artikel 1.1 a i direktivet* varje komponent eller ersättningskomponent som har utformats särskilt för ett skjutvapen och som är nödvändig för dess funktion, inbegripet pipa, stomme eller låda, glidskena (mantel) eller cylinder (trumma) och slutstycke samt varje anordning som formgivits eller anpassats för att dämpa det ljud som uppkommer då ett skjutvapen avfyras.

Enligt 1 kap. 3 § f vapenlagen (1996:67) jämföras vissa vapendelar med skjutvapen vid tillämpningen av vapenlagen (tillståndspliktiga vapendelar). Detta gäller samtliga delar som omfattas av definitionen i protokollet och direktivet utom mantel. Bestämmelsen i 1 kap. 3 § f vapenlagen innebär att det, liksom för skjutvapen, krävs tillstånd för innehav, för att yrkesmässigt ta emot för reparation eller översyn och för handel samt in- och utförelse av sådana vapendelar (se 2 kap. 1 § vapenlagen och 6 § lagen [1992:1300] om krigsmateriel).

I *artikel 10.1 i protokollet* åläggs staterna att införa eller behålla ett licens- eller tillståndsförfarande för införelse och utförelse av bl.a. delar och komponenter till skjutvapen. För att uppfylla protokollets krav enligt den angivna artikeln bör det i svensk rätt införas ett krav på tillstånd för införelse och utförelse av en mantel.

Ett sätt att uppnå en sådan ordning är att, som föreslås i promemorian, låta mantel innefattas i den krets av vapendelar som enligt 1 kap. 3 § f vapenlagen jämföras med skjutvapen. Fördelen med en sådan reglering är, som *Rikspolisstyrelsen* också anför i sitt remissvar, att lagstiftningen blir mer konsekvent i det att samtliga delar som är nödvändiga för ett skjutvapens funktion blir tillståndspliktiga. Som skäl för att manteln ska jämföras med skjutvapen pekar *Statens kriminaltekniska laboratorium* på den likhet en mantel har med ett slutstycke genom sin fördämmande eller föreglerande funktion. En annan fördel med den föreslagna lösningen är att definitionen av vapendelar i vapenlagen i övrigt överensstämmer med såväl protokollet som direktivets definition. Mot denna bakgrund anser regeringen att mantel bör innefattas i kretsen av vapendelar som är att jämföras med skjutvapen enligt 1 kap. 3 § f vapenlagen. Som en följd därav bör förordningen (1992:1303) om krigsmateriel ändras så att mantel till skjutvapen utgör krigsmateriel och därmed omfattas av krigsmateriellagstiftningens krav på tillstånd vid utförelse.

En sådan ordning innebär att det kommer att krävas tillstånd inte bara för införelse och utförelse av mantel till skjutvapen utan också för innehav, yrkesmässig reparationsverksamhet och handel med mantlar. Det finns i protokollet visserligen inget krav på tillstånds- eller licensförfarande för

innehav, service eller reparationsverksamhet eller handel med vapendelar och komponenter, men det förhållandet utgör inte något hinder mot att i nationell lagstiftning införa strängare krav. Förslaget innebär att såväl vapenlagens som lagen (2000:1225) om straff för smuggling, smugglingslagens, straffbestämmelser blir tillämpliga på mantlar, vilket enligt regeringens mening är lämpligt.

8.2 Märkning av skjutvapen och ammunition

8.2.1 Märkning av skjutvapen vid tillverkning

Regeringens förslag: Den som tillverkar ett skjutvapen som är avsett att skjuta ut hagel, kulor eller andra projektiler med hjälp av ett antändbart drivämne ska förse vapnet med en unik märkning som inbegriper tillverkarens namn, landet eller platsen för tillverkningen, serienummer och tillverkningsår (om inte detta framgår av serienumret). Detta gäller inte den som tillverkar ett skjutvapen av vapendelar som redan är märkta på föreskrivet sätt.

Märkningen ska vara placerad på skjutvapnets

1. slutstycke eller trumma,
2. eldrör eller pipa, och
3. stomme, låda och mantel.

Kravet på märkning ska också gälla för ett obrukbart vapen som i brukbart skick skulle räknas som ett sådant skjutvapen som ska vara märkt.

Den som tillverkar slutstycken, trummor, eldrör, pipor, stommar, lådor eller mantlar (lösa delar) ska förse vapendelarna med en unik märkning på samma sätt som för ett skjutvapen. Detta gäller inte om tillverkaren ska infoga vapendelen i ett skjutvapen som ska märkas vid tillverkningen.

Kravet på märkning ska också gälla för skjutvapen och vapendelar som tillverkas för staten.

Promemorians förslag överensstämmer i stort med regeringens. Det innehåller dock inget förslag om vad som ska gälla vid tillverkning av ett skjutvapen med redan märkta lösa vapendelar eller vid tillverkning av lösa vapendelar som tillverkaren ska infoga i ett skjutvapen.

Remissinstanserna tillstyrker att det införs bestämmelser om märkning eller har inga invändningar mot detta. Några remissinstanser har dock synpunkter på omfattningen av kravet på märkning.

Skälen för regeringens förslag

Märkning av skjutvapen regleras i *artikel 8 i protokollet*. Syftet med bestämmelserna är att parterna ska kunna identifiera och spåra varje skjutvapen. Enligt *artikel 8.1 a* ska parterna, vid tillverkningen av ett skjutvapen, kräva antingen en unik märkning som anger tillverkarens namn, land eller plats för tillverkningen och serienummer, eller en unik användarvänlig märkning med enkla geometriska symboler i kombination med en numerisk eller alfanumerisk kod, som möjliggör för alla stater att

identifiera tillverkningslandet. Av *artikel 3 d* kan utläsas att med tillverkning avses att tillverka eller sätta samman skjutvapen, vapendelar eller ammunition.

Enligt *artikel 4.1 i direktivet* ska medlemsstaterna se till att alla skjutvapen eller delar till skjutvapen som släpps ut på marknaden antingen har märkts och registrerats i enlighet med direktivet eller gjorts obrukbara.

En produkt släpps ut på marknaden när den för första gången görs tillgänglig, vilket anses ske när produkten förs vidare från tillverkningsledet i avsikt att distribueras eller användas på den gemensamma marknaden (se Europeiska kommissionens Riktlinjer för genomförandet av direktiv som grundar sig på den nya metoden och helhetsmetoden, Blå guiden). Den närmare regleringen av märkning av skjutvapen finns i *artikel 4.2* i direktivet. För att kunna identifiera och spåra alla monterade skjutvapen ska medlemsstaterna kräva att varje vapen i samband med tillverkningen förses med viss märkning.

Direktivet anger två alternativ för märkningens utförande. Det ena alternativet är att ge vapnet en unik märkning som innehåller tillverkarens namn, landet eller platsen för tillverkningen, serienumret och tillverkningsåret (om inte detta framgår av serienumret). Medlemsstaterna kan i detta sammanhang välja att tillämpa bestämmelserna i konventionen av den 1 juli 1969 om ömsesidigt erkännande av kontrollstämplar på handeldvapen (CIP-konventionen). Enligt punkten 7 i ingressen till ändringsdirektivet bör CIP-konventionen i största möjliga utsträckning användas som referensram för märkningssystemet i hela gemenskapen. Det andra alternativet är att förse vapnet med en annan form av unik och lätthanterlig märkning som består av en numerisk eller alfanumerisk kod, varigenom alla medlemsstater lätt kan identifiera tillverkningslandet.

Märkningen ska vara anbringad på en väsentlig del av skjutvapnet som om den förstörs skulle göra skjutvapnet obrukbart. Med väsentlig del avses enligt *artikel 1.1 b i direktivet* slutstycket, patronläget och pipan till ett skjutvapen, vilka, som separata delar, tillhör samma kategori som det skjutvapen på vilket de är eller är tänkta att vara monterade.

Inledningsvis kan noteras att begreppet skjutvapen i protokollet och direktivet inte har samma innebörd som enligt vapenlagen. I protokollet och direktivet omfattar begreppet skjutvapen endast vapen som avfyrar projektiler med hjälp av ett antändbart drivämne, medan det enligt 1 kap. 2 § vapenlagen även inbegriper vapen som avfyrar projektiler med hjälp av kolsyreladdningar, komprimerad luft eller andra liknande utskjutningsmedel. Begreppet skjutvapen enligt vapenlagen omfattar endast brukbara skjutvapen (även om vapenlagens bestämmelser om skjutvapen också gäller för obrukbara vapen som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen, se 1 kap. 3 § b vapenlagen). I motsats till detta omfattar begreppet skjutvapen enligt såväl protokollet som direktivet även obrukbara vapen som kan försättas i brukbart skick. När det här nedan talas om skjutvapen avses den innebörd begreppet har i protokollet och direktivet.

Märkning av skjutvapen eller vapendelar

Som framgått ovan tar protokollet, i fråga om var märkningen ska placeras, sikte på skjutvapen medan direktivet anger skjutvapen eller delar till skjutvapen. I svensk rätt jämföras tillståndspliktiga vapendelar med skjutvapen (se 1 kap. 3 § f vapenlagen). När det gäller frågan om bestämmelserna om märkning ska omfatta endast skjutvapen eller även delar till skjutvapen och var märkningen ska placeras gör regeringen följande bedömning.

Inflödet av och därmed tillgången till illegala vapen är omfattande och utgör ett problem. Syftet med att införa bestämmelser om märkning är att kunna identifiera och spåra skjutvapen och därigenom minska spridningen av illegala vapen och motverka grov organiserad brottslighet. I likhet med vad *Rikspolisstyrelsen* framför, utgår regeringen från att regler om märkning kommer att förenkla polisens brottsutredande arbete.

Frågan är då var på vapnet själva märkningen bör placeras. Ett skjutvapen består av flera delar som är nödvändiga för dess funktion. Olika vapentyper har olika typer av nödvändiga delar. Om delarna byts ut kan möjligheten att spåra och identifiera skjutvapnet försvåras. *Försvarsmakten* framhåller att säkerheten skulle förbättras om såväl vapen som vapendelar märks, eftersom samtliga vitala delar av ett vapen blir spårbara. Regeringen delar *Försvarsmaktens* uppfattning att märkningen därför bör placeras på de olika delar av vapnet som är nödvändiga för dess funktion.

Ett ytterligare argument för att ett skjutvapens vitala delar ska märkas är, som nämnts ovan, att flera av delarna var för sig är tillståndspliktiga. I dag är slutstycken, eldrör, pipor, stommar, lådor och trummor tillståndspliktiga. I avsnitt 8.1 föreslår regeringen att även manteln ska vara en tillståndspliktig del.

Mot bakgrund av det anförda anser regeringen att ett skjutvapens märkning ska placeras på flera delar av vapnet med användning av samma unika märkning på delarna. Märkning bör ske av de tillståndspliktiga vitala delar som nämns ovan. Eftersom dessa vitala vapendelar är utbytbara och var för sig tillståndspliktiga, bör enligt regeringens mening även lösa sådana vapendelar, t.ex. ersättnings- och utbytesdelar, märkas vid tillverkningen. Det skulle annars vara möjligt att sätta ihop ett nytt vapen av helt omärkta vapendelar. Att märkningsskyldigheten åläggs redan tillverkarna av lösa vapendelar, och inte vapenhandlare, reparatörer eller annan som monterar lösa delar, ger bättre möjligheter att kontrollera flödet av vitala vapendelar.

Det är tillverkning av skjutvapen även då någon ändrar eller bygger om ett skjutvapen. Det behövs därför en bestämmelse om att lösa vapendelar som redan är märkta på föreskrivet sätt vid sådan tillverkning inte ska märkas på nytt.

Beträffande frågan hur märkningen ska utformas får, som nämnts ovan, medlemsstaterna välja att tillämpa bestämmelserna i CIP-konventionen. Det bör noteras att den nuvarande ordningen för märkning som föreskrivs av CIP inte uppfyller ändringsdirektivets krav på märkning och att det för närvarande pågår ett arbete inom CIP med att anpassa ordningen efter kraven i direktivet. Mot denna bakgrund delar regeringen bedömningen i promemorian att det framstår som mindre lämpligt att använda sig av

CIP:s nuvarande ordning. I stället bör märkningen utformas så att den innehåller de uppgifter som anges i *artikel 8.1 a i protokollet* och i *artikel 4.2 a i direktivet*. Detta innebär att märkningen ska vara unik och innehålla tillverkarens namn, landet eller platsen för tillverkningen, serienumret och tillverkningsåret, om inte tillverkningsåret framgår av serienumret.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen att den som tillverkar ett skjutvapen som är avsett att skjuta ut hagel, kulor eller andra projektiler med hjälp av ett antändbart drivämne, ska förse vapnet med en unik märkning som inbegriper tillverkarens namn, landet eller platsen för tillverkningen, serienummer och tillverkningsår, om inte tillverkningsåret framgår av serienumret. Märkningen ska placeras på – i förekommande fall – antingen slutstycket eller trumman, antingen eldröret eller pipan och på stommen, lådan och manteln. Kravet på märkning ska gälla även obrukbara vapen som i brukbart skick skulle utgöra ett sådant skjutvapen som anges ovan. Även lösa vapendelar ska märkas. Den som tillverkar slutstycken, trummor, eldrör, pipor, stommar, lådor eller mantlar ska förse delarna med en unik märkning, om inte tillverkaren ska infoga delarna i ett skjutvapen som ska märkas. Det bör noteras att skyldigheten att märka endast gäller vid tillverkning. Eventuella vapen och vapendelar som finns i en tillverkarens lager då lagen träder i kraft omfattas alltså inte av kravet på tillverkningsmärkning. I förtydligande syfte föreslår regeringen en övergångsbestämmelse med innebörden att bestämmelserna ska tillämpas på tillverkning som avslutas efter att lagen trätt i kraft.

Skjutvapen som tillverkas för staten

Protokollets och direktivets tillämpningsområden omfattar inte skjutvapen, vapendelar och ammunition som förvärvas eller innehas av staten (jfr *artikel 4.2 i protokollet* och *artikel 2.2 i direktivet*). Kravet på märkning gäller alltså inte sådan materiel. *Sveriges Advokatsamfund* ifrågasätter mot denna bakgrund promemorians förslag att vapen, vapendelar och ammunition som innehas av staten ska omfattas av bestämmelserna om märkning. *Försvarsmakten* å sin sida anger att myndigheten redan i allt väsentligt uppfyller kravet på märkning av vapen, vapendelar och ammunition. Promemorians förslag innebär därför enligt *Försvarsmakten* ingen eller ringa konsekvens för myndigheten.

Protokollet och direktivet anger, som tidigare nämnts, de lägsta krav som staterna ska uppfylla och det är tillåtet för staterna att hålla en högre skyddsnivå. Som anförts i avsnitt 6 anser regeringen att den svenska vapenlagstiftningen även fortsättningsvis ska hålla en hög skyddsnivå internationellt sett. Regeringen delar därför den uppfattning som framförs i promemorian, att det är angeläget att samtliga skjutvapen och vapendelar, även sådana som tillverkas för staten, kan spåras på ett förhållandevis enkelt sätt. Som *Försvarsmakten* också framför är myndighetens vapen i allt väsentligt redan märkta. Detsamma torde gälla för statens övriga vapeninnehav, i varje fall när det gäller märkning med tillverknings- eller serienummer. Syftet med att märka skjutvapen skulle kunna gå delvis förlorat om bara civila vapen omfattas av bestämmelserna. Mot denna bakgrund framstår det enligt regeringens uppfattning både som rimligt

och ändamålsenligt att även skjutvapen och vapendelar som tillverkas för staten omfattas av kravet på märkning. Detta föranleder en justering i 1 kap. 8 § vapenlagen.

Undantag från kravet på märkning

Flera av remissinstanserna framför att de kan se praktiska problem med att märka vapendelar. *Rikspolisstyrelsen* framhåller att det är svårt, och i vissa fall omöjligt, att märka en vapendel på grund av dess tekniska utförande. Därför bör det, enligt *Rikspolisstyrelsen*, införas ett undantag i vapenlagen från kravet på märkning när det inte är tekniskt möjligt att utföra märkningen. *Svenska Jägarförbundet* framför liknande synpunkter och förordar märkning endast av hela vapen eller av vapendelar där det är faktiskt och tekniskt möjligt. Förbundet menar att det i praktiken och av tekniska skäl, beroende på konstruktionen av vapentypen och modellen, kan vara svårt att märka samtliga vapendelar.

Redan i dag märker vapentillverkarna i stor utsträckning vapen eller vapendelar med tillverkningsnummer. Av 2 kap. 6 § vapenförordningen (1996:70) framgår bl.a. att vid ansökan om tillstånd att inneha ett visst bestämt skjutvapen ska vapnets tillverkningsnummer, om det finns, anges. Vidare anges i 8 kap. 10 § *Rikspolisstyrelsens* föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen, RPSFS 2009:13 FAP 551-3, att det normalt inte bör förekomma att det meddelas tillstånd för vapen utan tillverkningsnummer. Om tillstånd söks för ett sådant vapen bör polismyndigheten enligt samma bestämmelse se till att identifiering av vapnet sker genom stansning eller på annat lämpligt sätt.

Det finns alltså ett etablerat förfarande att märka vapen vid tillverkning eller senare. *Rikspolisstyrelsen* har numera, vid beredningen av lagstiftningsärendet, uppgett att det inte förekommer så små eller tekniskt avancerade vapendelar att de inte kan märkas alls eller ett fåtal gånger. Utifrån det undantag som regeringen föreslår i avsnitt 8.2.4 för tillfällig införsel av skjutvapen för godtagbara ändamål, kommer det i princip endast att bli aktuellt att märka vapen eller vapendelar vid tillverkningen och möjligen någon enstaka gång därutöver. Det torde således vara möjligt att märka även en mindre eller avancerat konstruerad vapendel ett så begränsat antal gånger. Mot denna bakgrund finner regeringen inte anledning att införa undantag från kraven på märkning på den grund *Rikspolisstyrelsen* och *Svenska Jägareförbundet* har anfört i sina remissvar.

8.2.2 Märkning av skjutvapen som förs över från staten till permanent civilt bruk

Regeringens förslag: När ett märkningspliktigt vapen förs över från staten till permanent civilt bruk ska den myndighet som för över vapnet se till att det har en unik märkning som gör det möjligt att utläsa att överföringen har skett från en svensk myndighet.

Kravet på märkning före överföring till civilt bruk gäller inte sådana skjutvapen som staten har löst in enligt 7 kap. vapenlagen.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås dock inte något undantag för skjutvapen som staten har löst in enligt 7 kap. vapenlagen.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inte några synpunkter på det. *Statens kriminaltekniska laboratorium* föreslår dock att Rikspolisstyrelsens hantering av inlösta skjutvapen enligt bestämmelserna i 7 kap. vapenlagen uttryckligen undantas från märkningskravet eftersom vapnen endast är i statens ägo temporärt och i syfte att snarast återföras till öppna marknaden. Statens Kriminaltekniska Laboratorium, liksom *Rikspolisstyrelsen*, framhåller också den kostnadsökning som de menar kan förutses följa av förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt *artikel 8.1 c i protokollet* ska parterna se till att det vid överlåtelse av ett skjutvapen från ett statligt lager till permanent civil användning finns en lämplig unik märkning som tillåter alla parter att identifiera det överlåtande landet. Motsvarande krav gäller även enligt *artikel 4.2 fjärde stycket i direktivet*.

För att uppfylla protokollet och direktivet bör det införas en bestämmelse som innebär att när ett skjutvapen förs över från staten till permanent civilt bruk ska den statliga myndigheten ansvara för att vapnet har en unik märkning som gör det möjligt att utläsa att överföringen har skett från en svensk myndighet. Avsikten med bestämmelsen är att statens vapen, tex. militära vapen, som överförs till den civila marknaden ska kunna spåras och identifieras. Bestämmelsen har sin bakgrund i att statliga vapen vanligen är märkta på ett sådant sätt att det framgår att de tillhör staten. Om de överförs permanent till civilt bruk bör det framgå att så har skett. När ett civilt skjutvapen däremot endast tillfälligt innehas av staten för att återgå till den öppna marknaden finns enligt regeringens mening inte anledning att märka vapnet som överfört från en svensk myndighet. Utifrån protokollets respektive direktivets utformning och det bakomliggande syftet med bestämmelsen anser regeringen att det undantag som *Statens kriminaltekniska laboratorium* har föreslagit är rimligt. Skjutvapen som staten har löst in och endast tillfälligt innehar för att snarast sälja till den civila marknaden ska därför undantas från kravet på märkning.

8.2.3 Märkning av ammunition vid tillverkning

Regeringens förslag: Den som tillverkar ammunition till ett märkningspliktigt vapen ska märka varje förpackning med komplett ammunition med uppgift om ammunitionstyp, kaliber och varupartiets identifikationsnummer samt tillverkarens namn.

Kravet på märkning ska inte gälla handladdad ammunition för eget bruk för den som enligt vapenlagen är berättigad att inneha jakt- eller sportskyttevapen.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians förslag har dock en något annorlunda utformad lagtext.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Jägarnas Riksförbund* ser inte några problem med märkning av hela förpackningar ammunition som ska försälas. Eftersom ammunition

har mycket lång livslängd påpekar emellertid förbundet att generösa övergångsregler måste tillämpas.

Skälen för regeringens förslag: Protokollet innehåller inga bestämmelser om märkning av ammunition. Det gör däremot direktivet. Enligt *artikel 4.2 tredje stycket* ska medlemsstaterna se till att varje enskild förpackning med komplett ammunition märks med tillverkarens namn, varupartiets identifikationsnummer, kalibern och ammunitionstypen. Liksom vid märkning av skjutvapen (se avsnitt 8.2.1) får medlemsstaterna välja att tillämpa bestämmelserna i CIP-konventionen.

För att uppfylla kraven i direktivet anser regeringen att en bestämmelse bör införas som innebär att den som tillverkar ammunition till ett märkningspliktigt skjutvapen ska märka varje förpackning med komplett ammunition med tillverkarens namn, ammunitionstyp och kaliber samt varupartiets identifikationsnummer. När det gäller *Jägarnas Riksförbunds* synpunkt om att det behövs övergångsregler gör regeringen följande bedömning. Direktivet ställer krav på att ammunitionsförpackningar ska märkas med bl.a. tillverkarens namn. Regeringen anser att detta inte kan anses innefatta ett krav på att införa bestämmelser om att all ammunition – oavsett när den har tillverkats – ska vara märkt för att uppfylla direktivet. För att tydliggöra detta föreslår regeringen en övergångsbestämmelse som innebär att kravet på märkning endast ska gälla vid tillverkning av ammunition som avslutas efter lagens ikraftträdande (se även avsnitt 9).

Enligt 3 § 2 förordningen (1992:1303) om krigsmateriel krävs inte tillstånd enligt 3 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel för laddning av ammunition för eget bruk för den som enligt vapenlagen är berättigad att inneha jakt- eller sportskyttevapen. Denna typ av laddning brukar betecknas handladdning och förekommer i relativt stor utsträckning.

Det skulle vara tämligen ingripande att låta märkningskravet omfatta handladdad ammunition för eget bruk. Då direktivet framför allt tar sikte på föremål som släpps ut på marknaden (jfr *artikel 4.1 i direktivet*) måste det anses förenligt med direktivet att undanta sådan ammunition från kravet på märkning. Regeringen delar därför den uppfattning som framförs i promemorian om att kravet på märkning av ammunition inte bör gälla handladdad ammunition för eget bruk.

Som anges i avsnitt 8.2.1 gäller märkningskravet i direktivet inte ammunition som förvärvas eller innehas av staten. Av samma skäl som framförs i det avsnittet anser regeringen att ammunition som tillverkas för staten bör omfattas av bestämmelserna om märkning.

8.2.4 Märkning vid införsel av skjutvapen och vapendelar

Regeringens förslag: Den som för in märkningspliktiga skjutvapen, obrukbara vapen eller vapendelar till Sverige ska snarast, och senast inom en månad efter införseln, se till att de har en unik märkning med identifikationsnummer eller annan uppgift som gör det möjligt för behöriga myndigheter att identifiera vapnet eller vapendelen (unik märkning), om föremålet inte redan har en sådan märkning.

Märkningen ska också visa att införseln sker till Sverige och året för detta (importmärkning).

Kravet på märkning ska inte gälla vid tillfällig införsel för användning vid jakt eller tävlingsskytte, reparation, resa genom landet eller andra godtagbara ändamål.

Den som tillfälligt fört in skjutvapen m.m. på sätt som anges ovan får utan krav på märkning inneha dessa i Sverige under högst tre månader från dagen för införseln.

Promemorians förslag skiljer sig från regeringens på så sätt att promemorians förslag när det gäller märkning vid införsel är direkt knutet till hur den nationella bestämmelsen om märkning vid tillverkning har utformats. Promemorians förslag medger inte heller att märkning får ske efter införseln. I promemorian föreslås även en bestämmelse som innebär att ammunition som förs in i landet måste vara märkt med tillverkningsmärkning. Vidare föreslås ett undantag från kravet på importmärkning som endast ska gälla enskilda personer som har permanent tillstånd från behörig myndighet i Danmark, Finland eller Norge att där inneha jakt- eller tävlingsskjutvapen för eget bruk, och som medför dessa vapen vid vistelse i Sverige för tillfällig användning vid jakt eller tävling här. Kravet föreslås inte heller gälla vid resa genom Sverige till Danmark, Finland eller Norge i anslutning till tillfällig användning vid jakt eller tävling i något av dessa länder. Promemorian innehåller slutligen förslag om krav på märkning av skjutvapen och vapendelar vid utförsel från Sverige.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker förslaget i promemorian eller har inte några synpunkter på det. Ett antal remissinstanser ser dock problem med omfattningen av kraven på märkning vid in- och utförsel.

Kammarrätten i Göteborg ifrågasätter om en särbehandling av nordiska medborgare beträffande undantag från importmärkning vid tillfällig laglig införsel är förenlig med gemenskapsrätten. *Rikspolisstyrelsen* menar att ett undantag bör gälla även för personer från andra länder än de nordiska. *Svenska Jägarförbundet*, *Jägarnas Riksförbund*, *Svenska Pistol-skytteförbundet* och *Svenska Skyttesportförbundet* har samma uppfattning och föreslår att alla vapen m.m. undantas från kravet på importmärkning vid tillfällig laglig införsel. Jägarförbunden och skytteförbunden anser vidare att endast nytillverkade vapen ska omfattas av märkningskraven vid in- och utförsel. *Totalförsvarets forskningsinstitut* (FOI) anser att kraven på märkning vid in- och utförsel kan ge problem för såväl vapenägere som kontrollerande myndigheter. I stället bör man, enligt FOI, eftersträva att märkning endast behöver genomföras en gång. Myndigheten föreslår

därför att in- och utförsel registreras i de dokument som redan är knutna till vapnet/vapendelen respektive vapenägaren.

Skälen för regeringens förslag

Enligt *artikel 8.1 b i protokollet* ska parterna kräva att det finns en lämplig enkel märkning på varje importerat skjutvapen som medger identifiering av importlandet och, när så är möjligt även importåret, som möjliggör för de behöriga myndigheterna i landet i fråga att spåra skjutvapnet, samt en unik märkning, om skjutvapnet inte redan har en sådan märkning. Kravet på märkning behöver inte tillämpas vid tillfällig import av skjutvapen som sker i lagligt syfte. Det är inte närmare angivet i artikeln vad som utgör ett lagligt syfte. I *artikel 10.6*, som reglerar förenklade förfaranden för licensiering och tillståndsgivning vid tillfällig export, import och transit, exemplifieras kontrollerbara lagliga syften som jakt, sportskytte, provning, utställning eller reparation.

Enligt *artikel 4.1 i direktivet* ska medlemsstaterna se till att alla skjutvapen eller delar till skjutvapen som släpps ut på marknaden antingen har märkts och registrerats i enlighet med direktivet eller gjorts obrukbara (se avsnitt 8.2.1). En vara släpps ut på marknaden när den för första gången görs tillgänglig, dvs. förs vidare från tillverkningsledet i avsikt att distribueras eller användas på den gemensamma marknaden (se avsnitt 8.2.1). Eftersom Sverige utgör en del av den marknaden innebär det att direktivets krav på märkning vid utförsel för Sveriges del bara omfattar nytillverkade vapen som lämnar tillverkningsledet i syfte att exporteras. När det gäller nytillverkade vapen eller vapendelar som har tillverkats i en annan medlemsstat och exporteras till Sverige, dvs. släpps ut på marknaden för första gången i Sverige, får det anses vara exportlandets ansvar att se till att föremålen är märkta.

För att uppfylla protokollet bör det i svensk rätt införas en bestämmelse enligt vilken ett märkningspliktigt vapen som inte redan märkts vid tillverkningen och som förs in till Sverige, som huvudregel snarast ska förses med en unik märkning. Vidare ska föremålen förses med en märkning som visar att införseln skett till Sverige och året för detta. I promemorian föreslås att den unika märkningen på vapen som förs in till Sverige ska motsvara de krav på unik märkning som ställs vid tillverkning av skjutvapen i Sverige (se promemorians förslag till 1 a kap. 6 § vapenlagen som hänvisar till föreslagna 1 a kap. 1, 2 och 3 §§). Mot bakgrund av att protokollet i *artikel 8.1 a* ger staterna alternativ för hur den unika märkningen ska genomföras anser regeringen att kraven på unik märkning hos importerade vapen måste ge utrymme för olika varianter av nationellt genomförande av protokollet. Det kan också hållas för troligt att det ibland kan vara svårt eller omöjligt att i efterhand märka vapen med uppgift om tillverkarens namn, landet eller platsen för tillverkningen, serienummer och tillverkningsår. Protokollet ställer inte heller krav på att vapen vid införsel måste märkas med dessa uppgifter utan endast att en unik märkning ska finnas. Regeringen anser därför att det endast bör krävas att importerade skjutvapen har en unik märkning som uppfyller syftet med märkningsbestämmelserna, dvs. gör det möjligt för behöriga myndigheter att identifiera varje enskilt vapen, om det inte redan har en

sådan märkning. Regeringen anser vidare att det inte bör ställas krav på att märkningen av skjutvapen ska vara placerad på samtliga de olika vapendelar som räknas upp i 2 a kap. 1 § andra stycket vapenlagen.

Promemorians förslag till bestämmelser om märkning av skjutvapen vid införsel tillåter inte att märkning får ske efter införseln. Av vägledningen till hur staterna ska genomföra protokollet framgår att staterna kan kräva av en importör att vapnet märks på föreskrivet sätt vid en tidpunkt direkt efter införseln (se p. 81, s. 432, Legislative guide for the implementation of the Protocol against the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition, supplementing the United Nations Convention against transnational organized crime, Part Four). Vapnet behöver således inte vara märkt när det passerar gränsen in till Sverige utan märkningen kan utföras i Sverige. Av samma vägledning framgår att för det fall en stat väljer att på det här sättet lägga märkningskravet på importören ska staten också straffbelägga en underlåtenhet att märka vapnet inom en viss angiven tid. Regeringen anser mot den bakgrunden att den som för in ett vapen till Sverige bör, för det fall vapnet inte redan har föreskriven märkning, ha möjlighet att märka vapnet senast inom en månad efter att det förts in i landet. Enligt regeringen är den nu föreslagna ordningen förenlig med protokollet och har den fördelen att den inte i onödan försvårar import.

Varken protokollet eller direktivet kräver att lösa vapendelar (se avsnitt 8.2.1), ska märkas vid import. Eftersom vissa vapendelar i svensk rätt jämföras med skjutvapen ifråga om tillståndsplikt och då syftet med protokollet är att lättare kunna spåra och identifiera skjutvapen anser regeringen, i likhet med promemorian, att bestämmelserna om märkning vid införsel bör omfatta även lösa vapendelar. För det fall det skulle vara tillåtet att importera omärkta vitala vapendelar och det inte heller finns någon skyldighet att märka dem efter införseln kan möjligheten till identifiering av vapen försvåras. Det gäller särskilt som det då blir möjligt att sätta samman ett nytt vapen av helt omärkta vapendelar.

I promemorian föreslås även att skjutvapen och vapendelar som förs ut ur Sverige ska vara märkta enligt *artikel 8.1 a i protokollet*, dvs. på ett sätt som motsvarar kraven på märkning av vapen som nytillverkas i Sverige. *Svenska Jägareförbundet, Jägarnas Riksförbund, Svenska Pistol-skytteförbundet och Svenska Skyttesportförbundet* anser att endast nytillverkade vapen ska omfattas av märkningskraven vid in- och utförsel. Som *artikel 8.1 b i protokollet* är utformad – artikeln gäller *varje importerat skjutvapen* – ser regeringen inte något utrymme för att på det sättet begränsa märkningskraven vid import. Regeringens förslag innebär emellertid att importerade vapen som redan finns i Sverige när lagen träder i kraft inte träffas av kraven på märkning i enlighet med artikel 8.1 b. Enligt regeringens mening är en sådan ordning förenlig med protokollet. Regeringen föreslår också ett brett undantag från kraven på märkning vid tillfällig införsel (se nedan). Av nu nämnda skäl anser regeringen inte heller att *Totalförsvarets forskningsinstitut*s förslag om att in- och utförsel enbart ska registreras i de dokument som är knutna till vapnet/vapendelen respektive vapenägaren går att genomföra. När det däremot gäller förslaget om märkning vid utförsel menar regeringen att protokollet och *artikel 8.1* endast ställer krav på märkning vid tillverkning, införsel respektive överföring från statligt lager till permanent

civilt bruk. Inte heller förpliktelsen att kriminalisera olaglig handel med skjutvapen föreskriver mer än att skjutvapen ska vara märkta i enlighet med *artikel 8 (artikel 5.1 b jämförd med 3 e)*. Mot bakgrund av detta finner regeringen inte anledning att också föreslå bestämmelser om märkning vid utförsel från Sverige.

I promemorian föreslås, utifrån *artikel 4.2 tredje stycket i direktivet*, en bestämmelse om att även ammunition som förs in till Sverige måste vara märkt. Regeringen tolkar artikeln som att den endast innebär en skyldighet för medlemsstaterna att se till att förpackningar med ammunition märks vid tillverkningen. Mot den bakgrunden finner regeringen inte anledning att föreslå någon bestämmelse motsvarande promemorians förslag.

Undantag från kravet på märkning vid tillfällig införsel

Inledningsvis kan konstateras att enligt *artikel 3 a i protokollet* omfattas inte antika vapen av protokollets bestämmelser. Vad som definieras som antika vapen ska enligt samma artikel bestämmas av nationell lag. Enligt 1 kap. 4 § b vapenlagen gäller vad som sägs om skjutvapen i lagen inte sådana skjutvapen som har tillverkats före år 1890 och som inte är avsedda för gastäta enhetspatroner. Äldre samlarvapen kommer således inte att omfattas av märkningsbestämmelserna vid införsel och utförsel.

I 2 kap. 13 § första stycket b vapenlagen finns en bestämmelse som reglerar tillfällig införsel eller transitering av skjutvapen och ammunition som inte kräver särskilt tillstånd. Bestämmelsen gäller enskilda personer, som har permanent tillstånd från behörig myndighet i Danmark, Finland eller Norge att där inneha jakt- eller tävlingskjutvapen för eget bruk, och som medför dessa vapen med tillhörande ammunition vid vistelse i Sverige för tillfällig användning vid jakt eller tävling här. Särskilt tillstånd krävs inte heller vid resa genom Sverige till Danmark, Finland eller Norge i anslutning till tillfällig användning vid jakt eller tävling i något av dessa länder.

Enligt promemorians förslag ska undantag från kravet på märkning som visar att införseln sker till Sverige och året för detta gälla för de nämnda personkategorierna, medan jägare och sportskyttar från andra länder ska märka sitt vapen varje gång de kommer till Sverige för att jaga respektive tävla. Flera remissinstanser framför betänkligheter mot promemorians förslag. Regeringen delar den uppfattning som bl.a. *Rikspolisstyrelsen* framför, att en sådan reglering förefaller omotiverad. Regeringen konstaterar att det förekommer i tämligen stor utsträckning att personer från andra länder tillfälligt deltar i jakt eller tävlingsskytte i Sverige. Som Rikspolisstyrelsen påpekar kan märkning vid import medföra praktiska problem. Det kan vara svårt att märka ett vapen många gånger beroende på att det då kan komma att saknas tillgängliga släta ytor för en omfattande och tydlig märkning. I promemorian föreslås inte undantag för någon annan typ av tillfällig införsel än jakt och tävling. Regeringen kan se ett behov av att tillfälligt kunna föra in vapen eller vapendelar för andra syften utan att behöva märka dem, t.ex. för reparation eller service. En annan situation då märkning inte borde behövas är då ett vapen endast passerar genom Sverige för att föras från ett land till ett annat. Reglerna om märkning bör enligt regeringens

uppfattning inte i onödan försvåra den legala handeln med vapen eller utgöra hinder mot internationellt utbyte mellan jägare och tävlingskyttar.

Utifrån de angivna skälen föreslår regeringen att undantaget från kravet på märkning för tillfällig införsel av vapen eller vapendelar ska ha en vidare utformning än vad som föreslås i promemorian. Förutom att de syften för vilka undantaget ska gälla bör utökas, anser regeringen att det inte heller bör ställas krav på att vapen som tillfälligt förs in i landet för godtagbara ändamål ska ha en sådan unik märkning som anges i protokollet (jfr förslaget till 2 a kap. 7 § vapenlagen). Bl.a. bör det vara möjligt för utländsk säkerhetspersonal från en stat som inte har tillträtt vapenprotokollet och som medföljer vid ett statsbesök eller liknande att underlåta att märka sina vapen i samband med besöket. Ett sådant undantag står i överensstämmelse med *artikel 8.1 b i protokollet*. Enligt regeringens bedömning är det inte möjligt att i lag uttömmande reglera för vilka syften tillfällig införsel bör få ske utan krav på märkning. Det är givetvis av vikt att det inte råder någon osäkerhet om i vilka fall märkning inte krävs. Regeringen gör bedömningen att en närmare reglering i detta avseende, bör kunna meddelas på förordningsnivå och genom myndighetsföreskrifter.

8.2.5 Placering av bestämmelserna om märkning

Regeringens förslag: Bestämmelserna om märkning av vapen, vapendelar och ammunition vid tillverkning och införsel placeras i vapenlagen i ett nytt eget kapitel. En bestämmelse förs in i det nya kapitlet genom vilken begreppet tillverkning definieras. I lagen (1992:1300) om krigsmateriel införs en bestämmelse som upplyser om att det i vapenlagen finns regler om märkning vid tillverkning och införsel.

Promemorians förslag överensstämmer i stort med regeringens. Det innehåller dock ingen definition av begreppet tillverkning. I promemorian föreslås att det nya kapitlet i vapenlagen i stället för att placeras som 2 a kap. placeras som 1 a kap.

Remissinstanserna: De allra flesta remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inte någon synpunkt på det. *Svea hovrätt* framför att domstolen delar bedömningen att det är lämpligt att samla bestämmelserna om märkning i ett nytt kapitel i vapenlagen. Hovrätten anser dock att kapitlets placering i vapenlagen bör bli föremål för ytterligare överväganden då bestämmelserna med den i promemorian föreslagna placeringen möjligen får en alltför framträdande roll i vapenlagen.

Skälen för regeringens förslag: Svensk rätt saknar i dag bestämmelser om märkning av vapen, vapendelar och ammunition. Regeringen föreslår nu att det i svensk rätt ska införas en reglering om märkning vid tillverkning av sådana föremål och vid införsel av vapen och vapendelar, samt vid överföring av skjutvapen från staten till permanent civilt bruk (se avsnitt 8.2.1–8.2.3). Frågan är var bestämmelserna bör placeras.

Bestämmelser om skjutvapen, vapendelar och ammunition finns i olika författningar.

Tillverkning av skjutvapen och delar till skjutvapen som omfattas av tillståndsplikt enligt vapenlagen, utom slätborrade skjutvapen för jakt

eller sportskytte samt reproduktioner av vapen tillverkade före år 1890, och tillhörande ammunition regleras i lagen (1992:1300) om krigsmateriel och i förordningen (1992:1303) om krigsmateriel. Tillverkning av släbborrade skjutvapen för jakt eller sportskytte och ammunition till sådana vapen är inte reglerad. Mot den bakgrunden skulle det kunna hävdas att bestämmelserna om märkning vid tillverkning av vapen och ammunition som omfattas av vapenlagen borde placeras i krigsmateriellagen. Krigsmateriellagstiftningen reglerar dock även tillverkning av annan krigsmateriel än sådana vapen, vapendelar och ammunition som vapenlagstiftningen är tillämplig på. De grundläggande bestämmelserna om och definitionerna av skjutvapen, vapendelar och ammunition som märkningsreglerna avser finns i vapenlagen. Det framstår därför enligt regeringens mening som enklare och mer naturligt att samla bestämmelserna om märkning vid tillverkning och införsel där än i lagen om krigsmateriel. Vidare torde personer som är intresserade av frågor om sådana vapen och ammunition som omfattas av vapenlagen i första hand söka kunskap i den lagen. Regeringen anser därför att det är mest ändamålsenligt att bestämmelserna om märkning vid tillverkning och införsel förs in i vapenlagen. Av systematiska skäl är det lämpligt att samla bestämmelserna om märkning i ett nytt kapitel i vapenlagen. Denna lösning är också att föredra för att göra regelverket mer lättillgängligt. Mot bakgrund av att tillverkningsbestämmelserna i krigsmateriellagen träffar delvis andra vapentyper än de som omfattas av reglerna om tillverkningsmärkning, bör en definition av vad som avses med tillverkning tas in i det nya kapitlet i vapenlagen.

I promemorian betecknas det nya kapitlet 1 a kap. i vapenlagen. Regeringen delar *Svea hovrätts* uppfattning att bestämmelserna om märkning genom den föreslagna placeringen kan uppfattas få en alltför framträdande plats i vapenlagen. Regeringen anser att bestämmelserna i stället lämpligen bör placeras efter de grundläggande bestämmelserna i 2 kap. om bl.a. förutsättningarna för tillstånd till innehav av, handel med och införsel av skjutvapen. I likhet med vad som föreslås i promemorian anser regeringen att det i krigsmateriellagen bör införas en bestämmelse som hänvisar till vapenlagens bestämmelser om märkning vid tillverkning och införsel av sådan materiel. Vad som anges i vapenlagen om märkning av skjutvapen, obrukbara vapen, vapendelar och ammunition gäller alltså även sådan materiel som samtidigt utgör krigsmateriel.

8.3 Straffrättsliga frågor

Regeringens förslag: Den som uppsåtligen bryter mot bestämmelserna om märkning vid tillverkning eller vid införsel av märkningspliktiga skjutvapen eller vapendelar ska dömas till böter eller fängelse i högst ett år. Detsamma gäller den som uppsåtligen förfalskar eller olovligen utplånar, avlägsnar eller ändrar sådan märkning.

Vapen och vapendelar liksom krigsmateriel som har varit föremål för sådant brott eller för brott enligt 25 eller 26 § lagen om krigsmateriel ska kunna förverkas, om det inte är uppenbart oskäligt.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås dock att tillverkning av ammunition utan att märka förpackningen på föreskrivet sätt ska vara straffbelagt. Vidare föreslås att straffskalan i ansvarsbestämmelsen ska vara böter eller fängelse i högst sex månader samt att bestämmelsen placeras i 9 kap. 2 § första stycket vapenlagen. Promemorians förslag innebär därmed i motsats till regeringens att även oaktsamma handlingar straffbeläggs. Som promemorians förslag är utformat när det gäller märkning vid införsel av omärkta vapen, vapendelar och ammunition är sådana gärningar att bedöma som smuglingsbrott varför någon ytterligare kriminalisering inte föreslås. I promemorian föreslås vidare att försök samt stämpling bestående i att söka anstifta olaglig tillverkning enligt lagen om krigsmateriel eller vapenlagen ska vara straffbart. Slutligen föreslås även att försök till olovligt förfarande med märkning och stämpling bestående i att söka anstifta sådan gärning ska vara straffbart.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker promemorians förslag eller har inga invändningar. *Sveriges advokatsamfund* motsätter sig dock att oaktsamt åsidosättande av de föreslagna bestämmelserna i vapenlagen kriminaliseras. Samfundet anser att tillräckliga skäl för en sådan kriminalisering inte anförs i promemorian.

Skälen för regeringens förslag

Som har beskrivits i avsnitt 4.2 utgör protokollet ett tilläggsprotokoll till FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och ska läsas tillsammans med den. Konventionen syftar till att förstärka det internationella samarbetet mellan länderna för att på global nivå bekämpa den gränsöverskridande brottsligheten och kunna döma och bestraffa dem som gör sig skyldiga till sådana handlingar som täcks av konventionen (se prop. 2002/03:146 s. 7). I konsekvens härmed är de artiklar som gäller utlämning och rättslig hjälp av central betydelse. Regeringen har tidigare framhåvt betydelsen av att en för brott misstänkt person inte ska kunna finna fristad i sitt hemland (prop. s. 25). I *artikel 1.3 i protokollet* anges att brott som straffbeläggs i enlighet med artikel 5 i protokollet ska jämföras med brott som straffbeläggs enligt konventionen.

Samarbete om utlämning och internationell rättslig hjälp i brottmål

I artikel 16 i FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet finns bestämmelser om utlämning. De gärningar som ska utgöra utlämningsbara brott är sådana som enligt konventionen ska straffbeläggas och som utgör grovt brott, när brottet är gränsöverskridande till sin natur och en organiserad brottslig sammanslutning är delaktig. Som en allmän förutsättning för utlämning enligt konventionen gäller att det brott för vilket utlämning begärs motsvaras av ett brott enligt den anmodade statens lag, dvs. ett krav på dubbel straffbarhet. I och med att det åligger samtliga stater att kriminalisera de gärningar som utgör brott enligt protokollet torde kravet på dubbel straffbarhet i 4 § lagen (1957:668) om utlämning för brott (utlämningslagen) i allmänhet vara uppfyllt vid framställningar som görs med stöd av protokollet. Därtill

kommer att de straffbestämmelser som kan vara aktuella att tillämpa vid en begäran om utlämning enligt protokollet ska uppnå den straffröskel om ett års fängelse eller mer som föreskrivs i 4 § utlämningslagen.

Enligt konventionens artikel 18 ska staterna i största möjliga utsträckning bistå varandra i brottsutredningar. Rättslig hjälp i brottmål regleras i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål. Utgångspunkten i den lagen är att alla de åtgärder som är tillgängliga i en svensk förundersökning också är tillgängliga för en annan stat, se 1 kap. 2 §.

Straffrättsliga sanktioner i protokoll och direktiv

Enligt *artikel 5.1 i protokollet* ska parterna kriminalisera följande tre gärningstyper, om de begås uppsåtligen:

1. olaglig tillverkning av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition,
2. olaglig handel med skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition, och
3. förfalskning, olaglig utplåning, avlägsnande eller ändring av sådan märkning på skjutvapen som fordras enligt artikel 8.

Olaglig tillverkning delas i sin tur in i följande tre underkategorier (se *artikel 3 d*):

- a) tillverkning eller sammansättning som sker av delar med vilka olaglig handel bedrivits,
- b) tillverkning eller sammansättning som sker utan licens eller tillstånd från behörig myndighet, eller
- c) tillverkning eller sammansättning av skjutvapen som inte märks i enlighet med artikel 8.

Olaglig handel delas in i två underkategorier (se *artikel 3 e*). Med olaglig handel avses import, export, förvärv, avyttring, leverans, transport eller överlåtelse av skjutvapen, delar till skjutvapen eller ammunition från eller över en parts territorium till en annan parts territorium, om

- a) någon av de berörda parterna inte ger sitt tillstånd i enlighet med bestämmelserna i protokollet, eller om
- b) skjutvapnen inte är märkta i enlighet med artikel 8.

Enligt *artikel 5.2* ska parterna, med reservation för grundbegreppen i sin rättsordning, kriminalisera försök och medverkan samt organiserandet eller ledandet av, medhjälp eller bistånd till, främjande av eller råd för genomförande av brott enligt artikel 5.1. Det bör anmärkas att i promemorian har innehållet i artikel 5.2 beskrivits på ett annat sätt och getts en tolkning som innefattar krav på kriminalisering av stämpling bestående i att söka anstifta gärning. Regeringen tar fasta på att artikel 5.2 har utformats på samma sätt som artikel 5.1 b i konventionen mot gränsöverskridande organiserad brottslighet. Mot bakgrund av att protokollet

ska läsas tillsammans med konventionen anser regeringen därför att artikel 5.2 i protokollet bör ges samma tolkning och innebörd som artikel 5.1 b i konventionen tidigare givits i svensk rätt (se prop. 2002/03:146 s. 33).

I *artikel 6* finns bestämmelser som ålägger parterna att inom ramen för sin nationella rättsordning vidta åtgärder för att möjliggöra beslag och förverkande av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition som tillverkats eller handlats med olagligen.

Direktivet innehåller bara en artikel som behandlar sanktioner. I *artikel 16* i direktivet föreskrivs att medlemsstaterna ska fastställa ett sanktions-system för överträdelse av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med direktivet och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa sanktioner tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Olaglig handel

För att uppfylla protokollets krav på kriminalisering av olaglig handel måste två kategorier av gärningar vara straffbelagda.

Den första kategorin är införsel eller utförsel av skjutvapen, vapendelar och ammunition som sker utan tillstånd från berörda parter, dvs. i strid med gällande föreskrifter eller ett särskilt uppställt villkor för införsel eller utförsel. Sådan införsel eller utförsel är i allmänhet att bedöma som smuglingsbrott enligt 3–5 och 7 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling (smuglingslagen). Den föreskrivna straffskalan för smuggling möjliggör samarbete om utlämning för brott i enlighet med konventionen mot gränsöverskridande organiserad brottslighet. Enligt 16 § smuglingslagen ska varor som har varit föremål för brott enligt den lagen förverkas, om det inte är uppenbart oskäligt. Därmed får protokollets krav på kriminalisering och förverkande i denna del anses vara uppfyllda.

Den andra kategorin som utgör olaglig handel är införsel av skjutvapen som inte är märkta i enlighet med *artikel 8 i protokollet*. I avsnitt 8.2.4 föreslås regler med innebörden att den som för in märkningspliktiga vapen och vapendelar till Sverige snarast och senast inom en månad efter införseln ska se till att föremålen är märkta på föreskrivet sätt. I promemorian ges *artikel 8 i protokollet* den tolkningen att skjutvapen som förs in till Sverige ska vara märkta redan vid införseln. Utifrån den tolkningen görs i promemorian bedömningen att den som bryter mot bestämmelsen gör sig skyldig till smuglingsbrott. Promemorian innehåller därför inte något förslag till ytterligare kriminalisering när det gäller införsel av omärkta märkningspliktiga vapen eller vapendelar.

Som tidigare angetts anser emellertid regeringen att protokollet ger utrymme för att den som importerar märkningspliktiga vapen till Sverige ska kunna märka vapnen inom en viss kortare tid efter införseln (se avsnitt 8.2.4). Underlåtenhet att märka skjutvapen senast inom en viss tid efter införseln faller inte in under smuglingslagen. För att uppfylla protokollet måste därför en särskild bestämmelse införas om brott mot märkningsbestämmelserna avseende skjutvapen vid införsel. Det förfarande som behöver kriminaliseras är underlåtenhet att märka importerade vapen inom angiven tid. Eftersom regeringen föreslår att kravet på märkning

vid införsel även ska gälla lösa vapendelar bör kriminaliseringen även omfatta införsel av sådana delar som inte märks i rätt tid. Regeringen anser att straffvärdet för gärningarna är sådant att straffskalan bör vara böter eller fängelse i högst ett år, vilket även möjliggör samarbete om utlämning för brott.

Protokollet kräver vidare att vapen och vapendelar som varit föremål för brott mot den föreslagna straffbestämmelsen, liksom utbyte av sådant brott, ska kunna förverkas. Detta krav tillgodoses genom ändringar i förverkandebestämmelsen i 9 kap. 5 § vapenlagen.

Olaglig tillverkning

För att uppfylla protokollets krav på kriminalisering av olaglig tillverkning måste tre gärningar vara straffbelagda.

Den första gärningen är att uppsåtligen tillverka skjutvapen, vapendelar och ammunition av föremål med vilka olaglig handel har bedrivits. Med olaglig handel avses i det här sammanhanget gärningar som i regel är straffbelagda som smugglingsbrott enligt 3–5 och 7 §§ smugglingslagen (se ovan). I 12 och 13 §§ nämnda lag finns bestämmelser om olovlig befattning med smuggelgods. Enligt dessa bestämmelser kan bl.a. den som uppsåtligen förvärvar, förvarar eller bearbetar varor som har varit föremål för smugglingsbrott dömas till ansvar. Även den som inte inser men har skälig anledning att anta att varan varit föremål för brott kan dömas till ansvar. Detta innebär att det är kriminaliserat att uppsåtligen tillverka skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition av föremål som varit föremål för smugglingsbrott. De föreskrivna straffskalorna ger möjlighet att uppfylla konventionens krav på samarbete om utlämning för brott. Enligt 16 § smugglingslagen ska varor som har varit föremål för brott enligt den lagen förverkas, om det inte är uppenbart oskäligt. Genom detta stadgande får enligt regeringens mening även protokollets krav när det gäller förverkande anses uppfyllt.

Den andra gärningen som måste vara kriminaliserad är att uppsåtligen tillverka skjutvapen, delar till skjutvapen eller ammunition utan licens eller tillstånd från behörig myndighet. Som huvudregel krävs tillstånd enligt 3 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel för att tillverka skjutvapen, vapendelar och ammunition. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot denna bestämmelse kan dömas till ansvar enligt 25 eller 26 § samma lag. Även sådana gärningar kan straffas med fängelse i ett år eller mer, varför konventionens krav på möjlighet till samarbete ifråga om utlämning är uppfyllt.

Enligt 29 § lagen om krigsmateriel ska utbyte av brott som avses i 25 eller 26 § förverkas, om det inte är uppenbart oskäligt. Regeringen anser att det bör införas en bestämmelse som tydliggör möjligheten till förverkande även beträffande vapen som varit föremål för brott. Förverkande bör även kunna ske av föremålets värde. En sådan bestämmelse behövs för att uppfylla protokollets krav.

Det tredje förfarandet som behöver kriminaliseras är uppsåtlig underlåtenhet att vid tillverkning av skjutvapen märka dessa i enlighet med *artikel 8 i protokollet*. En sådan bestämmelse saknas i svensk rätt och måste därför införas. Regeringen föreslår att även lösa vapendelar ska

omfattas av kravet på märkning, vilket hänger samman med att lösa vapendelar jämställs med skjutvapen i svensk rätt. Kriminaliseringen bör därför även omfatta tillverkning av sådana delar utan att märka dem. Regeringen gör dock, till skillnad från vad som föreslogs i promemorian, bedömningen att det inte finns anledning att kriminalisera underlåtenhet att märka förpackningar med komplett ammunition vid tillverkningen. Det är endast direktivet som innehåller bestämmelser om märkning av ammunition och enligt detta är det tillräckligt med andra effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner än straffrättsliga. Som framgår nedan under avsnitt 8.4 anser regeringen att det redan finns sådana sanktioner.

I promemorian föreslås en straffbestämmelse med böter eller fängelse i högst sex månader i straffskalan. Regeringen bedömer att straffvärdet för den aktuella typen av gärningar är sådant att böter eller fängelse i högst ett år är lämpligt. I promemorian föreslås straffansvaret omfatta även oaktsamma gärningar. *Sveriges Advokatsamfund* har ifrågasatt behovet av detta. Regeringen konstaterar att varken protokollet eller direktivet kräver att oaktsamt åsidosättande av reglerna om märkning vid tillverkning ska kriminaliseras. Regeringen instämmer därför i samfundets bedömning att tillräckliga skäl inte föreligger för att straffbelägga även oaktsamhet. Straffbestämmelsen ska således endast omfatta uppsåtliga brott, men ha en högre straffskala än vad som föreslogs i promemorian. Mot den bakgrunden bör bestämmelsen placeras i en ny egen paragraf, 9 kap. 1 a § vapenlagen. Med den föreslagna straffskalan uppfyller regeringen också kravet på att brott enligt protokollet och konventionen ska vara utlämningsbara. Vidare ska vapen och vapendelar som varit föremål för brott mot den föreslagna straffbestämmelsen, liksom utbyte av sådant brott, kunna förverkas. Detta krav tillgodoses genom ändringar i förverkandebestämmelsen i 9 kap. 5 § vapenlagen.

Otillåtna förfaranden med märkning

Utöver underlåtenhet att märka vapen m.m. vid tillverkningen ställer protokollet krav på straffansvar för den som uppsåtligen förfalskar eller olovligen utplånar, avlägsnar eller ändrar sådan märkning som anges i *artikel 8 i protokollet*.

Enligt 14 kap. 7 § brottsbalken kan den som förfalskar eller ändrar offentlig inländsk eller utländsk kontrollmärkning dömas för märkesförfalskning. Avsikten med bestämmelsen är att straffa förfalskning eller missbruk av olika slags offentliga märken som används som bevismedel. Ett kontrollmärke anbragt på ett visst föremål tjänar som bevis om ett visst rättsläge, en viss betydelsefull beskaffenhet osv. Enligt regeringens mening kan sådan märkning som nu föreslås av skjutvapen, vapendelar och ammunition inte sägas utgöra ett offentligt kontrollmärke i den mening som avses i 14 kap. 7 § brottsbalken. Det krävs därför en särskild bestämmelse enligt vilken det är straffbelagt att förfalska eller olovligen utplåna, avlägsna eller ändra märkning. Vad som sagts om straffskala, placering av bestämmelsen och subjektivt rekvisit avseende tillverkning utan märkning, bör gälla även sådana brott. Vid bedömning av straffvärdet för brottet har regeringen vägt in att det, till skillnad från märkes-

förfälskning, inte är fråga om att missbruka offentliga kontrollmärken som tjänar som bevismedel. En straffskala som omfattar böter eller fängelse i högst ett år är därför enligt regeringens mening tillräcklig. En sådan straffskala medger samarbete om utlämning för brott. Liksom när det gäller införsel och tillverkning krävs även en komplettering av förverkandebestämmelsen för att uppfylla protokollet.

Försök och olika former av medverkan

Enligt *artikel 5.2 a i protokollet* ska parterna, i enlighet med grunderna för sitt rättssystem, kriminalisera försök och medverkan till brott enligt protokollet, samt enligt *artikel 5.2 b* organiserandet eller ledandet av, medhjälp eller bistånd till, främjande av eller råd för genomförande av sådana brott. Organiserandet eller ledandet av, medhjälp eller bistånd till, främjande av eller råd för genomförande av brott bör efter omständigheterna generellt sett kunna vara att bedöma som antingen medhjälp till eller anstiftan av brottet, eller, om ett händelseförlopp inte gått så långt att brottet fullbordats, som förberedelse eller stämpling.

Enligt den allmänna medverkansbestämmelsen i 23 kap. 4 § brottsbalken gäller ansvar som är föreskrivet för viss gärning inte endast den som har utfört gärningen utan även den som har främjat den med ”råd eller dåd”. Regeln gäller vid alla brottsbalksbrott samt de brott i specialstraffrätten för vilka fängelse är föreskrivet eller särskild föreskrift finns om att medverkan ska bestraffas. Medverkansansvar kan ådömas även den som endast obetydligt har bidragit till gärningen.

I 23 kap. 4 § andra stycket brottsbalken föreskrivs att den som inte är att anse som gärningsman ska dömas för anstiftan av brottet, om han eller hon har förmått annan till utförandet, och annars för medhjälp till detta.

Straffansvar för försök regleras i 23 kap. 1 § brottsbalken. Försök till brott är belagt med straff endast i de fall där det särskilt är stadgat. Rent allmänt kan sägas att svensk rätt är jämförelsevis restriktiv när det gäller kriminalisering av försök. Vid en bedömning av om försök ska kriminaliseras eller inte är bl.a. brottets svårhetsgrad och fullbordanspunktens placering av betydelse.

I 23 kap. 2 § brottsbalken finns bestämmelser om förberedelse och stämpling till brott. Liksom vad gäller försök är förberedelse eller stämpling kriminaliserad endast i särskilt angivna fall. Här råder i svensk rätt en ännu större restriktivitet än för försökskriminalisering. Som princip bör endast mer allvarliga brott medföra ansvar för förberedelse eller stämpling.

Bestämmelserna i FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet ska i tillämpliga delar gälla vapenprotokollet, såvida inte annat anges i protokollet. Här kan särskilt nämnas artikel 34 i konventionen där det anges att staternas lagstiftningsåtgärder för att genomföra konventionen ska kunna vidtas med beaktande av grundprinciperna i deras nationella rättsordning.

I samband med tillträdet till konventionen uttalade regeringen att det i praktiken kan förekomma speciella undantagssituationer där det är tveksamt om den svenska regleringen när det gäller förberedelse och stämpling helt kan anses uppfylla konventionens kriminaliseringskrav.

Undantagssituationer av sådan sällsynt karaktär borde dock enligt regeringens uppfattning inte i sig själva motivera någon utvidgad lagstiftning. Vidare framhöll regeringen att tolkningen av konventionens regler ska göras mot bakgrund av att reglerna är avsedda att tillämpas av ett mycket stort antal länder med sinsemellan olika rättssystem och att konventionens regler därför givits en utformning som inte i alla delar framstår som helt klar. Enligt regeringens uppfattning får därför konventionens åligganden anses uppfyllda om den nationella lagstiftningen täcker situationer som inte utgör rena undantagsfall (prop. 2002/03:146 s. 32).

Mot den bakgrunden och även mot bakgrund av att kriminaliseringskraven i protokollet, både med hänvisning till artikel 34 i konventionen och åtminstone delvis även till följd av artikel 5 i protokollet, ställs upp med reservation för att kriminalisering bara behöver ske i enlighet med grundbegreppen i den nationella rättsordningen, gör regeringen bedömningen att protokollet inte ställer upp något absolut krav på att kriminalisera försök, förberedelse eller stämpling i varje teoretiskt fall.

Samtliga gärningar som ska kriminaliseras enligt protokollet motsvaras eller föreslås motsvaras av brott med fängelse i straffskalan i svensk rätt. Ansvar för medverkan enligt 23 kap. 4 § brottsbalken kommer som en följd därav att kunna dömas ut i samtliga fall.

I 14 § smugglingslagen finns bestämmelser om försök, förberedelse och stämpling till smugglingsbrott. När det gäller förberedelse och stämpling är sådant ansvar föreskrivet endast för grov smuggling. I samma bestämmelse stadgas även ansvar för försök, förberedelse och stämpling till grov olovlig befattning med smuggelgods.

Vid smuggling av vapen i icke ringa omfattning torde smuggling respektive olovlig befattning med smuggelgods ofta kunna bedömas som grova brott. Regeringen instämmer således i promemorians bedömning att Sverige uppfyller åliggandena i artikel 5.2 i protokollet när det gäller olaglig handel i den del som avser införsel eller utförsel utan tillstånd samt olaglig tillverkning av skjutvapen m.m. varmed olaglig handel har bedrivits.

I promemorian föreslås att försök och stämpling bestående i att söka anstifta olaglig tillverkning enligt lagen om krigsmateriel ska kriminaliseras. Vidare föreslås att försök och stämpling i samma form till brott mot de nya bestämmelserna om märkning ska kriminaliseras. I linje med det uttalande om kriminalisering av olika former av förberedelse och stämpling som regeringen gjorde vid genomförandet i svensk rätt av konventionen mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, kan såväl skyldigheten som behovet av att ytterligare utvidga det straffbara området ifrågasättas. Regeringen vill härvid framhålla följande.

Straffansvar för försök till olaglig tillverkning av krigsmateriel, dvs. tillverkning utan licens eller tillstånd, skulle sannolikt endast få betydelse i ett mycket litet antal fall eftersom fullbordanspunkten för brottet inträder förhållandevis tidigt. Redan så snart någon påbörjar en sammansättning av vapendelar kan i flertalet fall nämligen olaglig tillverkning anses föreligga. Här bör också tas i beaktande att även obrukbara vapen som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen jämställs med skjutvapen enligt vapenlagen. Slutligen bör vägas in att även hantering av vapendelar under vissa förutsättningar kan utgöra vapenbrott. Någon särskild kriminalisering av försök torde därför inte krävas för att Sverige

ska kunna tillträda protokollet. Inte heller torde det finnas något praktiskt behov av att straffbelägga förberedelse eller stämpling till olaglig tillverkning av krigsmateriel för att kunna tillträda protokollet.

När det gäller försök till olaglig tillverkning av omärkta vapen enligt vapenlagen och försök till förfalskning m.m. av märkning är en sådan försökskriminalisering enligt regeringens mening mindre förenlig med principer för kriminalisering. Som angetts ovan intar svensk rätt en förhållandevis restriktiv hållning till kriminalisering av försök till brott. Vidare kan behovet av en sådan försökskriminalisering ifrågasättas. I likhet med vad som gäller för försök till olaglig tillverkning av krigsmateriel skulle kriminalisering av försök till olaglig tillverkning av omärkta skjutvapen och försök till förfalskning m.m. av märkning sannolikt endast vara av marginell betydelse. Regeringen föreslår mot denna bakgrund ingen försökskriminalisering av dessa brott. Som också har framgått ovan är benägenheten i svensk rätt att kriminalisera förberedelse och stämpling än mindre. I likhet med vad som gäller för olaglig tillverkning av krigsmateriel kan man dessutom svårligen tänka sig straffvärda fall av förberedelse och stämpling till sådana brott annat än i rena undantagsfall. Inte heller här föreslås därför någon kriminalisering av förberedelse eller stämpling.

I allt väsentligt gäller vad som ovan anförts även för kriminalisering av försök till brott mot märkningsbestämmelserna vid införsel av märkningspliktiga vapen eller vapendelar liksom för kriminalisering av förberedelse eller stämpling till sådant brott. Regeringen föreslår därför inte heller i denna del någon utvidgning av det straffbara området.

Sammanfattningsvis anser regeringen att med föreslagna straff- och förverkandebestämmelser lever Sverige upp till konventionens och protokollets krav på kriminalisering och samverkan bl.a. i form av utlämning för brott.

8.4 Direktivets krav på ett sanktionssystem för överträdelser

Enligt *artikel 16 i direktivet* ska medlemsstaterna införa ett sanktionssystem för överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med direktivet. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Direktivet innehåller inte något uttryckligt krav på straffrättsliga sanktioner. Det är alltså upp till medlemsstaterna att bestämma hur sanktionerna ska utformas så länge de är effektiva, proportionella och avskräckande.

Förutom de befintliga straffrättsliga sanktionerna och de som nu föreslås, finns i vapenlagstiftningen och krigsmateriellagstiftningen även andra sanktioner och ingripandemöjligheter. Som nämnts ovan krävs som huvudregel tillstånd enligt 3 § lagen om krigsmateriel för att få tillverka vapen, vapendelar och ammunition. Ett tillstånd kan enligt 16 § återkallas om tillståndsinnehavaren har åsidosatt en föreskrift i lagen om krigsmateriel eller föreskrifter, villkor eller bestämmelser som har meddelats med stöd av lagen, eller om det finns särskilda skäl för återkallelse. Att inte följa de föreslagna bestämmelserna om märkning torde kunna utgöra sådana särskilda skäl som utgör grund för återkallelse av tillstånd.

När det gäller märkning av ammunition är det endast direktivet som innehåller bestämmelser om detta. Regeringen anser därför, till skillnad från vad som föreslogs i promemorian, att direktivets krav på sanktion mot överträdelse av märkning av förpackningar med komplett ammunition är tillräckligt uppfyllt genom möjligheten att återkalla tillverkningstillståndet enligt 16 § lagen om krigsmateriel (se även avsnitt 8.3).

Enligt 2 kap. 1 § vapenlagen krävs som huvudregel tillstånd för innehav av skjutvapen, vapendelar och ammunition liksom för införsel av sådana föremål. Ett tillstånd kan enligt 6 kap. 1 § återkallas under vissa förutsättningar, bl.a. om det finns skälig anledning. Skälig anledning för återkallelse av innehavstillståndet torde kunna anses finnas när tillståndsinnehavaren fört in skjutvapen eller vapendelar och inte märkt dessa på föreskrivet sätt.

Härigenom anser regeringen att direktivets krav på effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner får anses vara tillgodosett.

8.5 Kontroll i samband med in- och utförsel

Regeringens förslag: Tullverket ska ha rätt att göra kontrollbesök och revision hos den som till eller från Sverige för in respektive ut skjutvapen, vapendelar eller ammunition enligt vapenlagen.

Regeringens bedömning: Innehållet i *artikel 10 i protokollet* föranleder inte några lagstiftningsåtgärder. Det förändrade innehållet i *artikel 6 i direktivet* föranleder heller inga lagstiftningsåtgärder.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Regeringen föreslår dock att Tullverket även får befogenhet att göra kontrollbesök hos den som från Sverige för ut skjutvapen, vapendelar och ammunition enligt vapenlagen.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Tullverket* välkomnar befogenheten att göra kontrollbesök och revision hos den som för in skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition från annat EU-land. Enligt verket är det dock viktigt att motsvarande befogenhet också gäller i förhållande till den som för ut sådana varor enligt vapenlagen. Tullverket framhåller att en sådan bestämmelse redan finns för utförsel enligt lagen om krigsmateriel.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Enligt *artikel 10.1 i protokollet* ska varje part upprätta eller behålla ett effektivt system för licensiering eller tillståndsgivning av export och import samt för åtgärder beträffande internationell transit avseende överlåtelse av skjutvapen, deras delar och ammunition.

Innan en part utfärdar exportlicenser eller tillstånd för sändningar av skjutvapen, deras delar och ammunition ska parten enligt *artikel 10.2 a* kontrollera att importstaterna har utfärdat importlicenser eller importtillstånd. Parten ska enligt *artikel 10.2 b* vidare kontrollera att transitstaterna åtminstone har lämnat skriftligt meddelande före avsändandet, om att de inte har någon invändning mot transiteringen.

I *artikel 10.3 i protokollet* föreskrivs att export- eller importlicensen eller export- eller importtillståndet åtminstone ska innehålla uppgifter om ort och dag för utfärdandet och upphörandet av licensen eller tillståndet, exportland, importland, slutmottagare samt en beskrivning av skjutvapnen och deras antal samt deras delar och ammunition. När det är fråga om transit ska även namnet på transitländerna anges. De uppgifter som finns i importlicensen ska i förväg meddelas transitländerna.

Enligt *artikel 10.4* ska den importerande parten på begäran underrätta den exporterande parten om mottagandet av det avsända partiet skjutvapen, deras delar och ammunition.

I *artikel 10.5* föreskrivs att varje part inom ramen för tillgängliga medel ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att förfarandena för licensiering eller tillståndsgivning är säkra och att äktheten av licenser och tillstånd kan kontrolleras eller bekräftas.

Parterna kan enligt *artikel 10.6* anta förenklade förfaranden för tillfällig export, import och transit av skjutvapen, deras delar och ammunition för kontrollerbara lagliga syften som jakt, sportskytte, provning, utställningar eller reparation.

Enligt *artikel 11* ska parterna vidta lämpliga åtgärder för att

1. kräva säkerhet för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition vid tiden för tillverkning, export, import och transit genom sitt territorium, och
2. höja effektiviteten på import-, export- och transitkontrollen, i lämpliga fall innefattande gränskontroll, samt på samarbetet på det polisiära området och på tullområdet.

Syftet med dessa åtgärder är att upptäcka, förebygga och förhindra stöld, förlust eller avledande av skjutvapen, liksom olaglig tillverkning av och handel med dem, deras delar och ammunition.

Enligt *artikel 6 andra stycket i direktivet* ska medlemsstaterna, förutom när det gäller vapenhandlare, se till att förvärv av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition med hjälp av tekniker för distanskommunikation kontrolleras noggrant i de fall denna typ av förvärv är tillåten. Med uttrycket tekniker för distanskommunikation avses varje teknik som, utan att leverantören och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande, kan användas för ingående av ett avtal mellan dessa parter (se artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal, EGT L 144, 4. 6. 1997, s. 19, Celex 397 L0007).

Införsel och utförsel av skjutvapen, vapendelar och ammunition regleras i olika författningar på olika nivåer i svensk rätt.

Bestämmelser om tillstånd att föra in skjutvapen, vapendelar och ammunition till Sverige finns i 2 kap. 11–16 §§ vapenlagen och 4 kap. vapenförordningen. Motsvarande bestämmelser gällande utförsel finns i 6 § lagen om krigsmateriel, 8–15 a §§ förordningen om krigsmateriel och, när det gäller överföring till ett annat land inom EU, i 6 kap. vapenförordningen. Att vissa vapendelar omfattas av bestämmelserna om införsel och utförsel i vapenlagstiftningen framgår av 1 kap. 3 § f vapen-

lagen. Enligt denna bestämmelse gäller vad som sägs om skjutvapen även tillståndspliktiga delar till skjutvapen.

Enligt 4 kap. 1 § och 2 kap. 6 § vapenförordningen prövar polismyndigheten ansökningar om tillstånd till införsel av skjutvapen, vapendelar och ammunition. Polismyndigheten prövar också ansökningar om överföring (utförsel) av skjutvapen, vapendelar och ammunition från Sverige till ett annat land inom EU (6 kap. 1 och 5 §§ vapenförordningen). När det gäller utförsel av skjutvapen, vapendelar och ammunition från Sverige till ett land utanför EU är polismyndigheten tillståndsmyndighet i de fall som anges i 11 § förordningen (1992:1303) om krigsmateriel. Enligt nämnda bestämmelse är polismyndigheten tillståndsmyndighet i de fall utförseln avser skjutvapen, vapendelar och tillhörande ammunition som utgör s.k. övrig krigsmateriel och den sökande är berättigad att inneha vapnet här i landet. Därutöver gäller vissa andra specifika förutsättningar för att polismyndigheten ska vara behörig att pröva frågan om utförsel. I övriga fall av utförsel är Inspektionen för strategiska produkter tillståndsmyndighet enligt 1 a § första stycket lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

Förutom nämnda reglering finns bestämmelser om anmälningsskyldighet vid införsel och utförsel av skjutvapen, vapendelar och ammunition inom EU i 3 § 3 och 4 § andra stycket lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen (inregränslagen). Bestämmelser om anmälningsskyldighet vid införsel eller utförsel till ett område utanför EG:s tullområde finns i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen och av tullagstiftningen i övrigt (EGT L302, 19. 10. 1992, s. 1, Celex 31992R2913). Med stöd av förordningen (2006:527) om uppgiftsskyldighet för Tullverket om införsel och utförsel av skjutvapen lämnar Tullverket över uppgifter om införsel och utförsel till Rikspolisstyrelsen. Tullverket har beslutat föreskrifter och allmänna råd (TFS 2003:17) om viss införsel och återutförsel av skjutvapen och ammunition. Verket har också beslutat föreskrifter (TFS 1997:35) om anmälan till Tullverket vid utförsel m.m. av krigsmateriel.

Sverige har genom den beskrivna regleringen effektiva system för tillståndsgivning gällande införsel, utförsel och transit av skjutvapen, vapendelar och ammunition.

Den svenska vapen-, krigsmateriel- och tullagstiftningen håller en hög skyddsnivå internationellt sett. Regeringen anser att protokollets krav på säkerhet och effektivitet vid tillverkning, införsel och utförsel i allt väsentligt får anses tillgodosett genom de tillståndskrav och övriga krav som redan gäller samt den kontroll och tillsyn som behöriga myndigheter utövar på aktuella områden. Detsamma gäller direktivets krav på noggrann kontroll av distanshandel med skjutvapen samt deras delar och ammunition. Regeringen gör följande bedömning när det gäller behovet av ytterligare reglering.

Skyldighet att kontrollera att destinationslandet och eventuella transitländer tillåter införsel och transit

Som har nämnts ovan prövar polismyndigheten ansökningar om överföring av skjutvapen, vapendelar och ammunition från Sverige till ett

annat land inom EU. Vid prövning av ansökan ska polismyndigheten enligt 6 kap. 2 § första stycket vapenförordningen kontrollera att det finns ett nödvändigt tillstånd till införsel av vapnet, delarna eller ammunitionen. Detta gäller såväl det land dit vapnet ska föras som i förekommande fall transitländerna. Polismyndigheten ska också kontrollera att överföringen uppfyller godtagbara krav på säkerhet. Beträffande överföring av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition från Sverige till ett annat land inom EU uppfyller Sverige enligt regeringens mening *artikel 10.2 a i protokollet*.

När det gäller utförsel av skjutvapen, vapendelar och ammunition från Sverige till ett land utanför EU finns det inga bestämmelser om att polismyndigheten respektive Inspektionen för strategiska produkter ska kontrollera att det finns ett tillstånd till införsel av vapnet, delarna eller ammunitionen. I den mån det behöver införas bestämmelser med den innebörden i svensk rätt bör detta, enligt regeringens mening, lämpligen kunna ske på förordningsnivå.

När det gäller skyldigheten enligt *artikel 10.2 b i protokollet* för parterna att kontrollera att eventuella transitstater åtminstone har lämnat skriftligt meddelande före avsändandet om att de inte har någon invändning mot transiteringen, kan det noteras att det för närvarande inte heller i det avseendet finns några bestämmelser om att polismyndigheten respektive Inspektionen för strategiska produkter ska göra kontroller. I den utsträckning det behövs en sådan reglering bör även den enligt regeringens mening kunna införas på förordningsnivå.

Uppgifter i tillstånd till införsel eller utförsel

Polismyndighetens tillstånd till införsel, överföring och utförsel av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition innehåller de uppgifter som fordras enligt *artikel 10.3*, med undantag för kravet på angivande av transitländer i förekommande fall. Detsamma gäller Inspektionen för strategiska produkters tillstånd till utförsel av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition. För att uppfylla protokollet bör myndigheterna ändra tillstånden så att de innehåller även denna uppgift. Vidare ska enligt *artikel 10.3* uppgifterna i införseltillståndet i förväg meddelas eventuella transitländer. I dag finns inga bestämmelser om att polismyndigheten, som är tillståndsmyndighet vid införsel av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition, ska lämna sådant meddelande. En bestämmelse om detta bör övervägas. En sådan bestämmelse behöver dock inte regleras i lag, utan regleringen kan ske i föreskrifter på lägre nivå.

Som nedan redovisas (se avsnitt 8.6) är Rikspolisstyrelsen redan Sveriges kontaktpunkt för internationellt polissamarbete och brottsbekämpning samt i frågor som rör direktivet. Regeringen föreslår i nämnda avsnitt att Rikspolisstyrelsen också bör vara kontaktpunkt mellan Sverige och övriga parter till protokollet. Mot denna bakgrund framstår det som lämpligt att Rikspolisstyrelsen även ges ansvar för att lämna uppgifter enligt *artikel 10.4*, dvs. att på begäran av annan stat lämna denna under rättelse om mottagandet av ett avsänt vapenparti. Något behov att reglera detta i lag finns inte.

Tullverket får befogenhet att utföra kontroller av att anmälningsskyldigheten vid in- och utförsel har fullgjorts

Regeringen instämmer i det som anförs i promemorian om att Tullverket bör ges möjlighet att genom kontrollbesök och revision kontrollera att anmälningsskyldigheten vid införsel till Sverige efterlevs. Som nämnts ovan har Tullverket enligt 18 § inregränslagen rätt att göra kontrollbesök och revision hos den som för ut krigsmateriel, dvs. i princip alla skjutvapen. Vapen som omfattas av vapenlagens definition av skjutvapen men som inte utgör krigsmateriel enligt krigsmateriellagstiftningen faller dock utanför bestämmelsens tillämpningsområde. Regeringen delar *Tullverkets* uppfattning att verket bör ha samma befogenhet i förhållande till den som för in respektive ut skjutvapen enligt vapenlagen. Detta gäller särskilt eftersom anmälningsskyldigheten gäller såväl vid införsel som vid utförsel och då anmälningsskyldigheten grundar sig på bestämmelser om samarbete mellan staterna för att motverka illegal spridning av vapen. Mot denna bakgrund föreslår regeringen en utvidgning av tillämpningsområdet för 18 § inregränslagen.

8.6 Viss övrig reglering

Regeringens bedömning: *Protokollets* bestämmelser om registrering av uppgifter, skjutvapen som gjorts obrukbara, informationsutbyte, samarbete och vapenmäklare föranleder inte några lagstiftningsåtgärder. Det förändrade innehållet i *direktivets* bestämmelser om registrering av uppgifter, skjutvapen som gjorts obrukbara, informationsutbyte, samarbete, vapenmäklare, europeiskt skjutvapenpass, tillstånd att driva handel, förvärva och inneha vapen m.m. samt transitering föranleder inte heller några lagstiftningsåtgärder.

Generellt tillstånd för innehav och förvärv av skjutvapen bör inte införas. Det bör inte heller införas rutiner för registrering och bevarande av uppgifter om ammunition.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna delar bedömningen eller har inte några invändningar mot den.

Skälen för regeringens bedömning

Registrering av uppgifter

Varje part ska enligt *artikel 7 i protokollet*, i minst tio år, bevara uppgifter om skjutvapen som är nödvändiga för att underlätta spårning och identifiering av sådana skjutvapen som har tillverkats eller handlats med olagligen samt för att förebygga och upptäcka denna verksamhet. Om det är lämpligt och möjligt ska varje part även bevara sådana uppgifter om delar och ammunition till skjutvapen. Uppgifterna ska omfatta sådan märkning som krävs enligt artikel 8. Vid internationella transaktioner ska ytterligare uppgifter registreras. Det gäller uppgifter om

dag för utfärdande och sista giltighetsdag för tillämpliga licenser och tillstånd, exportland, importland, transitländer i förekommande fall, slutmottagare samt beskrivning av varorna och antal artiklar.

Enligt *artikel 4.4 första stycket i direktivet* ska medlemsstaterna senast den 31 december 2014 föra antingen ett centraliserat eller ett decentraliserat register som garanterar behöriga myndigheter tillgång till de register där varje uppgift som omfattas av direktivet bevaras. Detta register ska omfatta och i minst tjugo år bevara uppgifter om skjutvapnets typ, märke, modell, kaliber och serienummer samt leverantörens och förvärvarens eller ägarens namn och adress. Enligt *artikel 4.5* ska medlemsstaterna bl.a. se till att alla skjutvapen vid varje givet tillfälle kan kopplas till sina respektive ägare.

Enligt 2 kap. 17 och 18 §§ vapenlagen ska polisen föra lokala och centrala vapenregister. Registren ska ha till ändamål att dels ge information om sådana uppgifter som behövs för att förebygga, upptäcka och utreda brott med anknytning till skjutvapen, dels underlätta handläggningen av frågor om tillstånd enligt vapenlagen, 2 kap. 20 §. De centrala vapenregistren ska föras av Rikspolisstyrelsen med automatiserad behandling. Det finns tre centrala vapenregister; vapeninnehavarregistret, vapenregistret och vapenhandlarregistret. *Vapeninnehavarregistret* innehåller uppgift om personer och organisationer som meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition och bl.a. adress och telefonnummer till personen eller organisationen. I *vapenregistret* finns uppgift om de skjutvapen för vilka tillstånd till innehav meddelats samt skjutvapen som upphittats, anmälts stulna eller försvunna. I registret registreras också uppgifter som vapentyp, tillverkningsnummer eller identifikationsnummer, fabrikat, modell, kaliber m.m. Där finns vidare uppgift om vapenlicensens egenskaper och villkor samt överlåtare och låntagare. Tillståndspliktiga vapendelar registreras på samma sätt som tillståndspliktiga skjutvapen. Slutligen finns det i *vapenhandlarregistret* uppgift om personer och organisationer som har meddelats tillstånd att bedriva handel med skjutvapen.

Av 2 kap. 6 § vapenförordningen följer att en ansökan om tillstånd att inneha vapen ska innehålla uppgift om den sökandes namn, personnummer och hemvist samt om vapnets typ, fabrikat, modell och kaliber. Om ansökan avser ett visst bestämt vapen, ska i ansökan dessutom överlåtarens eller upplåtarens namn, person- eller organisationsnummer och hemvist anges samt vapnets tillverkningsnummer. Avser ansökan ett vapen som saknar uppgift om tillverkningsnummer ska annan uppgift som tillåter identifiering anges. När beslut om tillstånd har fattats läggs de uppgifter som den sökande anger i ansökan in i ovan beskrivna register.

De centrala vapenregistren finns i det nationella vapenärendesystemet (VÅS) som förutom registren också innehåller ett ärendehanteringssystem. De lokala polismyndigheterna kan alltid få uppgift om en person är innehavare av ett skjutvapen. Inom den egna polismyndigheten kan personalen se samtliga registrerade uppgifter om skjutvapnen. Gäller det däremot en vapeninnehavare som är bosatt eller folkbokförd i en annan polismyndighet får kontakt tas med aktuell polismyndighet. Polisen kan således, på det sätt som krävs enligt *artikel 4.5 i direktivet*, vid varje givet tillfälle koppla vapen till sina respektive ägare.

Enligt 9 kap. 1 § i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS2009:13, FAP 551-3) ska handläggningen av ärenden enligt vapenlagstiftningen regelmässigt ske i VÄS. Detta sker för närvarande inte alltid när det gäller ärenden om tillstånd till införsel eller utförsel av skjutvapen. När privatpersoner för in eller ut skjutvapen registreras uppgifterna i VÄS i ärendehanteringssystemet samt i vapenregistret respektive vapeninnehavarregistret. När det däremot gäller vapenhandlare registreras uppgifterna om införsel och utförsel i ärenden i de allmänna diarierna (A-dariet). I ärendena sparas uppgifter om dag för utfärdande och upphörande av tillståndet, exportland, importland, slutmottagare samt beskrivning av föremålen och deras antal.

Som anges i avsnitt 8.5 är Inspektionen för strategiska produkter tillståndsmyndighet i vissa fall när det gäller utförsel av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition till skjutvapen. Besluten och vissa andra handlingar i ärendet arkiveras. Besluten innehåller de uppgifter som enligt protokollet och direktivet ska bevaras (se avsnitt 8.5).

Som framgår registreras redan i dag i princip de uppgifter om skjutvapen som protokollet och direktivet kräver. Den uppgift som av naturliga skäl inte registreras i nuläget är sådan märkning som föreslås i avsnitt 8.2. I syfte att uppfylla protokollet bör denna uppgift registreras framöver. Vidare bör Rikspolisstyrelsen och Inspektionen för strategiska produkter i enlighet med kravet i protokollet säkerställa att uppgifter om eventuella transitländer framöver registreras och bevaras. I *artikel 7 i protokollet* sägs vidare att varje part, i de fall detta är lämpligt och möjligt, ska se till att uppgifter om vapendelar och ammunition bevaras i minst tio år. Tillståndspliktiga vapendelar registreras redan i dag medan ammunition inte registreras på motsvarande sätt. Regeringen delar den bedömning som görs i promemorian, att det framstår som en allt för stor förändring att införa en rutin för registrering och bevarande av uppgifter om ammunition.

Det finns inte några bestämmelser i vapenlagen som anger när uppgifter ska gallras ur de olika vapenregistren. Den allmänna gallringsbestämmelsen i 9 § personuppgiftslagen (1998:204) är därmed tillämplig. Enligt den bestämmelsen får personuppgifter inte bevaras längre än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen. Utifrån ändamålen med vapenregistren är det enligt regeringens bedömning förenligt med bestämmelsen i personuppgiftslagen att bevara uppgifterna i 20 år. Detta kräver dock inte någon lagändring. Ärenden om tillstånd till införsel eller utförsel av skjutvapen som registreras i A-dariet får gallras efter fem år (se Riksarkivets gallringsbeslut RA-MS 2003:16). I syfte att uppfylla protokollets och direktivets krav bör Rikspolisstyrelsen säkerställa att även dessa uppgifter sparas i tjugo år. När det gäller de uppgifter som Inspektionen för strategiska produkter registrerar finns inte någon gallringsfrist, vilket innebär att 9 § personuppgiftslagen är tillämplig.

Vapenhandlarnas register

Varje vapenhandlare ska enligt *artikel 4.4 andra stycket i direktivet* vara skyldig att under hela sin yrkesverksamma tid föra ett register där alla skjutvapen som omfattas av direktivet och som tagits emot eller lämnats

ut registreras tillsammans med uppgifter som gör det möjligt att spåra och identifiera skjutvapnet, särskilt uppgifter om typ, märke, modell, kaliber, serienummer samt leverantörens och förvärvarens namn och adress. Efter det att verksamheten har upphört ska vapenhandlaren överlämna registret till behörig myndighet.

Den som bedriver handel med skjutvapen ska enligt 5 kap. 5 och 6 §§ vapenförordningen föra en särskild inköpsförteckning över förvärvade skjutvapen och en särskild försäljningsförteckning över sålda skjutvapen. Förteckningarna ska förvaras under tio år från den dag sista anteckningen gjordes. Läggs rörelsen ner, ska förteckningarna lämnas över till polismyndigheten enligt 5 kap. 10 §.

Rikspolisstyrelsen har utfärdat föreskrifter och allmänna råd om inköps- och försäljningsförteckningar (RPSFS 2000:30). Av dessa framgår vilka uppgifter inköps- och försäljningsförteckningar ska innehålla. Regleringen uppfyller enligt regeringens bedömning i allt väsentligt de krav som ställs i *artikel 4.4 andra stycket i direktivet*.

Skjutvapen som gjorts obrukbara

Artikel 9 i protokollet föreskriver att en part som inte betraktar ett skjutvapen som gjorts obrukbart som ett skjutvapen i enlighet med sin nationella lag, ska vidta åtgärder för att förhindra att obrukbargjorda skjutvapen återställs.

Obrukbara skjutvapen som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen är enligt 1 kap. 3 § b vapenlagen underkastade samma reglering som skjutvapen. Begreppet obrukbara skjutvapen omfattar både obrukbara skjutvapen som kan omvandlas till brukbart skick och varaktigt obrukbara skjutvapen. *Artikel 9 i protokollet* riktar sig endast till de parter som inte erkänner ett skjutvapen som gjorts obrukbart som ett skjutvapen. Artikeln kräver därför inte några författningsändringar.

Direktivets bilaga 1 delas skjutvapen in i fyra kategorier (A–D). I denna bilaga har en ändring av definitionen av obrukbara vapen genomförts (*del III första stycket a i bilagan*). Direktivets kategoriindelning och definition av skjutvapen har inte förts in i vapenlagen, men används vid tillämpningen av vissa bestämmelser i vapenförordningen. I dessa bestämmelser, exempelvis 3 kap. 9 § och 6 kap. 1 § vapenförordningen, hänvisas till bilagan till förordningen, vilken har utformats i enlighet med den tidigare definitionen av obrukbara vapen i vapendirektivet. Bilagan till vapenförordningen behöver därför ändras så att lydelsen stämmer överens med den nya definitionen i direktivet.

I bilaga 1 del III andra stycket finns bestämmelser som gäller kontroll av obrukbara skjutvapen. Bestämmelserna innebär att medlemsstaterna ska låta en behörig myndighet kontrollera att skjutvapen har gjorts definitivt obrukbara på det sätt som anges ovan.

I syfte att uppfylla dessa krav bör frågan övervägas om en ordning ska inrättas enligt vilken polisen ska kontrollera att ett skjutvapen har gjorts varaktigt obrukbart och utfärda intyg om det. Något behov av lagreglering i denna del finns dock inte, utan det kan i så fall ske i föreskrifter på lägre nivå.

Informationsutbyte och samarbete

I *artikel 12.1 i protokollet* föreskrivs att parterna, på ett sätt som är förenligt med deras respektive rättsordning och förvaltningssystem, ska utbyta information om relevanta sakförhållanden såsom auktoriserade tillverkare, handlare, importörer, exportörer och, där så är möjligt, transportörer av skjutvapen, deras delar och ammunition. Vidare ska parterna enligt *artikel 12.2* utbyta relevanta uppgifter om t.ex. organiserade brottsliga sammanslutningar kända för olaglig tillverkning av eller handel med vapen, metoder för att dölja olaglig tillverkning samt vanliga avsändningsorter och destinationer för illegala vapen. Parterna ska även utbyta erfarenheter i fråga om lagstiftning, praxis och andra brottsförebyggande eller brottsbekämpande åtgärder på området. Enligt *artikel 12.3* ska parterna delge varandra relevant vetenskaplig och teknologisk information. I *artikel 12.4* föreskrivs att parterna ska samarbeta för att spåra skjutvapen m.m. som har tillverkats olagligen eller varit föremål för olaglig handel. Om den part som lämnat information begär det ska mottagaren enligt *artikel 12.5*, under de förutsättningar som följer av grundprinciperna i mottagarens rättsordning och eventuella internationella avtal, garantera att informationen skyddas av sekretess och följa eventuella inskränkningar i rätten att använda informationen. Om mottagaren inte kan tillgodose begäran om sekretess ska uppgiftslämnaren informeras om detta innan informationen röjs.

Enligt *artikel 13 i protokollet* ska parterna samarbeta på bilateral, regional och internationell nivå för att förebygga, bekämpa och eliminera olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen m.m. Varje part ska utse ett nationellt organ eller en kontaktpunkt som ska tjäna som förbindelselänk mellan den parten och andra parter i frågor som rör protokollet. Parterna ska vidare samarbeta med bl.a. vapentillverkare och vapenhandlare. I *artikel 14 i protokollet* föreskrivs att parterna ska samarbeta med varandra och med berörda internationella organisationer så att parterna kan tillägna sig utbildning och tekniskt bistånd för att förbättra förmågan att leva upp till vapenprotokollets krav.

Det förekommer redan i dag ett tämligen omfattande samarbete och informationsutbyte mellan svenska myndigheter och myndigheter i andra länder på skjutvapenområdet. Arbetet sker bl.a. inom ramarna för Interpol, Europol, Sirene, Östersjösamarbetet samt de nordiska ländernas polis- och tullsamarbete. Rikspolisstyrelsen är Sveriges kontaktpunkt för internationellt polisiärt samarbete. Vid Rikspolisstyrelsen finns även den nationella kontaktpunkt som upprättats i syfte att utbyta upplysningar för tillämpning av artikel 13 i direktivet. Kontaktpunkten har ansvar för att de underrättelser om överföringar av skjutvapen och ammunition som sker mellan medlemsstaterna kommer respektive lands kontaktpunkt tillhanda för vidarebefordran till tillstånds- och registermyndigheterna i respektive land. Den nationella kontaktpunkten är också Sveriges kontaktpunkt gentemot andra medlemsländer när det gäller allmänna vapenfrågor av gemensam natur. Stöd för att lämna ut uppgifter inom ramen för det pågående informationsutbytet finns bl.a. i 7 § polisdatalagen (1998:622) och i 18 § polisdataförordningen (1999:81). En bestämmelse med i sak motsvarande innehåll finns också i 2 kap. 15 § andra stycket i den nya polisdatalagen (2010:361), som träder i kraft den 1 mars 2012.

De uppgifter som tas emot inom ramen för informationsutbytet är underkastade olika bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I 18 kap. 1 § finns sekretessbestämmelser för uppgift som hänför sig till förundersökning i brottmål eller åklagarmyndighets, polismyndighets, Skatteverkets, Tullverkets eller Kustbevakningens verksamhet i övrigt för att förebygga, uppklara, utreda eller beivra brott. Enligt 18 kap. 2 § regleras vidare sekretess för uppgifter i underrättelseverksamhet. I 18 kap. 16 § första stycket föreskrivs att sekretess under vissa förutsättningar gäller för uppgift i ärende enligt vapenlagen samt hos polismyndighet och hos Rikspolisstyrelsen i verksamhet som avser förande av eller uttag ur vapenregister. I 18 kap. 17 § första stycket regleras sekretess i verksamhet som avser rättsligt samarbete på begäran av annan stat eller mellanfolklig domstol. Uppgifterna torde också i vissa fall kunna skyddas med stöd av utrikessekretessen i 15 kap. 1 §.

Till detta kommer att det i 3 § lagen (2000:343) om internationellt polisärt samarbete finns en bestämmelse om skyldighet för svenska myndigheter att följa sådana villkor som har överenskommits med en främmande stat om hur uppgifter eller bevisning som har överlämnats från den andra staten får användas. Principen är att svenska regler om hur myndigheten ska handla i olika avseenden inte gäller i den utsträckning sådana regler strider mot villkoren i den överenskommelse som ligger till grund för beslutet. Det innebär att t.ex. både åtalsplikten och förundersökningsplikten viker för villkor av detta slag.

Som framkommit ovan pågår redan i dag ett tämligen omfattande internationellt samarbete på vapenområdet. Sammantaget gör regeringen bedömningen att också det samarbete som regleras i protokollet kan ske inom ramen för gällande regelverk. Något behov av ytterligare reglering för att kunna utbyta uppgifter eller skydda de uppgifter som tas emot till följd av samarbetet finns därför inte.

När det gäller frågan om kontaktpunkt är Rikspolisstyrelsen redan Sveriges kontaktpunkt för internationellt polissamarbete och i frågor som rör direktivet. Det är därför lämpligt att myndigheten även blir kontaktpunkt mellan Sverige och andra parter i protokollet. Denna fråga behöver inte lagregleras, utan reglering kan ske på lägre författningsnivå.

Genom den ändrade lydelsen i *artikel 13.3 i direktivet* föreskrivs bl.a. att kommissionen ska inrätta en kontaktgrupp för utbyte av upplysningar. Enligt den tidigare lydelsen har informationsutbytet skett inom ramen för ett av medlemsstaterna upprättat nätverk. Ändringen föranleder inte några författningsändringar.

Vapenmäklare

Enligt *artikel 15 i protokollet* och *artikel 4 b i direktivet* ska medlemsstaterna överväga att inrätta ett system för reglering av vapenmäklarverksamhet. Ett sådant system kan innebära krav på registrering, licensiering eller tillstånd. Begreppet vapenmäklare är inte definierat i protokollet. I *artikel 1.1 e i direktivet* definieras vapenmäklare som varje fysisk eller juridisk person, förutom vapenhandlare, vars näringsverksamhet helt eller delvis består i att förvärva, sälja eller arrangera överföring av skjutvapen. Vapenhandlare definieras i *artikel 2* som varje

juridisk och fysisk person vars näringsverksamhet helt eller delvis består i att tillverka, bedriva handel eller byteshandel med, hyra ut, reparera eller omvandla skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition.

De förfaranden som är mest karaktäristiska för vapenmäklarverksamhet är tillståndspliktiga enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel. Detta gäller sådana förfaranden som utgör tillhandahållande enligt 4 § nämnda lag av skjutvapen som är krigsmateriel, dvs. samtliga skjutvapen som omfattas av tillståndsplikt enligt vapenlagen förutom slätborrade skjutvapen för jakt eller sportskytte. Med tillhandahållande avses enligt 2 § samma lag försäljning (som inte utgör ett led i handel), upplåtelse, utbudande mot vederlag, lån, gåva eller förmedling. Enligt regeringens bedömning, som överensstämmer med den i promemorian, omfattar redan gällande reglering sådan vapenmäklarverksamhet som protokollet och direktivet föreslår ska vara tillståndspliktig. Några lagändringar är därför inte nödvändiga.

Europeiskt skjutvapenpass

I *artikel 1.4 i direktivet* regleras europeiskt skjutvapenpass. Tidigare gällde särskilda regler om giltighetstid för skjutvapenpass avseende skjutvapen ur kategori D (enkelskotts långa skjutvapen med slätborrade lopp). Denna särreglering har nu tagits bort vilket innebär att sådana pass har samma giltighetstid som övriga skjutvapenpass, nämligen högst fem år med möjlighet till förlängning.

Rikspolisstyrelsen har utfärdat föreskrifter och allmänna råd om europeiskt skjutvapenpass m.m. (RPSFS 2000:59). I 1 kap. 4 § finns bestämmelser om giltighetstid som överensstämmer med direktivets tidigare lydelse. Dessa bestämmelser bör ändras så att de överensstämmer med den nya lydelsen av direktivet.

Tillstånd att driva handel med skjutvapen

Enligt *artikel 4.3 i direktivet* ska vapenhandlare ha medlemsstatens tillstånd för att få bedriva sin verksamhet inom dess territorium. Bestämmelsen har skärpts på så sätt att kravet på tillstånd nu gäller all handel med skjutvapen oavsett vilken kategori skjutvapen det rör sig om. Tillståndet ska grundas på åtminstone en prövning av vapenhandlarens personliga och yrkesmässiga integritet och förmåga. I fråga om juridiska personer gäller prövningen den person som leder företaget.

Enligt 2 kap. 1 § första stycket b vapenlagen krävs tillstånd för att driva handel med alla typer av skjutvapen som omfattas av direktivets bestämmelser. Enligt 2 kap. 10 § får sådant tillstånd meddelas den som har rätt att driva handel i allmänhet, har de kunskaper som behövs samt är ordentlig och pålitlig. Tillstånd får meddelas endast för handel som ska bedrivas yrkesmässigt. För handel som bedrivs av juridisk person ska det enligt 5 kap. 3 § vapenförordningen finnas en av polismyndigheten godkänd föreståndare som är ansvarig för att rörelsen bedrivs riktigt.

I 13 kap. Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2009:13, FAP 551-3) finns närmare bestämmelser om tillstånd att driva handel med skjutvapen.

Direktivets krav på att vapenhandlare ska ha tillstånd för att få bedriva sin verksamhet inom medlemsstatens territorium är uppfyllt genom kravet på vapenhandlartillstånd i 2 kap. 1 § första stycket b vapenlagen. Kravet i direktivet på grunderna för och omfattningen av tillståndsprövningen är uppfyllt genom bestämmelserna i 2 kap. 10 § vapenlagen och i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen. Innehållet i *artikel 4.3 i direktivet* föranleder därför inte några författningsändringar.

Tillstånd att förvärva och inneha skjutvapen

Enligt *artikel 4 a i direktivet* ska medlemsstaterna tillåta förvärv och innehav av skjutvapen bara för personer som har beviljats en licens eller, när det gäller skjutvapen i kategorierna C eller D, för personer som har fått ett särskilt tillstånd för förvärv och innehav av sådana skjutvapen i enlighet med nationell lag (för en redovisning av kategorierna se bilaga 1 till direktivet).

I 2 kap. 1 § första stycket a vapenlagen föreskrivs krav på tillstånd för innehav av alla typer av skjutvapen som omfattas av direktivets bestämmelser. Skjutvapen får enligt 2 kap. 9 § överlätas endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha vapnet. Dessa bestämmelser uppfyller enligt regeringens bedömning kravet i *artikel 4 a i direktivet*. Artikeln föranleder därför inte några författningsändringar.

Enligt *artikel 5 första stycket i direktivet* får medlemsstaterna tillåta förvärv och innehav av skjutvapen bara för personer som har giltiga skäl. I *artikel 5 första stycket a* föreskrivs vidare att personerna, som huvudregel, ska ha fyllt 18 år. Undantag gäller vid förvärv (förutom köp) och innehav av skjutvapen avsedda för jakt eller tävlingsskytte, förutsatt att den minderåriga har föräldrarnas tillstånd, eller får vägledning från en förälder eller en vuxen med en giltig skjutvapenlicens eller jaktlicens, eller befinner sig på ett licensierat eller på annat sätt godkänt träningscenter. Vidare följer av *artikel 5 första stycket b* att medlemsstaterna får tillåta förvärv och innehav av skjutvapen endast för personer som inte kan antas utgöra en fara för sig själva eller för allmän ordning och säkerhet. Om en person har befunnits skyldig till ett uppsåtligt våldsbrott, ska detta anses tala för att sådan fara föreligger.

I 2 kap. 4 § vapenlagen föreskrivs att en enskild person får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen endast om han eller hon behöver vapnet för ett godtagbart ändamål. Enligt 2 kap. 5 § får tillstånd att inneha skjutvapen meddelas endast om det skäligen kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas. Tillstånd får meddelas endast för särskilt angivna ändamål.

Enligt 2 kap. 3 § första och fjärde styckena vapenförordningen gäller som utgångspunkt att tillstånd till innehav av skjutvapen för något annat ändamål än jakt eller målskjutning får meddelas endast den som har fyllt 18 år. En förutsättning för att tillstånd ska meddelas en underårig är enligt 2 kap. 11 § att förmyndaren (vanligtvis vårdnadshavaren) har samtyckt till innehavet. Som tidigare angetts får skjutvapen enligt 2 kap. 9 § vapenlagen överlätas endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha vapnet.

I Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2009:13, FAP 551-3) finns ytterligare bestämmelser om lämplighetskrav för tillstånd att inneha skjutvapen. I 3 kap. i de allmänna råden anges bl.a. följande. En förutsättning för tillstånd bör vara att den sökande gjort sig känd som pålitlig, omdömesgill och laglydig. Brister den sökande i något av dessa avseenden bör tillstånd inte meddelas. Den som begått ett sådant brott som påverkar lämpligheten att inneha skjutvapen bör inte meddelas tillstånd att inneha skjutvapen förrän en viss tid gått sedan brottet begicks. Tiden bör stå i relation till brottets svårhetsgrad. Om det finns tecken på olämplighet av medicinska skäl, kan det enligt de allmänna råden vara nödvändigt att låta den sökande styrka sin lämplighet genom ett läkarintyg.

Enligt regeringens bedömning lever befintliga regler, som gäller för innehav och förvärv av skjutvapen, upp till de krav som ställs i *artikel 5 första stycket a och b*. Artikeln kräver därför inte några författningsändringar.

Återkallelse av tillstånd att inneha skjutvapen

Enligt *artikel 5 andra stycket i direktivet* får medlemsstaterna återkalla tillståndet att inneha ett skjutvapen, om något av de villkor som låg till grund för att tillståndet beviljades inte längre uppfylls. En bestämmelse med denna innebörd finns i 6 kap. 1 § första stycket c vapenlagen.

Enligt *artikel 5 tredje stycket* får medlemsstaterna inte förbjuda personer bosatta inom deras territorier att inneha vapen som förvärvats i en annan medlemsstat, om de inte förbjuder förvärv av samma vapen inom sitt eget territorium. Denna bestämmelse har samma lydelse som bestämmelsen i artikel 5 fjärde stycket i direktivets ursprungliga lydelse. Någon saklig ändring har alltså inte gjorts i denna del. Artikeln föranleder därför inte några författningsändringar.

Generellt tillstånd för innehav och förvärv av skjutvapen

Enligt *artikel 7.4 i direktivet* får medlemsstaterna överväga att införa ett system med generellt tillstånd för innehav och förvärv av skjutvapen. Regeringen tolkar, liksom promemorian, bestämmelsen som att medlemsstaterna får överväga att till personer som uppfyller kraven för tillstånd för skjutvapen, oavsett vilken typ av tillstånd det gäller, utfärda en flerårig licens för förvärv och innehav av alla tillståndspliktiga skjutvapen (jfr Ds 2009:20 s. 113).

Den ordning med generellt tillstånd som medlemsstaterna får överväga enligt direktivet innebär att en tillståndsinnehavare skulle få inneha alla tillståndspliktiga skjutvapen oavsett ändamål med innehavet. Den svenska vapenlagstiftningen bygger på att skjutvapen får innehas endast för särskilt angivna ändamål (se 2 kap. 5 § andra stycket vapenlagen). Det system som anges i direktivet är alltså främmande för synsättet i svensk vapenlagstiftning. Regeringen delar den bedömning som görs i promemorian att införandet av en sådan ordning skulle innebära en påtaglig försämring av skyddsnivån i vapenlagen. Det saknas därför skäl att ytterligare överväga att införa en sådan ordning.

Artikel 7.5 i direktivet innehåller övergångsbestämmelser som bara har betydelse för stater som inte kräver tillstånd för innehav av skjutvapen i kategorierna C eller D. Enligt vapenlagen är skjutvapen i dessa kategorier är tillståndspliktiga. Artikeln föranleder därför inte några ändringar i den svenska lagstiftningen.

Generellt tillstånd för vapenhandlare att föra över vapen

I *artikel 11.3 i direktivet* behandlas generellt tillstånd för vapenhandlare att föra över vapen från sitt territorium till en vapenhandlare som är bosatt i en annan medlemsstat. Artikeln har ändrats på så sätt att det nu föreskrivs att vapenhandlaren före datumet för överföringen ska lämna vissa angivna uppgifter till myndigheterna i den medlemsstat från vilken överföringen ska ske. Dessa myndigheter ska genomföra inspektioner, i tillämpliga fall på plats, för att kontrollera att de uppgifter som lämnats av vapenhandlaren överensstämmer med de faktiska förhållandena. Uppgifterna ska lämnas av vapenhandlaren inom en period som ger tillräckligt med tid för att utföra inspektionen.

Enligt 6 kap. 4 § vapenförordningen får den som har tillstånd att driva handel med skjutvapen beviljas generellt tillstånd att föra över sådana vapen som omfattas av handelstillståndet från Sverige till en vapenhandlare som är bosatt i ett annat land inom EU. Ett sådant tillstånd får beviljas för en tid av högst tre år åt gången. Senast vid tidpunkten för överföringen ska avsändaren lämna vissa uppgifter till Rikspolisstyrelsen. Rikspolisstyrelsen ska omedelbart vidarebefordra uppgifterna till en behörig myndighet i destinationslandet och i förekommande fall i transiteringsländerna. De uppgifter som avsändaren ska lämna enligt vapenförordningen överensstämmer med de som anges i direktivet med tillägg för överföringssätt samt dag för avsändandet och beräknad ankomstdag i direktivet. Enligt *artikel 11.3 andra stycket i direktivet* ska uppgifterna lämnas före överföringen inom en period som ger tillräckligt med tid för myndigheterna att genomföra inspektioner för att kontrollera att de uppgifter som lämnats av vapenhandlaren stämmer överens med de faktiska förhållandena.

I den fortsatta beredningen får övervägas om bestämmelserna i 6 kap. 4 § vapenförordningen behöver kompletteras för att uppfylla de krav som direktivet uppställer i denna del.

Transitering

I *artikel 11 i direktivet* regleras alla typer av förflyttning och överföring av skjutvapen mellan medlemsstaterna. För skjutvapen som medförs vid resa genom två eller flera medlemsstater (transitering) kan dock i stället den ordning som föreskrivs i *artikel 12* tillämpas. Enligt *artikel 12* gäller som huvudregel att innehav av skjutvapen under transitering är tillåtet endast om den berörda personen har fått tillstånd till innehavet av var och en av de berörda medlemsstaterna. *Artikel 12.2*, som reglerar undantag från huvudregeln för jägare och tävlingsskyttar, har delvis ändrats. Sverige har valt att inte godta att skjutvapen förs in i landet utan föregående tillståndsprövning. Den fakultativa förenklade ordning som

behandlas i *artikel 12.2* i direktivet har följaktligen inte införts i svensk rätt. Artikeln föranleder därför inte några författningsändringar.

9 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2011. Bestämmelserna om märkning vid tillverkning av vapen, vapendelar och ammunition ska tillämpas vid tillverkning som avslutas efter ikraftträdandet.

Den som vid lagens ikraftträdande innehar en mantel som enligt äldre bestämmelser får innehas utan tillstånd får inneha manteln till utgången av december 2011 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts före nämnda tidpunkt, till dess att slutligt beslut i tillståndsfrågan vunnit laga kraft.

Promemorian förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2010. Vidare har promemorian inte någon särskild regel om ikraftträdandet av bestämmelserna om märkning vid tillverkning.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Av *artikel 2.5 i direktivet* följer att medlemsstaterna senast den 28 juli 2010 ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att genomföra direktivet. Lagändringarna bör därför träda i kraft i så nära anslutning som möjligt till den tidpunkten. Vissa av förslagen till lagändringar kräver att Inspektionen för strategiska produkter, Rikspolisstyrelsen, de regionala polismyndigheterna, Tullverket och vapenindustrin får tid att anpassa sig till de nya reglerna. Regeringen delar dock promemorians bedömning att förändringarna för myndigheterna inte kan anses särskilt omfattande. Vad gäller vapenindustrin är det redan så att tillverkarna märker vapen med tillverknings- och serienummer i mycket hög utsträckning. Omställningen för vapenindustrin till framför allt bestämmelserna om märkning kan därför inte antas kräva några större resurser. Mot bakgrund av det anförda bör lagändringarna kunna träda i kraft den 1 juli 2011. För att undvika oklarheter föreslår regeringen en uttrycklig regel om att de nya bestämmelserna om märkning vid tillverkning av vapen, vapendelar och ammunition (se avsnitt 8.2.1 och 8.2.3) ska gälla där tillverkningen avslutas efter den 1 juli 2011.

I avsnitt 8.1 föreslås att mantel till skjutvapen ska jämföras med skjutvapen vid tillämpning av vapenlagen. Detta innebär bl.a. att det kommer att krävas tillstånd för innehav av en sådan vapendel. Den som innehar en mantel till skjutvapen vid lagens ikraftträdande bör få viss tid på sig att ansöka om tillstånd att inneha vapendelen och få ansökan prövad. Den som vid lagens ikraftträdande innehar en sådan vapendel bör därför få inneha delen utan tillstånd till utgången av december 2011 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts före nämnda tidpunkt, till dess slutligt beslut i tillståndsfrågan vunnit laga kraft. En övergångsbestämmelse om

detta bör införas. Enligt regeringens mening behövs inte några andra övergångsbestämmelser.

10 Ekonomiska konsekvenser

Polisen och rättsväsendet

Några av förslagen medför utökade arbetsuppgifter för polisen. Förslaget om att mantel till skjutvapen ska vara tillståndspliktig (avsnitt 8.1) medför sannolikt en ökning av antalet tillståndsärenden hos polisen. Den kostnadsökning som kan komma i fråga är enligt regeringens bedömning dock inte större än att den ryms inom befintliga anslag.

Förslagen om kriminalisering och förverkande (avsnitt 8.3) kan inledningsvis medföra en ökning av antalet anmälda brott och antalet fall av förverkande. Det torde dock röra sig om en förhållandevis liten ökning och enligt regeringens bedömning ryms den ökade belastningen för polisen samt åklagar- och domstolsväsendet inom befintliga anslag. På längre sikt bidrar förslagets brottsförebyggande effekt sannolikt till ett minskat antal brott och en lägre belastning för rättsväsendet.

Övriga förslag torde endast medföra marginella kostnadsökningar för polisen. Ökningarna bedöms rymmas inom befintliga anslag.

Inspektionen för strategiska produkter

Regeringen gör bedömningen att förslagen endast får marginella ekonomiska konsekvenser för Inspektionen för strategiska produkter. Förslaget om att mantel till skjutvapen ska vara tillståndspliktig (avsnitt 8.1) medför sannolikt ingen nämnvärd ökning av antalet utförelseärenden hos myndigheten. Förslaget bör därför inte leda till några kostnadsökningar. Förslaget om att Inspektionen för strategiska produkter vid ansökan om utförelse ska kontrollera införelsetillstånd etc. (se avsnitt 8.5) bör endast medföra en marginell ökning av arbetsbelastningen. Det mest arbetskrävande momentet, att presentera dokumentation från myndigheter i andra länder, är något som åligger den sökande och inte tillståndsmyndigheten. I övrigt torde kontrollen kräva en liten arbetsinsats som bedöms rymmas inom befintliga anslag.

Tullverket

Tullverkets verksamhet behöver i vissa avseenden anpassas till förslagen. Förslaget om att göra mantel till skjutvapen tillståndspliktig (avsnitt 8.1) innebär att denna vapendel ska anmälas till tullen vid införelse och utförelse. Det kan dock antas att antalet fall av införelse och utförelse av mantlar kommer att vara få. Enligt regeringens bedömning medför förslaget endast en marginell ökning av arbetsbelastningen för tullen.

Förslaget om att tullen ska ha rätt att göra kontrollbesök (avsnitt 8.4) medför inga kostnadsökningar. I stället innebär det en möjlighet för tullen att göra kontrollverksamheten mer effektiv och hålla nere kostnaderna för denna.

Eventuella merkostnader för Tullverket ska hanteras inom befintliga anslagsramar.

Vapentillverkare, ammunitionstillverkare och vapenhandlare

Antalet svenska företag med tillstånd att tillverka vapen och ammunition som omfattas av vapenlagen är begränsat. Det rör sig om drygt trettio företag varav majoriteten är mindre företag utan massproduktion. Förslaget om märkning (avsnitt 8.2) innebär att dessa företag måste ha bestämda rutiner för märkning av vapen, vapendelar och förpackningar med ammunition. Det bör noteras att tillverkarna redan regelmässigt märker sådan materiel. I praktiken innebär förslaget alltså endast att tillverkarna eventuellt måste anpassa nuvarande märkningsrutiner för att uppfylla kommande regler om hur märkningen ska utföras. Regeringen bedömer mot denna bakgrund att förslaget om märkning endast torde få marginella ekonomiska konsekvenser för vapen- och ammunitionstillverkarna.

I Sverige finns för närvarande ca 400 vapenhandlare. Förslaget innebär inte någon skyldighet för vapenhandlarna att märka vapen och ammunition som de har i lager för det fall varorna inte är märkta med undantag för de fall då omärkta vapendelar används för att tillverka vapen (jfr 2 a kap. 1 och 2 §§). Förslaget om att göra mantel till skjutvapen tillståndspliktig (avsnitt 8.1) innebär att vapenhandlare måste föra inköps- och försäljningsförteckningar över dessa på samma sätt som gäller för tillståndspliktiga vapen och vapendelar. Detta torde dock endast få ringa ekonomiska konsekvenser för vapenhandlarna, i form av en viss ökad administrativ börda. Kravet på märkning av skjutvapen vid import (avsnitt 8.2.4) bedöms inte heller få några nämnvärda ekonomiska konsekvenser för vapenhandlarna eftersom vapen och ammunition som handlarna köper in från andra länder i stor utsträckning redan kommer att vara märkta. I övrigt torde förslagen inte få några ekonomiska konsekvenser för vapenhandlarna.

11 Författningskommentar

11.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel

1 b § 1 2 a kap. vapenlagen (1996:67) finns bestämmelser om märkning av vapen och vapendelar vid tillverkning och införsel samt om märkning av ammunition vid tillverkning.

Paragrafen är ny och behandlas i avsnitt 8.2.5. Den innehåller en upplysning om att det i vapenlagen finns bestämmelser om märkning av vapen och vapendelar vid tillverkning och införsel. Vidare upplyser paragrafen om att där även finns bestämmelser om märkning av ammunition vid tillverkning.

29 § *Krigsmateriel som varit föremål för brott enligt 25 eller 26 § eller dess värde samt utbyte av sådant brott ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.*

I paragrafen regleras förverkande i samband med brott enligt vissa bestämmelser i krigsmateriellagen. Bestämmelsen är ny i de delar som gäller förverkande av krigsmateriel som varit föremål för brott eller dess värde. Den behandlas i avsnitt 8.3 och motsvaras av artikel 6 i protokollet.

Enligt bestämmelsen ska krigsmateriel som har varit föremål för brott enligt 25 eller 26 §, bl.a. som har tillverkats utan tillstånd, som huvudregel förverkas. Förverkande ska inte ske om det är uppenbart oskäligt. Av betydelse för frågan om ett förverkande är uppenbart oskäligt är främst egendomens värde i förhållande till brottets straffvärde och den ekonomiska situationen hos den som begått brottet. Allmänt sett bör gälla att om ett förverkande framstår som alltför betungande mot bakgrund av att brottet är mindre allvarligt eller om ett förverkande annars skulle vara påfallande oskäligt, bör förverkande kunna underlåtas eller jämkas till att avse endast en del av ett parti föremål (se prop. 1999/2000:124 s.152).

11.2 Förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

1 kap.

3 § Vad som sägs om skjutvapen gäller också

- a) anordningar som till verkan och ändamål är jämförliga med skjutvapen,
- b) obrukbara vapen som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen,
- c) start- och signalvapen som laddas med patroner,
- d) armborst,
- e) tårgasanordningar och andra till verkan och ändamål jämförliga anordningar,
- f) slutstycken, ljuddämpare, eldrör, pipor, stommar, lådor, trummor *och mantlar* till skjutvapen, eller armborststommar med avfyringsanordningar,
- g) anordningar som kan bäras i handen och är avsedda att med elektrisk ström bedöva människor eller tillfoga dem smärta, och
- h) anordningar som gör att skjutvapen kan användas med annan ammunition än de är avsedda för.

Paragrafen innehåller en uppräknig av de föremål som ska jämföras med skjutvapen vid tillämpningen av vapenlagen. Ändringen i punkten f, som behandlas i avsnitt 8.1, motsvaras av artikel 3 b och föranleds av artikel 10.1 i tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, resolution 55/255, antagen den 31 maj 2001, samt av artikel 1.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärf och innehav av vapen.

Ändringen innebär att vapendelen mantel jämställs med skjutvapen vid tillämpningen av vapenlagen. Med mantel avses den vapendel, på främst halvautomatiska pistoler, som rör sig i en skjutcykel och med vars hjälp vanligtvis patronen förs in i patronläget, hanen eller slagstiftet spänns och tomhysan kastas ut. Manteln är nödvändig för vapnets funktion.

Bestämmelsen innebär att tillstånd krävs för innehav av en mantel som inte är fogad till ett skjutvapen (jfr 2 kap. 1 §).

8 § I fråga om skjutvapen som innehas av staten gäller endast 2 kap. 17–21 §§ och 2 a kap. 1–5 §§. I fråga om ammunition som innehas av staten gäller endast 2 a kap. 6 §.

I paragrafen regleras vilka av bestämmelserna i vapenlagen som är tillämpliga på skjutvapen och ammunition som innehas av staten.

Ändringen, som behandlas i avsnitt 8.2.1, har ingen motsvarighet vare sig i protokollet eller direktivet eftersom skjutvapen, vapendelar och ammunition som förvärvas eller innehas av staten inte omfattas av protokollets respektive direktivets tillämpningsområde (se artikel 4 i protokollet och artikel 2.2 i direktivet).

Ändringen innebär att de nya bestämmelserna om märkning vid tillverkning av skjutvapen, vapendelar och ammunition ska gälla även för sådan materiel som tillverkas för staten.

2 a kap. Märkning

I kapitel 2 a finns bestämmelser om märkning av skjutvapen, obrukbara vapen och vapendelar vid tillverkning och införsel samt om märkning av ammunition vid tillverkning. Samtliga bestämmelser är nya och har sin bakgrund i bestämmelserna i artikel 8.1 i protokollet och i artikel 4.1–2 i direktivet.

Tillverkning m.m.

1 § Med tillverkning förstås i denna lag framställning av sådana vapen och vapendelar som anges i 2 och 3 §§. Med tillverkning förstås även sådan ändring eller ombyggnad av ett vapen som innebär att det till funktions- eller verkningsgrad blir ett väsentligt annorlunda vapen.

I paragrafen definieras vad som avses med tillverkning enligt vapenlagen. Med tillverkning förstås framställning, inbegripet sammansättning, av sådana skjutvapen och vapendelar som anges i 2 och 3 §§. Definitionen ansluter till den definition som finns i lagen om krigsmateriel (jfr 2 § och 3 § andra stycket 1 och 2). Till skillnad mot vad som gäller enligt krigsmaterielagen omfattas här även tillverkning av t.ex. hagelvapen.

Framställning av enstaka vapen och vapen för personligt bruk utgör också tillverkning i paragrafens mening. Detsamma gäller om ett vapen ändras eller byggs om på ett sådant sätt att det till funktions- eller verkningsgrad blir ett väsentligt annorlunda vapen. Om ett vapen ändras eller byggs om på detta sätt krävs ett nytt tillstånd för innehav (4 kap. 1 § vapenlagen). Bedömningen av om åtgärden är att betrakta som

tillverkning motsvarar den som görs av om åtgärden innebär att ett nytt innehavstillstånd krävs. Exempel på när en åtgärd är att betrakta som tillverkning är byte av pipa till en annan kaliber och ändring av patronläge så att annan ammunition kan användas än den som vapnet är avsett för. Ett annat exempel är införande av repetersystem på ett vapen som tidigare inte har haft detta.

2 § Den som tillverkar ett skjutvapen som är avsett att skjuta ut hagel, kulor eller andra projektiler med hjälp av ett antändbart drivämne, ska förse vapnet med en unik märkning som inbegriper tillverkarens namn, landet eller platsen för tillverkningen, serienummer och tillverkningsår, om tillverkningsåret inte framgår av serienumret. Detta gäller inte den som tillverkar ett skjutvapen av vapendelar som redan är märkta på föreskrivet sätt.

Märkningen ska vara placerad på skjutvapnets

- 1. slutstycke eller trumma,*
- 2. eldrör eller pipa, och*
- 3. stomme, låda och mantel.*

I paragrafen regleras märkning vid tillverkning av vissa skjutvapen. Paragrafen motsvaras av artikel 8.1 a i protokollet och artikel 4.1–2 i direktivet. Den allmänna motiveringen finns i avsnitt 8.2.1.

I paragrafens *första stycke första mening* anges att den som tillverkar ett skjutvapen som är avsett att skjuta ut hagel, kulor eller andra projektiler med hjälp av ett antändbart drivämne, ska förse vapnet med en unik märkning. De skjutvapen som omfattas av bestämmelsen utgör en snävare krets än de som täcks av definitionen av skjutvapen i 1 kap. 2 §. Skillnaden ligger i att märkningskravet inte gäller skjutvapen som skjuter ut projektiler med hjälp av kolsyreladdningar, komprimerad luft eller andra liknande utskjutningsmedel. De vapen och föremål som anges i 1 kap. 4 § vapenlagen omfattas inte heller av kravet på märkning.

Av första styckets *första mening* framgår vidare vilka uppgifter som den unika märkningen ska innehålla. Dessa uppgifter överensstämmer med vad som anges i protokollet och direktivet.

Det bör noteras att skyldigheten att märka gäller vid tillverkning. Eventuella vapen som finns i en tillverkares lager då lagen träder i kraft omfattas alltså inte av kravet på tillverkningsmärkning (se även övergångsbestämmelserna till lagen punkt 2).

I *första stycket andra meningen* anges, att vid tillverkning av ett skjutvapen med lösa vapendelar som redan är märkta på föreskrivet sätt, behöver inte dessa märkas på nytt. Som framgår av 1 § föreligger tillverkning av skjutvapen även då någon ändrar eller bygger om ett skjutvapen. Vid sådan tillverkning ska lösa vapendelar som redan är märkta på föreskrivet sätt inte märkas om. Detsamma gäller vid annan ihopmontering av redan märkta lösa vapendelar.

Enligt paragrafens *andra stycke* ska märkningen vara placerad på vissa angivna delar av skjutvapnet. Beroende på skjutvapnets utformning och vilka delar det enskilda vapnet består av ska märkningen placeras på antingen slutstycket eller trumman (*punkten 1*), på eldröret eller pipan (*punkten 2*) och på stommen, lådan och manteln (*punkten 3*). Vad som

avses med mantel anges i författningskommentaren till 1 kap. 3 § f. I en del halvautomatiska pistoler är slutstycket fast förenat med manteln. I dessa fall behöver märkning inte ske på både slutstycket och manteln.

Bestämmelsen är straffsanktionerad i 9 kap. 1 a §.

3 § *Vad som anges i 2 § gäller också den som tillverkar ett obrukbart vapen som i brukbart skick skulle vara ett sådant skjutvapen som omfattas av nämnda paragraf.*

I paragrafen regleras märkningskyldighet när det gäller obrukbara vapen. Paragrafen behandlas i avsnitt 8.2.1.

Enligt paragrafen gäller bestämmelserna om märkning i 2 § även vid tillverkning av ett obrukbart vapen som i brukbart skick skulle räknas som ett skjutvapen enligt definitionen i 2 §. Med begreppet obrukbart vapen avses detsamma som i 1 kap. 3 § b, dvs. såväl obrukbara vapen som kan omvandlas till brukbart skick som varaktigt obrukbara vapen.

Bestämmelsen är straffsanktionerad i 9 kap. 1 a §.

4 § *Den som tillverkar någon av de vapendelar som anges i 2 § andra stycket ska förse vapendelen med en unik märkning på det sätt som föreskrivs i 2 § första stycket. Detta gäller dock inte om tillverkaren ska infoga vapendelen i ett skjutvapen som ska märkas vid tillverkningen.*

I paragrafen, som behandlas i avsnitt 8.2.1, regleras märkning av vapendelar.

Paragrafen tar sikte på lösa vapendelar, t.ex. ersättnings- och utbytesdelar.

Enligt *första meningen* ska som huvudregel alla lösa vapendelar som är märkningspliktiga märkas vid tillverkningen.

Av *andra meningen* framgår emellertid att en tillverkare av vapendelar inte behöver märka delarna om tillverkaren ska sätta samman dessa till ett skjutvapen som ska märkas på föreskrivet sätt. För det fall en vapentillverkare först framställer vapendelar för att sedan infoga dessa i ett skjutvapen ska delarna således endast märkas vid tillverkningen av själva vapnet.

Liksom när det gäller märkning av skjutvapen enligt 2 § och obrukbara vapen enligt 3 § gäller skyldigheten att märka enbart vid tillverkning. Eventuella vapendelar som finns i en tillverkares lager då lagen träder i kraft omfattas alltså inte av kravet på tillverkningsmärkning.

Bestämmelsen är straffsanktionerad i 9 kap. 1 a §.

5 § *När ett sådant vapen som anges i 2 eller 3 § förs över från staten till permanent civilt bruk ska den myndighet som för över vapnet se till att det har en unik märkning som gör det möjligt att identifiera att överföringen har skett från en svensk myndighet.*

Första stycket gäller inte vapen som staten har löst in enligt 7 kap.

I paragrafen regleras märkning av skjutvapen som förs över från staten till civil verksamhet. Den behandlas i avsnitt 8.2.2 och motsvarar artikel 8.1 c i protokollet och artikel 4.2 sista stycket i direktivet.

Enligt *andra stycket* behöver sådana vapen som staten har löst in enligt 7 kap. vapenlagen inte märkas innan de förs vidare till permanent civilt bruk. Det handlar bl.a. om skjutvapen där tillståndet har återkallats utan att egendomen förverkats eller tagits i beslag eller där innehavaren har avlidit. Det är således fråga om civila vapen som staten löser in enligt 7 kap. för att snarast möjligt sälja tillbaka till den civila marknaden.

6 § *Den som tillverkar ammunition till ett sådant skjutvapen som anges i 2 § ska märka varje förpackning med komplett ammunition med uppgift om ammunitionstyp, kaliber, varupartiets identifikationsnummer och tillverkarens namn.*

Första stycket gäller inte ammunition som anges i 3 § 2 förordningen (1992:1303) om krigsmateriel.

I paragrafen regleras märkning av ammunition. Paragrafen behandlas i avsnitt 8.2.3.

Paragrafens *första stycke* motsvarar artikel 4.2 tredje stycket i direktivet. Med komplett ammunition avses patroner men inte deras komponenter, t.ex. tändhattar och andra tändmedel. På motsvarande sätt som när det gäller skjutvapen, vapendelar och obrukbara vapen omfattas inte eventuella förpackningar med ammunition som finns i en tillverkares lager då lagen träder i kraft av kravet på märkning.

I *andra stycket* föreskrivs ett undantag från kravet på märkning såvitt gäller laddning av ammunition som sker enligt 3 § 2 förordningen (1992:1303) om krigsmateriel, dvs. laddning av ammunition för eget bruk för den som enligt vapenlagen är berättigad att inneha jakt- eller sport-skyttevapen (s.k. handladdning).

För den som tillverkar ammunition utan att märka förpackningarna torde återkallelse av tillstånd enligt 16 § lagen om krigsmateriel kunna aktualiseras.

Införsel

7 § *Den som för in vapen eller vapendelar som anges i 2 och 3 §§ till Sverige ska snarast, och senast inom en månad efter införseln, se till att föremålet har en unik märkning med identifikationsnummer eller annan uppgift som gör det möjligt för behöriga myndigheter att identifiera det. Märkningen ska också visa att föremålet har förts in till Sverige och året för införseln.*

Första stycket gäller inte den som tillfälligt, under högst tre månader från dagen för införseln, för in vapen eller vapendelar till Sverige för

- 1. användning vid jakt eller tävlingsskytte,*
- 2. reparation,*
- 3 resa genom landet, eller*
- 4. andra godtagbara ändamål.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på märkning av skjutvapen och vapendelar som förs in till Sverige. Den behandlas i avsnitt 8.2.4 och motsvaras av artikel 8.1 b i protokollet.

Enligt *första stycket första meningen* ska den som för in sådana vapen och vapendelar som omfattas av märkningskravet i 2 och 3 §§ snarast och senast inom en månad se till att vapnet eller vapendelen har en unik märkning med identifikationsnummer eller annan uppgift som gör det möjligt för behöriga myndigheter att identifiera vapnet. Det ställs således inte krav på att den unika märkningen på ett importerat vapen ska inbegripa samtliga de uppgifter som krävs vid märkning av nytillverkade märkningspliktiga vapen eller finnas på samtliga de delar som är märkningspliktiga vid tillverkning i Sverige. Med *identifikationsnummer* avses en kombination av siffror medan *annan uppgift* kan avse såväl geometriska symboler som siffror och bokstäver.

Vidare ska vapnet eller vapendelen enligt *första stycket andra meningen* inom samma tid förses med en importmärkning som visar att införseln sker till Sverige och året för införseln. För det fall ett märkningspliktigt vapen eller en vapendel som har förts in till Sverige inte är märkt, finns således möjlighet att märka på föreskrivet sätt snarast eller senast inom en månad efter införseln.

Kravet på märkning gäller enligt paragrafens *andra stycke* inte vid tillfällig införsel för godtagbara ändamål. Med tillfällig införsel avses, liksom enligt 2 kap. 13 § andra stycket, en tidsperiod om högst tre månader från dagen för införseln. Undantaget har utformats för att ge möjlighet att utan krav på märkning exempelvis delta i jakt eller tävlings-skytte i Sverige, föra in skjutvapen för reparation, översyn eller liknande, eller delta i mässor och utställningar. Vidare ska det vara möjligt att passera genom landet, eller t.ex. mellanlanda på svensk mark, med ett skjutvapen då avsikten är att föra vapnet vidare till ett annat land. Det kan även handla om företrädare för främmande stats myndighet som i enlighet med gällande föreskrifter tillfälligt för in vapen till Sverige. Här avses exempelvis utländsk säkerhetspersonal som medföljer vid statsbesök eller liknande eller som ansvarar för personers säkerhet vid internationell luftfart. Vidare kan det gälla personer som tillfälligt medför tjänstevapen till Sverige för deltagande i internationellt polisiärt samarbete eller tullsamarbete. Med godtagbart ändamål avses sådana ändamål som är förenliga med vapenlagstiftningen (se prop. 1999/2000:27 s. 32). Den som vill föra in skjutvapen med stöd av bestämmelsen och undgå kravet på märkning bör, liksom när det gäller europeiskt skjutvapenpass (artikel 12 i direktivet), kunna styrka skälet för resan, lämpligen genom att uppvisa en inbjudan till skyttetävling eller jakt, intyg om förestående reparation från t.ex. en vapensmed eller liknande, allt beroende på vad ändamålet med införseln är. När det gäller tillfällig införsel för transitering bör utfärdad införseltillstånd till tredje land kunna uppvisas.

Bestämmelsen är straffsanktionerad i 9 kap. 1 a §.

9 kap.

1 a § Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen bryter mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 2–4 eller 7 §. Detsamma gäller den som uppsåtligen förfalskar eller olovligen upplånar, avlägsnar eller ändrar sådan märkning.

Ansvar för brott mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 7 § ska inte dömas ut om gärningen är belagd med straff enligt 1 §.

Paragrafen är ny och behandlas i avsnitt 8.3. Den har sin bakgrund i artikel 5 i protokollet och i artikel 16 i direktivet.

Enligt *första stycket första meningen* är det straffbart att uppsåtligen bryta mot bestämmelserna i 2 a kap. 2–4 eller 7 §, dvs. att tillverka eller till Sverige föra in vapen eller vapendelar som anges i dessa paragrafer utan att förse föremålen med föreskriven märkning.

Enligt *första stycket andra meningen* är det vidare straffbart att uppsåtligen förfalska eller olovligen utplåna, avlägsna eller ändra sådan märkning.

I *andra stycket* anges att ansvar för brott mot bestämmelserna om märkning vid införsel av skjutvapen, obrukbara vapen eller vapendelar inte ska dömas ut om gärningen redan är straffbelagd enligt 1 §. Den som exempelvis för in ett märkningspliktigt vapen till Sverige och underlåter att söka tillstånd och märka det inom angiven tid ska således endast dömas till ansvar för vapenbrott enligt 1 §.

5 § Ett vapen eller en vapendel som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a § eller 2 § *första stycket a* ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § *första stycket d* eller *e*. I stället för vapnet, vapendelen eller ammunitionen kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen eller en vapendel förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad.

Utbyte av brott enligt denna lag ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Paragrafen reglerar förverkande av vapen, vapendelar och ammunition som har varit föremål för vissa brott enligt denna lag. Ändringarna behandlas i avsnitt 8.3 och har sin bakgrund i artikel 6 i protokollet.

Genom ändringarna i *första stycket* görs bestämmelserna om förverkande tillämpliga även vid brott mot 1 a §. För att undanröja eventuella tveksamheter om huruvida vapendelar kan förverkas förtydligas att paragrafen gäller även vapendelar. Vidare har hänvisningen till 2 § justerats genom ett tillägg av *första stycket*.

Övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelserna behandlas i avsnitt 9.

11.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen

18 § Tullverket har rätt att göra kontrollbesök och revisioner hos den som för ut sådana varor som nämns i 3 § 1, 3 och 7 samt hos den som för in sådana varor som nämns i 3 § 3. Vid sådana kontrollbesök och revisioner tillämpas 6 kap. 25–38 §§ och 10 kap. 4 § tullagen (2000:1281).

I paragrafen regleras Tullverkets befogenhet att göra kontrollbesök och revisioner hos den som för in respektive ut vissa varor. Ändringen behandlas i avsnitt 8.4 och har sin bakgrund i artikel 11 b i protokollet.

Genom ändringen utvidgas området för Tullverkets kontrollbesök och revisioner till att avse även vapen och ammunition som avses i vapenlagen och som förs in i respektive ut ur landet.

Generalförsamlingen

Distribution: Allmän

8 juni 2001

Femtiofemte sessionen

Punkt på dagordningen: 105

Resolution antagen av generalförsamlingen*[utan hänvisning till ett huvudutskott (A/55/383/Add.2)]***55/255. Tilläggsprotokoll mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet***Generalförsamlingen,*

som erinrar om sin resolution 53/111 av den 9 december 1998, genom vilken generalförsamlingen beslutade att upprätta en särskild mellanstatlig kommitté med uppgift att förutsättningslöst utarbeta en heltäckande internationell konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och diskutera utarbetandet, när så är lämpligt, av internationella instrument som syftar till att åtgärda handel med kvinnor och barn, bekämpa olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition samt illegal handel med och transport av migranter, även sjövägen,

som även erinrar om sin resolution 54/126 av den 17 december 1999, genom vilken generalförsamlingen begärde att den särskilda kommittén för utarbetandet av en konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet ska fortsätta sitt arbete, i enlighet med resolutionerna 53/111 och 53/114 av den 9 december 1998, och intensifiera detta arbete i syfte att fullborda det fram till 2000,

som vidare erinrar om sin resolution 55/25 av den 15 november 2000, genom vilken generalförsamlingen antog Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, tilläggsprotokollet om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn, till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, och tilläggsprotokollet mot människosmuggling land-, luft- och sjövägen till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet,

som på nytt bekräftar den naturliga rätten till individuellt eller kollektivt självförsvar såsom föreskrivs i artikel 51 i Förenta nationernas stadga, som innebär att stater också har rätt att förvärva vapen för att försvara sig, liksom alla människors rätt till självbestämmande, särskilt människor under ett kolonialt styre, annan form av främmande styre eller utländsk ockupation, samt vikten av att denna rättighet förverkligas på ett effektivt sätt,

1. *noterar* rapporten från den särskilda kommittén för utarbetandet av en konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet från dess tolfte session,¹ och lovordar den särskilda kommittén för dess arbete,
2. *antar* tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, som bifogas denna resolution och lägger fram det för undertecknande vid Förenta nationernas högkvarter i New York,
3. *uppmanar* alla stater och regionala ekonomiska organisationer att underteckna och ratificera Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och dess tilläggsprotokoll så snart som möjligt för att säkerställa ett skyndsamt ikraftträdande av konventionen och dess tilläggsprotokoll.

*101:a plenarmötet
31 maj 2001*

Bilaga

Tilläggsprotokoll mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet

Ingress

De stater som är parter i detta protokoll,

som känner till det trängande behovet av att förebygga, bekämpa och utrota den olagliga tillverkningen av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition med anledning av att denna verksamhet inverkar negativt på säkerheten i varje stat, region och i hela världen, äventyrar människors välfärd, deras sociala och ekonomiska utveckling samt deras rätt att leva i fred,

som följaktligen är övertygade om nödvändigheten av att alla stater vidtar lämpliga åtgärder i detta syfte, däribland upprättar internationellt samarbete och andra åtgärder på regional och global nivå,

som påminner om generalförsamlingens resolution 53/111 av den 9 december 1998, genom vilken generalförsamlingen beslutade att upprätta en särskild mellanstatlig kommitté med uppgift att förutsättningslöst bereda en heltäckande internationell konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och diskutera beredandet av bland annat ett internationellt instrument som syftar till att bekämpa olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition,

som beaktar principen om människors lika rättigheter och självbestämmande, såsom föreskrivs i Förenta nationernas stadga och deklARATIONEN om de internationella rättsprinciperna om vänskapliga relationer och samarbete mellan stater i enlighet med Förenta nationernas stadga,²

---

¹ A/55/383/Add.2.

² Resolution 2625 (XXV), bilaga.

som är övertygande om att det kommer att vara fördelaktigt att komplettera Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet med ett internationellt instrument mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition för att förebygga och bekämpa dessa brott,

har kommit överens om följande:

I. Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Förhållande till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet

1. Detta protokoll kompletterar Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet. Det ska tolkas tillsammans med konventionen.
2. Bestämmelserna i konventionen ska i tillämpliga delar gälla detta protokoll, såvida inget annat anges häri.
3. Brott som anges i artikel 5 i detta protokoll ska betraktas som brott enligt konventionen.

Artikel 2

Syfte

Syftet med detta protokoll är att främja, underlätta och stärka samarbete mellan de stater som är parter i protokollet i syfte att förebygga, bekämpa och utrota den olagliga tillverkningen av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.

Artikel 3

Definitioner

I detta protokoll används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- (a) ”skjutvapen” avser varje bärbart vapen med pipa som avfyrrar, är avsett att avfyra eller lätt kan omvandlas till att avfyra ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne, med undantag av antika skjutvapen eller repliker av dessa. Antika skjutvapen och repliker av dessa ska definieras i enlighet med nationell lagstiftning. Antika skjutvapen ska dock inte under några omständigheter inbegripa skjutvapen tillverkade efter 1899.
- (b) ”delar och komponenter” avser varje komponent eller ersättningskomponent som har utformats särskilt för ett skjutvapen och som är nödvändig för dess funktion, inbegripet en pipa, stomme eller låda, glidskena eller cylinder och ett slutstycke samt varje anordning som formgivits eller anpassats för att dämpa det ljud som uppkommer då ett skjutvapen avfyrras.
- (c) ”ammunition” avser alla patroner eller deras komponenter, inklusive patronhylsor, tändladdningar, drivladdningar, kulor och projektiler som används i skjutvapen, förutsatt

att dessa komponenter själva omfattas av krav på tillstånd i respektive fördragsslutande part.

- (d) ”olaglig tillverkning” avser tillverkning eller sammansättning av skjutvapen, deras delar, komponenter eller ammunition
- (i) med hjälp av delar och komponenter som varit föremål för olaglig handel,
  - (ii) utan licens eller tillstånd från en behörig myndighet i den fördragsslutande parten där tillverkningen eller sammansättningen ägt rum, eller
  - (iii) utan att märka skjutvapnen vid tillverkningen, i enlighet med artikel 8 i detta protokoll.

Licens eller tillstånd att tillverka delar och komponenter ska beviljas i enlighet med nationell lagstiftning.

- (e) ”olaglig handel” avser import, export, förvärv, försäljning, leverans, transport och överföring av skjutvapen, deras delar, komponenter eller ammunition från eller genom en fördragsslutande parts territorium eller via denna part till en annan part, om en av de berörda parterna inte tillåter detta i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll eller om skjutvapnen inte är märkta i enlighet med artikel 8 i detta protokoll.
- (f) ”spårning” avser en systematisk utredning av hur skjutvapen och i förekommande fall deras delar, komponenter och ammunition går från tillverkare till köpare, i syfte att hjälpa de fördragsslutande parternas behöriga myndigheter att upptäcka, utreda och analysera olaglig tillverkning och olaglig handel.

Artikel 4 *Tillämpningsområde*

1. Såvida inte annat anges ska detta protokoll tillämpas på förebyggande av olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition samt på utredning och lagföring av brott som anges i artikel 5 i detta protokoll, när brottet är gränsöverskridande till sin natur och en organiserad brottslig sammanslutning är delaktig.
2. Detta protokoll ska inte tillämpas på bilaterala statliga transaktioner eller statliga överföringar i sådana fall där protokollets tillämpning skulle påverka en statlig parts rätt att vidta åtgärder med hänsyn till den nationella säkerheten i överensstämmelse med Förenta nationernas stadga.

Artikel 5 *Kriminalisering*

1. Varje fördragsslutande part ska vidta de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som erfordras för att straffbelägga följande gärningar när de begås uppsåtligen:
  - (a) Olaglig tillverkning av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.

- (b) Olaglig handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.
  - (c) Förfalskning eller olaglig utplåning, avlägsnande eller ändring av den märkning (de märkningar) av skjutvapen som krävs enligt artikel 8 i detta protokoll.
2. Varje statlig part ska också vidta de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som erfordras för att straffbelägga följande gärningar:
- (a) Försök att begå eller att delta som medbrottsling i ett brott som anges i punkt 1 i denna artikel under de förutsättningar som följer av grundprinciperna i den fördragsslutande partens rättsordning.
  - (b) Organiserande eller ledande av, medhjälp eller bistånd till, främjande av eller råd för genomförande av ett brott som anges i punkt 1 i denna artikel.

Artikel 6
Förverkande, beslag och bortskaffande

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 12 i konventionen ska de fördragsslutande parterna, i största möjliga utsträckning inom ramen för sina nationella lagar, vidta de åtgärder som kan krävas för att möjliggöra förverkande av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition som har tillverkats eller handlats med olagligen.
2. De fördragsslutande parterna ska, inom ramen för sina nationella lagar, vidta de åtgärder som kan krävas för att förebygga att skjutvapen eller deras delar, komponenter och ammunition som tillverkats eller handlats med olagligen hamnar i händerna på obehöriga personer genom att beslagta och förstöra sådana skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, såvida inte annan användning officiellt har tillåtits, förutsatt att skjutvapnen är försedda med märkning och användningsmetoderna för dessa skjutvapen och deras ammunition har registrerats.

II. Förebyggande

Artikel 7
Registrering

Varje fördragsslutande part ska, i minst tio år, säkerställa bevarandet av uppgifter om skjutvapen, och där så är lämpligt och fördelaktigt, om deras delar, komponenter och ammunition, som är nödvändiga för att spåra och identifiera sådana skjutvapen, och där så är lämpligt och fördelaktigt, deras delar, komponenter och ammunition, som har tillverkats eller handlats med olagligen samt för att förebygga och upptäcka denna verksamhet. Dessa uppgifter ska inbegripa

- (a) tillbörlig märkning enligt kraven i artikel 8 i detta protokoll,
- (b) vid sådana fall som inbegriper internationella transaktioner med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, utfärdandedatum och sista giltighetsdatum för tillämpliga licenser och tillstånd, exportland, importland, transitländer i förekommande fall, slutmottagare samt beskrivning av varorna och antal artiklar.

Artikel 8
Märkning av skjutvapen

1. I syfte att identifiera och spåra varje skjutvapen ska de fördragsslutande parterna
  - (a) vid tillverkningstillfället för varje skjutvapen, antingen kräva en unik märkning där tillverkarens namn, tillverkningsland eller -plats samt serienummer anges, eller bibehålla alternativa unika användarvänliga märkningar med enkla geometriska symboler i kombination med en numerisk och/eller alfanumerisk kod, som gör det möjligt för alla stater att på ett enkelt sätt identifiera tillverkningslandet,
  - (b) kräva en tillbörlig enkel märkning på varje importerat skjutvapen, som möjliggör identifiering av importland och, där så är möjligt, importår, och möjliggör för landets behöriga myndigheter att spåra skjutvapnet, samt en unik märkning, om skjutvapnet inte är försett med en sådan märkning; kraven i detta stycke ska inte tillämpas vid tillfällig import av skjutvapen som sker i bevisligt lagliga syften,
  - (c) vid tidpunkten för överföringen av ett skjutvapen från en statlig depå till permanent civilt bruk, se till att den tillbörliga unika märkningen gör det möjligt för alla fördragsslutande parter att identifiera det land från vilket överföringen har skett.
2. De fördragsslutande parterna ska uppmuntra industrin för tillverkning av skjutvapen att utveckla åtgärder mot avlägsnande eller ändring av märkning.

Artikel 9
Obrukbargörande av skjutvapen

En fördragsslutande part som inte medger att ett skjutvapen som gjorts obrukbart är ett skjutvapen i enlighet med sin nationella lag ska vidta de nödvändiga åtgärderna, däribland fastställandet av särskilda brott om så krävs, för att förebygga att obrukbara skjutvapen på olaglig väg åter görs brukbara, i överensstämmelse med följande allmänna principer om obrukbargörande:

- (a) Alla väsentliga delar av ett skjutvapen som gjort obrukbart ska göras varaktigt brukbara och vara omöjliga att avlägsna, ersätta eller ändra på ett sätt som skulle möjliggöra att skjutvapnet åter blir brukbart på något sätt.
- (b) Åtgärder ska vidtas så att ingrepp för obrukbargörande kan kontrolleras, där så är lämpligt av en behörig myndighet, som ska se till att de ändringar av ett skjutvapen som genomförts gör det varaktigt obrukbart.
- (c) Den kontroll som en behörig myndighet utför ska inbegripa upprättandet av ett certifikat eller register som intygar att skjutvapnet gjorts obrukbart eller en inetsad märkning på skjutvapnet som är tydligt synbar och som fyller detta syfte.

Artikel 10

Allmänna krav på system för licensiering eller tillståndsgivning för export, import och transit

1. Varje fördragsslutande part ska upprätta eller behålla ett effektivt system för licensiering eller tillståndsgivning för export och import samt för åtgärder för internationell transit avseende överföring av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.
2. Innan en fördragsslutande part utfärdar exportlicenser eller exporttillstånd för transport av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, ska varje part kontrollera följande:
  - (a) Att importstaterna har utfärdat importlicenser eller importtillstånd.
  - (b) Att transitstaterna, utan att det påverkar tillämpningen av bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser som gynnar kustlösa stater, före transporten, åtminstone har meddelat skriftligen att de inte har några invändningar mot transiteringen.
3. Export- och importlicensen eller export- och importtillståndet med åtföljande handlingar ska åtminstone innehålla uppgifter om datum och ort för utfärdande, sista giltighetsdag, exportland, importland, slutmottagare, en beskrivning av skjutvapnen, deras delar, komponenter och ammunition samt antalet skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, och, i de fall det handlar om en transit, transitländerna. De uppgifter som finns i importlicensen ska i förväg överlämnas till transitstaterna.
4. Den importerande fördragsslutande parten ska på begäran informera den exporterande fördragsslutande parten om mottagandet av den avsända transporten av skjutvapen, deras delar, komponenter eller ammunition.
5. Varje fördragsslutande part ska, inom ramen för tillgängliga medel, vidta sådana åtgärder som kan krävas för att se till att förfaranden för licensiering eller tillståndsgivning är säkra och att äktheten av dokumenten för licenser eller tillstånd kan kontrolleras eller bekräftas.
6. De fördragsslutande parterna kan anta förenklade förfaranden för tillfällig import, export och transit av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition i bevisligt lagliga syften, såsom jakt, sportskjutning, utvärdering, utställningar eller reparationer.

Artikel 11

Säkerhetsåtgärder och förebyggande åtgärder

För att upptäcka, förebygga och förhindra stöld, förlust eller ändring av, samt olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, ska varje fördragsslutande part vidta lämpliga åtgärder

- (a) som syftar till att garantera säkerhet när det gäller skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition vid tillverkning, import, export och transit genom dess territorium,
- (b) som syftar till att öka effektiviteten vid kontroll av import, export och transit, inbegripet, där så är lämpligt, gränskontroller, samt vid gränsöverskridande samarbete mellan polis och tull.

Artikel 12
Information

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 27 och 28 i konventionen ska de fördragsslutande parterna, på ett sätt som är förenligt med deras respektive rättsordning och förvaltningssystem, utbyta information om relevanta sakförhållanden såsom auktoriserade tillverkare, återförsäljare, importörer, exportörer och, där det är möjligt, transportörer av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.
2. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 27 och 28 i konventionen ska fördragsslutande parter, på ett sätt som är förenligt med deras respektive rättsordning och förvaltningssystem, utbyta relevanta uppgifter om ärenden såsom
  - (a) organiserade brottsliga sammanslutningar som är kända för att eller misstänkts delta i olaglig tillverkning av eller handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition,
  - (b) metoder för att dölja olaglig tillverkning av eller handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition samt metoder för att upptäcka dem,
  - (c) hjälpmedel och metoder, avsändningsplatser och destinationer samt vägar som vanligen används av organiserade brottsliga sammanslutningar som bedriver olaglig handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition,
  - (d) erfarenhet i fråga om lagstiftning och praxis samt åtgärder för att förebygga, bekämpa och utrota den olagliga tillverkningen av och handeln med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.
3. De fördragsslutande parterna ska ge eller delge, vilketdera som är lämpligt, varandra relevanta vetenskapliga och tekniska uppgifter som är användbara för brottsbekämpande myndigheter i syfte att förbättra den ömsesidiga förmågan att förebygga, upptäcka och utreda olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition och i syfte att åtala de personer som är inblandade i denna olagliga verksamhet.
4. De fördragsslutande parterna ska samarbeta när det gäller att spåra skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition som kan ha tillverkats eller handlats med olagligen. Ett sådant samarbete ska omfatta tillhandahållandet av omedelbara svar på begäran om hjälp med att spåra sådana skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, inom ramen för tillgängliga medel.
5. Under de förutsättningar som följer av grundprinciperna i varje fördragsslutande parts rättsordning eller av eventuella internationella avtal, ska parten säkerställa sekretessen hos och iakttagande av alla begränsningar när det gäller användning av den information som parten mottar från en annan part i enlighet med denna artikel, inbegripet rättsligt skyddade uppgifter som hänför sig till handelstransaktioner, om den part som lämnar informationen kräver detta. Om denna sekretess inte kan tillgodoses ska den part som lämnat informationen underrättas innan denna delges.

Artikel 13
Samarbete

1. De fördragsslutande parterna ska samarbeta på bilateral, regional och internationell nivå för att förebygga, bekämpa och utrota den olagliga tillverkningen av och handeln med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.
2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 18.13 i konventionen, ska varje fördragsslutande part utse ett nationellt organ eller en kontaktpunkt som ska fungera som en förbindelse mellan parten och de andra fördragsslutande parterna i frågor som gäller detta protokoll.
3. De fördragsslutande parterna ska söka stöd och samarbete med tillverkare, återförsäljare, importörer, exportörer, mäklare och affärsidkande transportörer av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition för att förebygga och upptäcka den olagliga verksamhet som avses i punkt 1 i denna artikel.

Artikel 14
Utbildning och tekniskt stöd

De fördragsslutande parterna ska samarbeta med varandra och, när så är lämpligt, med berörda internationella organisationer, så att parterna på begäran kan få utbildning och tekniskt stöd för att förbättra sin förmåga att förebygga, bekämpa och utrota den olagliga tillverkningen av och handeln med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, inbegripet tekniskt, ekonomiskt och materiellt bistånd i de frågor som avses i artiklarna 29 och 30 i konventionen.

Artikel 15
Vapenmäklare och vapenmäklarverksamhet

1. I syfte att förebygga och bekämpa olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, ska de fördragsslutande parter som inte ännu har inrättat ett system för reglering av vapenmäklarverksamhet överväga att göra det. Ett sådant system kan omfatta en eller flera av följande åtgärder:
  - (a) Krav på registrering av vapenmäklare som är verksamma på deras territorium.
  - (b) Krav på licens eller tillstånd för vapenmäklarverksamhet.
  - (c) Krav på att i export- och importlicenser eller -tillstånd, eller åtföljande handlingar, ange namn och ort för de vapenmäklare som är inblandade i transaktionen.
2. De fördragsslutande parter som har inrättat ett sådant system för auktorisation för vapenmäklarverksamhet som anges i punkt 1 i denna artikel uppmanas att inbegripa uppgifter om vapenmäklare och vapenmäklarverksamhet i sitt utbyte av information enligt artikel 12 i detta protokoll och föra register över vapenmäklare och vapenmäklarverksamhet i enlighet med artikel 7 i detta protokoll.

III. Slutbestämmelser

Artikel 16
Tvistlösning

1. De fördragsslutande parterna ska sträva efter att lösa tvister om tolkningen och tillämpningen av detta protokoll genom förhandlingar.
2. Tvister mellan två eller flera fördragsslutande parter om tolkningen eller tillämpningen av detta protokoll som inte kan lösas genom förhandlingar inom skälig tid ska, på begäran av någon av dem, hänskjutas till skiljeförfarande. Om dessa parter sex månader efter dagen för hänskjutandet till skiljeförfarande inte kan komma överens om hur skiljeförfarandet ska ske, får en av dem hänskjuta tvisten till Internationella domstolen i enlighet med dennas stadga.
3. Varje fördragsslutande part får, när den undertecknar, ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till detta protokoll, förklara att den inte anser sig vara bunden av punkt 2 i denna artikel. De övriga parterna ska inte vara bundna av punkt 2 i denna artikel gentemot en part som har gjort ett sådant förbehåll.
4. En fördragsslutande part som har gjort ett förbehåll i enlighet med punkt 3 i denna artikel kan när som helst häva detta genom ett meddelande till Förenta nationernas generalsekreterare.

Artikel 17
Undertecknande, ratifikation, godtagande, godkännande och anslutning

1. Detta protokoll ska stå öppet för undertecknande av alla stater vid Förenta nationernas högkvarter i New York från den trettionde dagen efter dagen för dess antagande av generalförsamlingen fram till den 12 december 2002.
2. Detta protokoll ska också stå öppet för undertecknande av regionala organisationer för ekonomisk integration, om minst en medlemsstat i en sådan organisation har undertecknat detta protokoll i enlighet med punkt 1 i denna artikel.
3. Detta protokoll ska ratificeras, godtas eller godkännas. Instrument avseende ratifikation, godkännande eller godtagande ska deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare. En regional organisation för ekonomisk integration får deponera sitt instrument avseende ratifikation, godkännande eller godtagande om minst en av dess medlemsstater har gjort detsamma. I sitt instrument avseende ratifikation, godkännande eller godtagande ska en sådan organisation förklara omfattningen av sin behörighet med avseende på frågor som täcks av detta protokoll. En sådan organisation ska också meddela depositarien om varje ändring av betydelse inom sitt behörighetsområde.
4. Detta protokoll ska stå öppet för anslutning av stater eller regionala organisationer för ekonomisk integration i vilka minst en medlemsstat är part i protokollet. Anslutningsinstrument ska deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare. Vid sin anslutning ska en regional organisation för ekonomisk integration förklara omfattningen av sin behörighet med avseende på frågor som täcks av protokollet. En sådan organisation ska också meddela depositarien om varje ändring av betydelse inom sitt behörighetsområde.

Artikel 18
Ikraftträdande

1. Detta protokoll träder i kraft den nittionde dagen efter dagen för deponering av det fyrtionde instrumentet avseende ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning, men det ska inte träda i kraft före konventionen. För det syfte som avses i denna punkt ska ett instrument som deponerats av en regional organisation för ekonomisk integration inte räknas utöver de instrument som deponerats av medlemsstaterna i en sådan organisation.
2. För varje stat eller regional organisation för ekonomisk integration som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till detta protokoll efter det att det fyrtionde instrumentet har deponerats ska protokollet träda i kraft den trettionde dagen efter dagen för ifrågavarande stats eller organisations deponering av motsvarande instrument eller den dag detta protokoll träder i kraft enligt punkt 1 i denna artikel, beroende på vilken händelse som inträffar senast.

Artikel 19
Ändringar

1. Fem år efter detta protokolls ikraftträdande får en stat som är part i protokollet inkomma med ändringsförslag till Förenta nationernas generalsekreterare, som ska delge det till de fördragsslutande parterna och konventionsstatskonferensen för prövning och antagande. När parterna i detta protokoll möts vid konventionsstatskonferensen ska de göra alla ansträngningar för att uppnå enhällighet om ändringar. Om alla ansträngningar för att uppnå enhällighet har varit förgäves och ingen enighet uppnåtts ska, som en sista utväg för att ändringen ska antas, krävas att den godtagits av en majoritet av två tredjedelar av de närvarande och röstande stater som är parter i detta protokoll vid partskonferensen.
2. Regionala organisationer för ekonomisk integration får i frågor som faller inom deras behörighet utöva sin rösträtt enligt denna artikel med det antal röster som är lika med antalet av dess medlemsstater som är parter i detta protokoll. Sådana organisationer får inte utöva sin rösträtt när dess medlemsstater utövar sin rösträtt och omvänt.
3. En ändring som antagits i enlighet med punkt 1 i denna artikel ska ratificeras, godtas eller godkännas av de fördragsslutande parterna.
4. En ändring som antagits i enlighet med punkt 1 i denna artikel träder i kraft för en fördragsslutande part 90 dagar efter dagen för deponering hos Förenta nationernas generalsekreterare av ett instrument avseende ratifikation, godtagande eller godkännande av ändringen.
5. När en ändring träder i kraft ska den vara bindande för de fördragsslutande parter som har uttryckt sitt medgivande till att vara bundna av den. De övriga parterna ska fortsätta att vara bundna av bestämmelserna i detta protokoll och av tidigare ändringar som de har ratificerat, godtagit eller godkänt.

Artikel 20
Uppsägning

1. En fördragsslutande part kan säga upp detta protokoll genom ett skriftligt meddelande till Förenta nationernas generalsekreterare. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då generalsekreteraren mottog meddelandet.
2. En regional organisation för ekonomisk integration ska upphöra att vara part i detta protokoll när alla dess medlemsstater har upphört att vara parter i detsamma.

Artikel 21
Depositarie och språk

1. Förenta nationernas generalsekreterare är depositarie för detta protokoll.
2. Originalen till detta protokoll, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, ska deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

Till bekräftelse härav har undertecknade befullmäktigade, därtill vederbörligen bemyndigade av sina respektive regeringar, undertecknat detta protokoll.

Rådets direktiv av den 18 juni 1991 om kontroll av förvärv och innehav av vapen (91/477/EEG)

Bilaga 2

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 100a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

i samarbete med Europaparlamentet²,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande³,

och med beaktande av följande:

Enligt artikel 8a i fördraget skall den inre marknaden upprättas senast den 31 december 1992. Den inre marknaden omfattar ett område utan inre gränser med fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital, i enlighet med bestämmelserna i fördraget.

Europeiska rådet fastställde uttryckligen som mål vid mötet den 25 och 26 juni 1984 i Fontainebleau att avskaffa alla polis- och tullformaliteter vid gemenskapens inre gränser.

Ett fullständigt avskaffande av kontroll och formaliteter vid gemenskapens inre gränser förutsätter att vissa grundläggande villkor uppfylls. Kommissionen konstaterade i sin vitbok "Fullbordandet av den inre marknaden" att avskaffandet av personkontrollen och säkerhetskontrollen av transporterade föremål bland annat förutsätter en tillnärmning av vapenlagstiftningen.

Avskaffandet av kontrollen av vapeninnehav vid gemenskapens inre gränser kräver att effektiva regler införs som gör det möjligt att inom medlemsstaterna kontrollera förvärv och innehav samt överföring av skjutvapen till en annan medlemsstat. Systematiska kontroller vid gemenskapens inre gränser bör därför avskaffas.

Det ömsesidiga förtroende inom området för skydd av personers säkerhet, som dessa regler kommer att skapa mellan medlemsstaterna, blir större om reglerna har stöd av en delvis harmoniserad lagstiftning. Det kunde därför vara lämpligt att bestämma kategorier av skjutvapen som privatpersoner inte alls får förvärva eller inneha eller som de får inneha endast med särskilt tillstånd eller efter anmälan.

¹ EGT nr C 235, 1.9.1987, s.8 och EGT nr C 299, 28.11.198, s. 6.

² EGT nr C 231, 17.9.1990, s.69 och EGT nr C 158, 17.6.1991, s. 89.

³ EGT nr C 35, 8.2.1988, s.5.

Det bör i princip vara förbjudet att inneha vapen vid passage från en medlemsstat till en annan; ett undantag härifrån kan bara godtas om ett förfarande antas som gör det möjligt för medlemsstaterna att hålla sig underrättade om när ett skjutvapen förs in på deras territorium.

Smidigare regler bör dock antas för jakt och tävlingsskytte för att inte inskränka den fria rörligheten för personer mer än nödvändigt.

Direktivet berör inte medlemsstaternas rätt att vidta åtgärder för att förhindra illegal handel med vapen.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL 1

Räckvidd

Artikel 1

1. Med *vapen och skjutvapen* menas i detta direktiv föremål som definieras i bilaga 1. Skjutvapen klassificeras och definieras i avsnitt II i bilaga 1.

2. Med *vapenhandlare* menas i detta direktiv varje fysisk eller juridisk person vars näringsverksamhet helt eller delvis utgörs av tillverkning, handel, byteshandel, uthyrning, reparation eller ombyggnad av skjutvapen.

3. Vid tillämpningen av detta direktiv skall en person betraktas som bosatt i det land som anges i adressen i någon handling som utvisar personens hemvist, såsom pass eller identitetskort som visas upp för myndigheterna i ett medlemsland eller för en vapenhandlare vid kontroll av innehav eller vid förvärv.

4. *Europeiska skjutvapenpasset* är en handling som på begäran utfärdas av en medlemsstats myndigheter för en person som legalt förvärvat och använder ett skjutvapen. Passet skall ha en giltighetstid av högst fem år. Giltighetstiden får förlängas. Om endast skjutvapen ur kategori D är införda i passet skall den högsta giltighetstiden vara tio år. Passet skall innehålla de upplysningar som finns i bilaga 2. Europeiska skjutvapenpasset är en personlig handling där det eller de skjutvapen förs in som passets innehavare äger och använder. Den som använder skjutvapnet skall alltid medföra passet. Förändringar i skjutvapeninnehavet eller i skjutvapnets egenskaper skall anges i passet, liksom förlust eller stöld av skjutvapnet.

Artikel 2

1. Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av nationella bestämmelser om rätten att bära vapen och om jakt och tävlingsskytte.

2. Detta direktiv skall inte tillämpas på förvärv och innehav av vapen och ammunition i enlighet med den nationella lagstiftningen av de väpnade styrkorna, polisen, offentliga myndigheter eller av samlare och institutioner som anlägger kulturella och historiska aspekter på vapen och som erkänts som sådana av den medlemsstat inom vars territorium de är verksamma. Det gäller inte heller för kommersiell överlåtelse av krigsvapen och ammunition till sådana vapen. Bilaga 2

Artikel 3

Medlemsstaterna får i sin lagstiftning anta strängare bestämmelser än vad som föreskrivs i detta direktiv, med förbehåll för de rättigheter som ges personer bosatta i medlemsstaterna genom artikel 12.2.

KAPITEL 2

Harmonisering av lagstiftningen om skjutvapen

Artikel 4

Åtminstone när det gäller kategorierna A och B skall varje medlemsstat göra utövandet av verksamhet som vapenhandlare beroende av ett tillstånd som minst skall grundas på en kontroll av vapenhandlarens personliga och yrkesmässiga hederlighet. Om det rör sig om en juridisk person skall kontrollen avse företagsledaren. När det gäller kategorierna C och D skall varje medlemsstat, som inte gör utövandet av verksamheten som vapenhandlare beroende av ett tillstånd, kräva en anmälan av verksamheten.

Varje vapenhandlare skall föra ett register över de skjutvapen i kategorierna A, B och C som han tar emot eller lämnar ut, med uppgifter som möjliggör identifiering av vapnet, särskilt typ, märke, modell, kaliber och tillverkningsnummer samt namn och adress på leverantörer och förvärvare. Medlemsstaterna skall regelbundet kontrollera att vapenhandlarna respekterar denna skyldighet. Vapenhandlaren skall bevara registret i fem år, även efter det att verksamheten har upphört.

Artikel 5

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3 skall medlemsstaterna bara tillåta förvärv och innehav av skjutvapen tillhörande kategori B för personer som har giltiga skäl och som

- a) fyllt 18 år utom i fall av jakt eller tävlingsskytte,
- b) inte kan antas utgöra en fara för sig själv eller för allmän ordning och säkerhet.

Utän att det påverkar tillämpningen av artikel 3 skall medlemsstaterna bara tillåta personer som uppfyller kraven i första stycket a att inneha skjutvapen i kategorierna C och D.

Medlemsstaterna får återkalla tillståndet att inneha skjutvapen om något av villkoren i första stycket b inte längre är uppfyllt.

Medlemsstaterna får inte förbjuda personer bosatta inom deras territorier att inneha vapen som förvärvats i en annan medlemsstat, om de inte förbjuder förvärv av samma vapen inom sitt eget territorium.

Artikel 6

Medlemsländerna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att förbjuda förvärv och innehav av skjutvapen och ammunition tillhörande kategori A. I särskilda fall får de behöriga myndigheterna bevilja tillstånd för sådana skjutvapen och sådan ammunition om det inte strider mot allmän ordning och säkerhet.

Artikel 7

1. Ett skjutvapen i kategori B får inte förvärvas inom en medlemsstats territorium utan den medlemsstatens tillstånd.

Ett sådant tillstånd får inte ges till en person som är bosatt i en annan medlemsstat utan den senare statens föregående samtycke.

2. Ett skjutvapen i kategori B får inte innehas inom en medlemsstats territorium utan den medlemsstatens tillstånd. Om innehavaren av vapnet är bosatt i en annan medlemsstat skall denna informeras.

3. Tillstånd att förvärva och tillstånd att inneha ett skjutvapen i kategori B får ges i ett gemensamt förvaltningsbeslut.

Artikel 8

1. Innehav av ett skjutvapen i kategori C är bara tillåtet om innehavaren har lämnat uppgift om detta till myndigheterna i den medlemsstat där vapnet innehas.

Medlemsstaterna skall föreskriva att alla skjutvapen i kategori C som för närvarande innehas inom deras territorier men som inte tidigare anmälts, skall anmälas senast ett år efter ikraftträdandet av den nationella lagstiftning som antas för att genomföra detta direktiv.

2. Varje säljare, vapenhandlare och privatperson skall informera myndigheterna i den medlemsstat där transaktionen äger rum om överlåtelse eller utlämnande av ett skjutvapen i kategori C med angivande av de uppgifter

som krävs för att vapnet och förvärvaren skall kunna identifieras. Om den Bilaga 2
som förvärvat ett sådant skjutvapen är bosatt i en annan medlemsstat
skall denna informeras om förvärvet av såväl medlemsstaten där
transaktionen ägde rum som av förvärvaren.

3. Om en medlemsstat förbjuder eller kräver tillstånd för förvärv och
innehav av ett skjutvapen i kategori B, C eller D inom sitt territorium,
skall den underrätta de andra medlemsstaterna om detta; dessa stater skall
enligt artikel 12.2 föra in en uttrycklig anmärkning om detta förhållande i
varje europeiskt skjutvapenpass som de utfärdar för ett sådant skjut-
vapen.

Artikel 9

1. Överlämnande av ett skjutvapen i kategori A, B och C till en person
som inte är bosatt i den aktuella medlemsstaten skall tillåtas under
förutsättning att bestämmelserna i artikel 6–8 iakttas, om

– förvärvaren fått tillstånd enligt artikel 11 att själv utföra överföringen
till det land där han är bosatt,

– förvärvaren lämnar in en skriftlig anmälan där han intygar och
motiverar sin avsikt att inneha skjutvapnet i den medlemsstat där förvärvet
skett, förutsatt att han uppfyller medlemsstatens rättsliga villkor för inne-
havet.

2. Medlemsstaterna får tillåta tillfälliga överlämnanden av skjutvapen
enligt närmare föreskrifter som de själva bestämmer.

Artikel 10

Bestämmelserna för förvärv och innehav av ammunition skall vara samma
som de som gäller för innehav av de skjutvapen som ammunitionen är
avsedd för.

KAPITEL 3

Formaliteter för förflyttning av vapen inom gemenskapen

Artikel 11

1. Skjutvapen får utan att det påverkar tillämpningen av artikel 12 föras
över från en medlemsstat till en annan endast i enlighet med
bestämmelserna i följande stycken. Dessa bestämmelser skall också gälla
för överföring av skjutvapen efter försäljning via postorder.

2. Om ett skjutvapen skall föras över till en annan medlemsstat, skall den berörda personen först lämna följande uppgifter till den medlemsstat där skjutvapnet finns:

- Namn och adress på den som säljer eller överlåter skjutvapnet och på den som köper eller förvärvar det eller i förekommande fall ägaren.
- Den adress som skjutvapnet skall transporteras till.
- Antalet skjutvapen som skall transporteras.
- Uppgifter som möjliggör identifiering av skjutvapnet samt en angivelse om att vapnet har kontrollerats i enlighet med konventionen av den 1 juli 1969 om ömsesidigt erkännande av kontrollmärkning av handeldvapen.
- Överföringssättet.
- Dag för avsändandet och beräknad ankomstdag.

Upplysningarna i de sista två strecksatserna behöver inte lämnas om överföringen sker mellan två vapenhandlare.

Medlemsstaten skall undersöka under vilka omständigheter överföringen skall ske, särskilt med tanke på säkerheten.

Om medlemsstaten tillåter en sådan överföring skall den utfärda ett tillstånd med alla de uppgifter som nämns i första stycket. Ett sådant tillstånd skall följa skjutvapnet till dess destinationsort; det skall visas upp på begäran av medlemsstaternas myndigheter.

3. Utom i fråga om krigsvapen, som enligt artikel 2.2 är undantagna från tillämpningsområdet för detta direktiv, får varje medlemsstat ge vapenhandlare rätt att utan föregående tillstånd enligt punkt 2 föra över vapen från sitt territorium till en vapenhandlare som är bosatt i en annan medlemsstat. För detta ändamål skall den utfärda ett tillstånd som gäller högst tre år och som när som helst kan dras in tillfälligt eller upphävas genom ett motiverat beslut. En handling som hänvisar till detta tillstånd skall följa skjutvapnet till destinationsorten; detta dokument skall visas upp på begäran av medlemsstaternas myndigheter.

Senast vid tidpunkten för överföringen skall vapenhandlaren lämna alla uppgifter som nämns i punkt 2 första stycket till myndigheterna i den medlemsstat från vilken överföringen skall äga rum.

4. Varje medlemsstat skall tillhandahålla de övriga medlemsstaterna en förteckning över vilka skjutvapen som inte utan medlemsstatens föregående samtycke får överföras till dess territorium.

Förteckningarna skall förmedlas till vapenhandlare som enligt förfarandet i punkt 3 medgivits rätt att föra över skjutvapen utan föregående tillstånd.

Artikel 12

1. Tillämpas inte förfarandet i artikel 11, skall innehav av skjutvapen under en resa genom två eller fler medlemsstater vara tillåtet endast om den berörda personen har fått tillstånd av var och en av dessa medlemsstater.

Medlemsstaterna får ge sådana tillstånd för en eller flera resor och för en maximitid om ett år, med möjlighet till förlängning. Sådana tillstånd skall föras in i det europeiska skjutvapenpass som den resande måste visa upp på begäran av medlemsstaternas myndigheter.

2. Utan hinder av punkt 1 får jägare i fråga om vapen i kategori C och D, samt tävlingsskyttar i fråga om vapen i kategori B, C och D, utan föregående tillstånd inneha ett eller flera skjutvapen under en resa genom två eller flera medlemsstater i syfte att utöva sina aktiviteter, förutsatt att de har ett europeiskt skjutvapenpass där vapnet eller vapnen är införda och förutsatt att de kan styrka skälet för resan, lämpligen genom uppvisande av en inbjudan.

Detta undantag skall dock inte gälla för resor till en medlemsstat som förbjuder förvärv och innehav av skjutvapnet i fråga eller som kräver ett tillstånd enligt artikel 8.3; detta förhållande skall i så fall uttryckligen anmärkas i Europeiska skjutvapenpasset.

I samband med den i artikel 17 omnämnda rapporten skall kommissionen i samråd med medlemsstaterna överväga effekterna av tillämpningen av andra stycket, särskilt beträffande dess inverkan på allmän ordning och säkerhet.

3. Genom avtal om ömsesidigt erkännande av nationella dokument får två eller flera medlemsstater införa ett smidigare system för resor med skjutvapen inom sina territorier än som föreskrivs i denna artikel.

Artikel 13

1. Varje medlemsstat skall lämna alla relevanta upplysningar den har tillgång till angående slutgiltiga överföringar av skjutvapen till den medlemsstat till vars territorium överföringen har skett.

2. De upplysningar som medlemsstaterna får genom förfarandena enligt artikel 11 om överföring av skjutvapen och enligt artikel 7.2 och artikel 8.2 om utlandsbosattas förvärv och innehav av skjutvapen, skall senast vid tidpunkten för den aktuella överföringen meddelas den medlemsstat som är destinationsland och, i förekommande fall, de medlemsstater som är transiteringsländer.

3. Medlemsstaterna skall senast den 1 januari 1993 upprätta nätverk för utbyte av upplysningar i syfte att tillämpa denna artikel. De skall

informerar de andra medlemsstaterna och kommissionen om de nationella myndigheter som ansvarar för att lämna och ta emot upplysningar och för att tillämpa de formaliteter som avses i artikel 11.4.

Artikel 14

Medlemsstaterna skall anta alla bestämmelser som behövs för att förbjuda införsel till deras territorier av

– skjutvapen utom i de fall som anges i artiklarna 11 och 12 och förutsatt att de där föreskrivna villkoren uppfylls,

– andra vapen än skjutvapen, förutsatt att den ifrågavarande medlemsstatens nationella föreskrifter tillåter det.

KAPITEL 4

Slutbestämmelser

Artikel 15

1. Medlemsstaterna skall skärpa kontrollen av vapeninnehav vid gemenskapens yttre gränser. De skall särskilt övervaka att resande från tredje land som avser att resa vidare till en annan medlemsstat iakttar bestämmelserna i artikel 12.

2. Detta direktiv skall inte utesluta kontroller som utförs av medlemsstaterna eller transportföretaget i samband med ombordstigning i ett transportmedel.

3. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om hur kontrollerna i punkt 1 och 2 utförs. Kommissionen skall sammanställa dessa upplysningar och göra dem tillgängliga för alla medlemsstater.

4. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om sina nationella bestämmelser, däribland om ändringar som berör förvärv och innehav av vapen, om den nationella lagstiftningen är strängare än minimikraven. Kommissionen skall vidarebefordra sådana upplysningar till de andra medlemsstaterna.

Artikel 16

Medlemsstaterna skall fastställa sanktioner som skall tillämpas vid överträdelse av de bestämmelser som antas enligt detta direktiv. Sanktionerna bör vara tillräckligt stränga för att främja efterlevnad av bestämmelserna.

Inom en tid av fem år från dagen för genomförandet av detta direktiv i den nationella lagstiftningen skall kommissionen till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om den situation som tillämpningen av direktivet har resulterat i, vid behov åtföljd av förslag till åtgärder.

Artikel 18

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv i så god tid att de åtgärder som föreskrivs i direktivet kan börja tillämpas senast den 1 januari 1993. De skall genast underrätta kommissionen och de andra medlemsstaterna om de vidtagna åtgärderna.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 19

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Luxemburg den 18 juni 1991.

På rådets vägnar

G. WOHLFART

Ordförande

BILAGA 1

I. I detta direktiv avses med *vapen*:

- alla skjutvapen som definieras i avsnitt II i denna bilaga,
- andra vapen än skjutvapen såsom dessa definieras i den nationella lagstiftningen.

II. I detta direktiv avses med *skjutvapen*:

A. Alla föremål som faller inom någon av följande kategorier, med undantag av föremål som motsvarar definitionen men som utesluts av någon av anledningarna i avsnitt III.

Kategori A – Förbjudna skjutvapen

1. Explosiva militära missiler och startlavetter.
2. Automatiska skjutvapen.
3. Skjutvapen maskerade som andra föremål.
4. Ammunition med kroppsskyddspenetrerande projektiler, explosions- eller brandprojektiler och projektiler för sådan ammunition.
5. Pistol- och revolverammunition med utvidgande projektiler och projektiler för sådan ammunition, med undantag för de fall då de skall användas till sådana vapen avsedda för jakt eller målskjutning som innehas av personer med rätt att bruka dem.

Kategori B – Skjutvapen för vilka det krävs tillstånd

1. Halvautomatiska eller repeterande korta vapen.
2. Korta vapen med enkelskott med centralantändning.
3. Korta vapen med enkelskott med kantantändning, vars totala längd är mindre än 28 cm.
4. Halvautomatiska långa skjutvapen, vars magasin och patronläge tillsammans kan innehålla mer än tre skott.
5. Halvautomatiska långa skjutvapen, vars magasin och patronläge tillsammans inte kan innehålla mer än tre skott och där laddningsmekanismen kan tas bort eller det inte är uteslutet att vapnet med hjälp av vanliga verktyg kan omändras på sådant sätt att magasin och patronläge tillsammans kan innehålla mer än tre skott.

6. Repeterande och halvautomatiska långa skjutvapen med slätborrade lopp som inte överstiger 60 cm i längd.

7. Halvautomatiska skjutvapen för civilt bruk som liknar vapen med automatisk mekanism.

Kategori C – Skjutvapen som skall anmälas

1. Repeterande långa skjutvapen andra än de som står upptagna i kategori B punkt 6.

2. Långa skjutvapen med räfflade lopp för enkelskott.

3. Halvautomatiska långa skjutvapen som inte omfattas av kategori B punkt 4-7.

4. Korta vapen för enkelskott med kantantändning vars totala längd inte är mindre än 28 cm.

Kategori D – Andra skjutvapen

Enkelskotts långa skjutvapen med slätborrade lopp.

B. Varje vital del av sådana skjutvapen:

Slutstycket, patronläget och pipan till ett skjutvapen tillhör som separata delar samma kategori som det skjutvapen de är eller är tänkta att vara monterade på.

III. Definitionen av skjutvapen skall i denna bilaga inte omfatta föremål som stämmer med definitionen men som

a) har gjorts varaktigt obrukbara genom tillämpning av ett tekniskt förfarande som ett officiellt organ har garanterat eller erkänt,

b) är gjorda för larm, signalering, livräddning, djurslakt eller harpunfiske eller för industriellt eller tekniskt bruk, förutsatt att de bara kan användas i ett sådant syfte.

c) betraktas som antika vapen eller reproduktioner av sådana, om dessa inte har inkluderats i de föregående kategorierna och är föremål för nationell lagstiftning.

I avvaktan på samordning inom gemenskapen får medlemsstaterna tillämpa sin nationella lagstiftning på skjutvapnen i detta avsnitt.

IV. I denna bilaga avses med

a) *korta vapen*: ett skjutvapen med en pipa som inte överstiger 30 cm eller vars totala längd inte överstiger 60 cm. Bilaga 2

b) *långa vapen*: alla skjutvapen som inte är korta vapen.

c) *automatvapen*: ett skjutvapen som laddar om automatiskt varje gång ett skott avfyras och som kan avfyra mer än ett skott med ett tryck på avtryckaren.

d) *halvautomatiskt skjutvapen*: ett skjutvapen som laddar om automatiskt varje gång ett skott avfyras och som bara kan avfyra ett skott med ett tryck på avtryckaren.

e) *repetrande skjutvapen*: ett skjutvapen som efter att ett skott har avfyrats är avsett att laddas om från ett magasin eller cylinder med hjälp av ett manuellt tillvägagångssätt.

f) *skjutvapen för enkelskott*: ett skjutvapen utan magasin som laddas för varje skott genom att man manuellt sätter in ett skott i patronläget eller i ett laddningsutrymme där pipan bryts.

g) *ammunition med kroppsskyddspenetrerande kulor*: ammunition för militärt bruk där kulan är försedd med mantel och har en massiv hård kärna.

h) *ammunition med explosiva projektiler*: ammunition för militärt bruk där projektilen innehåller en laddning som exploderar när den stöter emot något.

i) *ammunition med brandprojektiler*: ammunition för militärt bruk där projektilen innehåller en kemisk blandning som börjar brinna vid kontakt med luften eller vid anslaget.

---

*BILAGA 2***EUROPEISKA SKJUTVAPENPASSET**

Passet skall innehålla följande avsnitt:

- a) Innehavarens identitet.
- b) Identifikation av vapnet eller skjutvapnet med angivande av kategori enligt detta direktiv.
- c) Passets giltighetstid.
- d) Ett avsnitt att användas av den medlemsstat som utfärdar passet (tillståndens art, referenser etc.).
- e) Ett avsnitt för ifyllnad av andra medlemsstater (tillstånd till inresa i landet etc.).
- f) Anmärkningarna:

"Rätten att resa till en annan medlemsstat med ett eller flera i passet uppräknade skjutvapen i kategori B, C eller D förutsätter ett eller flera föregående tillstånd från det besökta medlemslandet. Detta eller dessa tillstånd får noteras i passet.

Ett sådant föregående tillstånd som avses ovan är i princip inte nödvändigt för att resa med ett skjutvapen i kategori C eller D i syfte att delta i jakt eller med ett skjutvapen i kategori B, C eller D för att delta i tävlingsskytte, förutsatt att resenären har ett skjutvapenpass och kan styrka skälet för resan."

Om en medlemsstat har informerat de andra medlemsstaterna i enlighet med artikel 8.3 om att innehav av vissa skjutvapen i kategori B, C eller D är förbjudet eller kräver tillstånd skall en av följande anmärkningar läggas till:

"Inresa i... (berörda stater) med skjutvapen... (identifikation) är förbjuden."

"Inresa i... (berörda stater) med skjutvapen... (identifikation) kräver tillstånd."

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2008/51/EG

av den 21 maj 2008

om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska
gemenskapen, särskilt artikel 95.1,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téns yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽²⁾, och

av följande skäl:

(1) Direktiv 91/477/EEG ⁽³⁾ utgör en stödåtgärd för den inre
marknaden. Genom denna stödåtgärd skapas det en ba-
lans mellan å ena sidan åtagandet att säkerställa en viss
frihet för handel med vissa skjutvapen inom gemenska-
pen och å andra sidan kravet att denna frihet begränsas
av vissa garantier som gäller säkerheten och som är an-
passade till denna typ av produkter.

(2) I enlighet med rådets beslut 2001/748/EG av den 16 ok-
tober 2001 om undertecknande på Europeiska gemen-
skapens vägnar av protokollet mot olaglig tillverkning av
och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammu-
nition, bifogat till Förenta nationernas konvention mot
gränsöverskridande organiserad brottslighet ⁽⁴⁾ underteck-
nade kommissionen på gemenskapens vägnar nämnda
protokoll (nedan kallat *protokollet*) den 16 januari 2002.

(3) Gemenskapens anslutning till protokollet gör det nöd-
vändigt att ändra vissa bestämmelser i direktiv
91/477/EEG. Det är nämligen viktigt att säkerställa att
de internationella åtaganden som har betydelse för det
direktivet fullgörs på ett enhetligt, effektivt och snabbt
sätt. Dessutom är det nödvändigt att i samband med
denna översyn införa förbättringar av det direktivet ge-
nom att ta itu med vissa problem, särskilt de som påta-
lades i kommissionens rapport till Europaparlamentet
och rådet av den 15 december 2000 om genomförandet
av direktiv 91/477/EEG.

(4) Polisunderrättelser tyder på att användningen av om-
byggda vapen i gemenskapen har ökat. Det är därför
mycket viktigt att se till att sådana ombyggbara vapen
omfattas av definitionen av skjutvapen i direktiv
91/477/EEG.

(5) Skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition som
importeras från tredjeländer omfattas av gemenskapslag-
stiftningen och således även av kraven i direktiv
91/477/EEG.

(6) Det är därför lämpligt att definiera begreppen olaglig
tillverkning och olaglig handel med skjutvapen, delar
till skjutvapen och ammunition liksom begreppet spår-
ning i direktiv 91/477/EEG.

(7) Dessutom ska vapnen enligt protokollet märkas vid till-
verkningen och då de överförs från statliga depåer till
permanent civilt bruk, medan direktiv 91/477/EEG en-
dast indirekt hänvisar till skyldigheten att märka vapen.
För att underlätta spårning av vapen är det nödvändigt
att använda alfanumeriska koder och att i märkningen
även ange vapnets tillverkningsår (om detta inte framgår
av serienumret). Konventionen av den 1 juli 1969 om
ömsesidigt erkännande av kontrollstämplar på handeld-
vapen bör i största möjliga utsträckning användas som
referensram för märkningssystemet i hela gemenskapen.

⁽¹⁾ EUT C 318, 23.12.2006, s. 83.

⁽²⁾ Europaparlamentets yttrande av den 29 november 2007 (ännu ej
offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 17 april 2008.

⁽³⁾ EGT L 256, 13.9.1991, s. 51. Rättat i EGT L 54, 5.3.1993, s. 22.

⁽⁴⁾ EGT L 280, 24.10.2001, s. 5.

- (8) Enligt protokollet ska vidare den period under vilken registren förs över vapeninformation utökas till minst tio år, men det är, med tanke på hur farliga och långlivade vapen är, nödvändigt att förlänga denna period till minst 20 år så att det blir möjligt att genomföra en ordentlig spårning av skjutvapen. Det är också nödvändigt att medlemsstaterna upprättar antingen ett centraliserat eller ett decentraliserat datoriserat register som garanterar behöriga myndigheter tillgång till de register som innehåller nödvändiga uppgifter om varje skjutvapen. Polismyndigheters, rättsliga myndigheters och andra behöriga myndigheters tillgång till uppgifterna i detta datoriserade register måste regleras i enlighet med artikel 8 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
- (9) Dessutom bör den mäklarverksamhet som avses i artikel 15 i protokollet definieras i direktiv 91/477/EEG.
- (10) Enligt artiklarna 5 och 6 i protokollet krävs i vissa allvarliga fall straffrättsliga påföljder och konfiskering av vapnen.
- (11) I fråga om att göra skjutvapen obrukbara finns det i led a i del III i bilaga I till direktiv 91/477/EEG endast en hänvisning till nationell lagstiftning. Protokollet innehåller tydligare allmänna principer för att göra vapen obrukbara. Bilaga I till direktiv 91/477/EEG bör således anpassas.
- (12) Eftersom vapenhandlarnas verksamhet kännetecknas av särskilda förhållanden är det nödvändigt att medlemsstaterna utövar en strikt kontroll av denna verksamhet, särskilt genom att kontrollera vapenhandlarnas yrkesmässiga integritet och förmåga.
- (13) Privatpersoners förvärv av skjutvapen genom tekniker för distanskommunikation, till exempel via Internet, bör då detta är tillåtet omfattas av bestämmelserna i direktiv 91/477/EEG, och det bör finnas ett allmänt förbud mot att personer som enligt lagkraftvunnen dom har fällts för vissa allvarliga brottsliga handlingar förvärvar skjutvapen.
- (14) Europeiska skjutvapenpasset fungerar överlag bra och bör betraktas som den huvudsakliga handling som jägare och tävlingsskyttar behöver för att inneha ett skjutvapen under en resa till en annan medlemsstat. Medlemsstaterna bör inte kräva att en avgift betalas för att Europeiska skjutvapenpasset ska kunna godtas.
- (15) För att göra det lättare att spåra skjutvapen och effektivt bekämpa olaglig handel med och tillverkning av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition är det nödvändigt att förbättra informationsutbytet mellan medlemsstaterna.
- (16) Behandlingen av uppgifter måste ske i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter⁽¹⁾, äventyrar inte skyddet för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter enligt gemenskapslagstiftning och nationell lagstiftning och påverkar framför allt inte skyldigheterna och rättigheterna enligt direktiv 95/46/EG.
- (17) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra direktiv 91/477/EEG bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som ska tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter⁽²⁾.
- (18) Flera medlemsstater har förenklats sin klassificering av skjutvapen genom att inte längre tillämpa fyra kategorier utan endast följande två: förbjudna skjutvapen och skjutvapen för vilka det krävs tillstånd. Medlemsstaterna bör följa denna förenklade klassificering, även om de medlemsstater som delar in skjutvapen i fler kategorier får behålla sina nuvarande klassificeringssystem i enlighet med subsidiaritetsprincipen.
- (19) Tillstånd att förvärva och tillstånd att inneha ett skjutvapen bör så vitt det är möjligt ges efter ett enda förfarandeförande.
- (20) Genom artikel 2.2 i direktiv 91/477/EEG utesluts från det direktivets tillämpningsområde bland annat förvärv och innehav av vapen och ammunition i enlighet med den nationella lagstiftningen av samlare och institutioner som anlägger kulturella och historiska aspekter på vapen och som erkänts som sådana av den medlemsstat inom vars territorium de är verksamma.
- (21) I enlighet med punkt 34 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning⁽³⁾ bör medlemsstaterna för egen del och i gemenskapens intresse upprätta egna tabeller som så långt det är möjligt visar överensstämmelsen mellan detta direktiv och införlivandeåtgärderna samt ofentliggöra dessa tabeller.

(1) EGT L 281, 23.11.1995, s. 31. Direktivet ändrat genom förordning (EG) nr 1882/2003 (EUT L 284, 31.10.2003, s. 1).

(2) EGT L 184, 17.7.1999, s. 23. Beslutet ändrat genom beslut 2006/512/EG (EUT L 200, 22.7.2006, s. 11).

(3) EUT C 321, 31.12.2003, s. 1.

(22) Direktiv 91/477/EEG bör således ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändringar av direktiv 91/477/EEG

Direktiv 91/477/EEG ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 1 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

”1. I detta direktiv avses med *skjutvapen* varje bärbart vapen med pipa som avfyrrar, är avsett att avfyra eller kan omvandlas till att avfyra ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne, om det inte utesluts av någon av anledningarna i del III i bilaga I. Skjutvapen klassificeras i del II i bilaga I.

Vid tillämpningen av detta direktiv ska ett föremål anses kunna omvandlas till att avfyra ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne om

— det liknar ett skjutvapen, och

— det på grund av sin konstruktion eller sina materialegenskaper kan omvandlas på detta sätt.”

b) Följande punkter ska läggas till:

”1a. I detta direktiv avses med *delar till skjutvapen* varje komponent eller ersättningskomponent som har utförats särskilt för ett skjutvapen och som är nödvändig för dess funktion, inbegripet en pipa, stomme eller låda, glidskena eller cylinder och ett slutstycke samt varje anordning som formgivits eller anpassats för att dämpa det ljud som uppkommer då ett skjutvapen avfyrras.

1b. I detta direktiv avses med *väsentlig del* slutstycket, patronläget och pipan till ett skjutvapen, vilka, som separata delar, tillhör samma kategori som det skjutvapen på vilket de är eller är tänkta att vara monterade.

1c. I detta direktiv avses med *ammunition* alla patroner eller deras komponenter, inklusive patronhylsor, tändladdningar, drivladdningar, kulor och projektiler

som används i skjutvapen, förutsatt att dessa komponenter själva omfattas av krav på tillstånd i den berörda medlemsstaten.

1d. I detta direktiv avses med *spårning* en systematisk utredning av hur skjutvapen och i förekommande fall delar till skjutvapen och ammunition går från tillverkare till köpare, i syfte att hjälpa medlemsstaternas behöriga myndigheter att upptäcka, utreda och analysera olaglig tillverkning och olaglig handel.

1e. I detta direktiv avses med *vapenmäklare* varje fysisk eller juridisk person, med undantag av vapenhandlare, vars näringsverksamhet helt eller delvis består i att förvärva, sälja eller arrangera överföring av skjutvapen.”

c) Punkt 2 ska ersättas med följande:

”2. I detta direktiv avses med *vapenhandlare* varje fysisk eller juridisk person vars näringsverksamhet helt eller delvis består i att tillverka, bedriva handel eller byteshandel med, hyra ut, reparera eller omvandla skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition.”

d) Följande punkter ska läggas till:

”2a. I detta direktiv avses med *olaglig tillverkning* eller sammansättning av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition

i) med hjälp av väsentliga delar till skjutvapen som varit föremål för olaglig handel,

ii) utan tillstånd som utfärdats i enlighet med artikel 4 av en behörig myndighet i den medlemsstat där tillverkningen eller sammansättningen har skett, eller

iii) utan märkning av de monterade vapnen då de tillverkas i enlighet med artikel 4.1.

2b. I detta direktiv avses med *olaglig handel* förvärv, försäljning, leverans, transport och överföring av skjutvapen, delar till skjutvapen eller ammunition från en medlemsstat eller via denna medlemsstat till en annan medlemsstat, om en av de berörda medlemsstaterna inte tillåter det i enlighet med bestämmelserna i detta direktiv eller om de monterade skjutvapnen inte är märkta i enlighet med artikel 4.1.”

e) Punkt 4 ska ersättas med följande:

”4. Ett europeiskt skjutvapenpass ska på begäran utfärdas av en medlemsstats myndigheter till en person som legalt förvärvat och använder ett skjutvapen. Passet ska ha en giltighetstid på högst fem år, som kan förlängas, och det ska innehålla de upplysningar som anges i bilaga II. Det ska vara en personlig handling där det eller de skjutvapen förs in som passets innehavare äger och använder i enlighet med passet. Då skjutvapnet används ska passet alltid medföras av den berörda personen och eventuella förändringar i skjutvapeninnehavet eller i skjutvapnets egenskaper ska anges i passet, liksom förlust eller stöld av skjutvapnet.”

2. Artikel 4 ska ersättas med följande:

”Artikel 4

1. Medlemsstaterna ska se till att alla skjutvapen eller delar till skjutvapen som släpps ut på marknaden antingen har märkts och registrerats i enlighet med detta direktiv eller gjorts obrukbara.

2. För att kunna identifiera och spåra alla monterade skjutvapen ska medlemsstaterna i samband med tillverkningen av varje skjutvapen antingen

a) kräva att vapnen ges en unik märkning som inbegriper tillverkarens namn, landet eller platsen för tillverkningen, serienumret och tillverkningsåret (om detta inte framgår av serienumret); detta ska inte påverka möjligheten att anbringa tillverkarens varumärke; för dessa ändamål får medlemsstaterna välja att tillämpa bestämmelserna i konventionen av den 1 juli 1969 om ömsesidigt erkännande av kontrollstämplar på handeldvapen, eller

b) bibehålla en annan form av unik och lätthanterlig märkning som består av en numerisk eller alfanumerisk kod, varigenom alla medlemsstaterna lätt kan identifiera tillverkningslandet.

Märkningen ska vara anbringad på en väsentlig del av skjutvapnet som om den förstörs skulle göra skjutvapnet obrukbart.

Medlemsstaterna ska se till att varje enskild förpackning med komplett ammunition märks med tillverkarens namn, varupartiets identifikationsnummer, kalibern och ammunitionstypen. För dessa ändamål får medlemsstaterna välja att tillämpa bestämmelserna i konventionen av den 1 juli 1969 om ömsesidigt erkännande av kontrollstämplar på handeldvapen.

När ett skjutvapen överförs från en statlig depå till permanent civilt bruk ska medlemsstaterna dessutom se till att de förses med en lämplig unik märkning, varigenom en stat lätt kan identifiera det land från vilket överföringen har skett.

3. Vapenhandlaren ska ha medlemsstatens tillstånd för att få bedriva sin verksamhet inom dess territorium, och detta ska grundas på åtminstone en prövning av tillverkarens personliga och yrkesmässiga integritet och förmåga. Ifråga om juridiska personer gäller prövningen den person som leder företaget.

4. Medlemsstaterna ska senast den 31 december 2014 föra antingen ett centraliserat eller ett decentraliserat datoriserat register som garanterar behöriga myndigheter tillgång till de register där varje skjutvapen som omfattas av detta direktiv registreras. Detta register ska omfatta och i minst 20 år bevara uppgifter om skjutvapnets typ, märke, modell, kaliber och serienummer samt leverantörens och förvärvarens eller ägarens namn och adress.

Varje vapenhandlare ska vara skyldig att under hela sin yrkesverksamma tid föra ett register där alla skjutvapen som omfattas av detta direktiv och som de tagit emot eller lämnat ut registreras, tillsammans med uppgifter som gör det möjligt att identifiera och spåra skjutvapnet, särskilt uppgifter om typ, märke, modell, kaliber och serienummer samt leverantörens och förvärvarens namn och adress. Efter det att verksamheten har upphört ska vapenhandlaren överlämna registret till den nationella myndighet som är ansvarig för det register som avses i första stycket.

5. Medlemsstaterna ska se till att alla skjutvapen vid varje givet tillfälle kan kopplas till sina respektive ägare. När det gäller skjutvapen i kategori D ska medlemsstaterna dock från och med den 28 juli 2010 införa lämpliga åtgärder för spårning, inbegripet genom att från och med den 31 december 2014 införa åtgärder som gör det möjligt att vid varje givet tillfälle koppla skjutvapen som släppts ut på marknaden efter den 28 juli 2010 till sina respektive ägare.”

3. Följande artiklar ska läggas till:

”Artikel 4a

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3, ska medlemsstaterna tillåta förvärv och innehav av skjutvapen bara för personer som har beviljats en licens eller, när det gäller skjutvapen i kategorierna C eller D, för personer som har erhållit ett särskilt tillstånd för förvärv och innehav av sådana skjutvapen i enlighet med nationell lag.

Artikel 4b

Medlemsstaterna ska överväga att inrätta ett system för reglering av vapenmäklarverksamhet. Ett sådant system skulle kunna inbegripa en eller flera åtgärder såsom

- a) krav på registrering av vapenmäklare som är verksamma på medlemsstaternas territorium,
- b) krav på licens eller tillstånd för vapenmäklarverksamhet."

4. Artikel 5 ska ersättas med följande:

"Artikel 5

Utän att det påverkar tillämpningen av artikel 3, ska medlemsstaterna tillåta förvärv och innehav av skjutvapen bara för personer som har giltiga skäl och som

- a) fyllt 18 år; undantag ska dock göras för förvärv (förutom köp) och innehav av skjutvapen avsedda för jakt eller tävlingsskytte, förutsatt att personer under 18 år i detta fall har föräldrarnas tillstånd eller får vägledning från en förälder eller en vuxen med en giltig skjutvapenlicens eller jaktlicens eller befinner sig på ett licensierat eller på annat sätt godkänt träningscenter,
- b) inte kan antas utgöra en fara för sig själva eller för allmän ordning och säkerhet; om en person har befunnits skyldig till ett uppsåtligt våldsbrott, ska detta anses tala för att sådan fara föreligger.

Medlemsstaterna får återkalla tillståndet att inneha ett skjutvapen, om något av de villkor som låg till grund för att tillståndet beviljades inte längre uppfylls.

Medlemsstaterna får inte förbjuda personer bosatta inom deras territorier att inneha vapen som förvärvats i en annan medlemsstat, om de inte förbjuder förvärv av samma vapen inom sitt eget territorium."

5. I artikel 6 ska följande stycke läggas till:

"Medlemsstaterna ska, förutom när det gäller vapenhandlare, se till att förvärv av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition med hjälp av tekniker för distanskommunikation, som definieras i artikel 2 i Europaparlamentets

och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal (*), kontrolleras noggrant i de fall då denna typ av förvärv är tillåten.

(*) EGT L 144, 4.6.1997, s. 19. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2005/29/EG (EUT L 149, 11.6.2005, s. 22)."

6. I artikel 7 ska följande punkter läggas till:

"4. Medlemsstaterna får överväga att till personer som uppfyller kraven för ett skjutvapenintyg utfärda en flerårig licens för förvärv och innehav av alla skjutvapen som omfattas av tillstånd, utan att det påverkar

- a) skyldigheten att underrätta de behöriga myndigheterna om överföringarna,
- b) den fortlöpande kontrollen av att dessa personer efterlever villkoren, och
- c) de tak för innehav som fastställs i nationell lagstiftning.

5. Medlemsstaterna ska anta bestämmelser för att se till att de personer som enligt nationell lagstiftning innehar giltiga tillstånd för skjutvapen i kategori B den 28 juli 2008 inte behöver ansöka om licens eller tillstånd för skjutvapen som de innehar i kategorierna C eller D på grund av ikraftträdandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008 (*). Vid varje senare överföring av vapen i kategorierna C eller D krävs dock att mottagaren införskaffar eller innehar licens för eller har särskilt tillstånd att inneha skjutvapnen i enlighet med nationell lagstiftning.

(*) EUT L 179, 8.7.2008, s. 5."

7. I artikel 11.3 ska andra stycket ersättas med följande:

"Före datumet för överföringen ska vapenhandlaren lämna alla de uppgifter som anges i punkt 2 första stycket till myndigheterna i den medlemsstat från vilken överföringen ska äga rum. Dessa myndigheter ska genomföra inspektioner, i tillämpliga fall på plats, för att kontrollera överensstämmelsen mellan de uppgifter som lämnats av vapenhandlaren och de faktiska kännetecknen för överföringen. Uppgifterna ska lämnas av vapenhandlaren inom en period som ger tillräckligt med tid."

8. I artikel 12.2 ska första stycket ersättas med följande:

”Utan hinder av punkt 1 får jägare i fråga om vapen i kategori C och D, samt tävlingskyttar i fråga om vapen i kategori B, C och D, utan föregående tillstånd inneha ett eller flera skjutvapen under en resa genom två eller flera medlemsstater i syfte att utöva sin verksamhet, förutsatt att de har ett europeiskt skjutvapenpass, där skjutvapnet eller skjutvapnen är införda, och förutsatt att de kan styrka skälet för resan, särskilt genom uppvisande av en inbjudan eller något annat bevis på sin jaktverksamhet eller tävlings-skytteverksamhet i den medlemsstat som är destinationsland.

Medlemsstaterna får inte kräva att en avgift betalas för att Europeiska skjutvapenpasset ska kunna godtas.”

9. Artikel 13.3 ska ersättas med:

”3. I syfte att effektivt tillämpa detta direktiv ska medlemsstaterna regelbundet utbyta upplysningar. För detta ändamål ska kommissionen senast den 28 juli 2009 inrätta en kontaktgrupp för utbyte av upplysningar avseende tillämpningen av denna artikel. Medlemsstaterna ska underätta varandra och kommissionen om vilka nationella myndigheter som är ansvariga för att överföra och ta emot information och för att uppfylla skyldigheterna enligt artikel 11.4.”

10. Följande artikel ska läggas till:

”Artikel 13a

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artiklarna 5 och 7 i rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som ska tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter 8 (*) tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG ska vara tre månader.

(*) EGT L 184, 17.7.1999, s. 23. Beslutet ändrat genom beslut 2006/512/EG (EUT L 200, 22.7.2006, s. 11).”

11. Artikel 16 ska ersättas med följande:

”Artikel 16

Medlemsstaterna ska fastställa ett sanktionssystem för överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa sanktioner tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.”

12. Artikel 17 ska ersättas med följande:

”Artikel 17

Senast den 28 juli 2015 ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om den situation som tillämpningen av detta direktiv har resulterat i, vid behov åtföljd av förslag till åtgärder.

Senast den 28 juli 2012 ska kommissionen göra undersökningar och överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om de möjliga fördelarna och nackdelarna med en minskning till två av antalet kategorier av skjutvapen (förbjudna eller tillåtna), i syfte att skapa en bättre fungerande inre marknad för produkterna i fråga genom en möjlig förenkling.

Senast den 28 juli 2010 ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet i vilken den ska presentera slutsatserna av en undersökning om utsläppande på marknaden av replikvapen, i syfte att fastställa huruvida det är möjligt och önskvärt att inbegripa sådana produkter inom ramen för tillämpningsområdet för detta direktiv.”

13. Bilaga I ska ändras på följande sätt:

a) I del I ska första strecksatsen ersättas med följande:

”— alla skjutvapen som definieras i artikel 1 i direktivet,”

b) Del III ska ändras på följande sätt:

i) Led a ska ersättas med följande:

”a) har gjorts definitivt obrukbara genom åtgärder som medför att skjutvapnets väsentliga delar gjorts definitivt oanvändbara och omöjliga att avlägsna, ersätta eller ändra för någon som helst återanvändning av skjutvapnet.”

ii) Följande stycke ska läggas till efter det första stycket:

”Medlemsstaterna ska låta en behörig myndighet kontrollera de åtgärder som avses i a för att göra skjutvapen obrukbara, för att på detta sätt säkerställa att de ingrepp som görs i ett skjutvapen medför att det aldrig kan användas på nytt. Medlemsstaterna ska föreskriva att det i samband med denna kontroll utfärdas ett intyg eller en annan handling av vilken det framgår att skjutvapnet är obrukbart eller att vapnet förses med en väl synlig märkning i detta syfte. Kommissionen ska, i enlighet med det förfarande som avses i artikel 13a.2 i direktivet, utfärda gemensamma riktlinjer om standarder och teknik för deaktivering för att se till att de skjutvapen som gjorts obrukbara aldrig kan användas på nytt.”

Artikel 2
Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 28 juli 2010. De ska genast överlämna texterna till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvis-

ning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3
Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 4
Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 21 maj 2008.

På Europaparlamentets vägnar
H.-G. PÖTTERING
Ordförande

På rådets vägnar
J. LENARČIČ
Ordförande

I promemorian föreslås att Sverige ska tillträda FN:s vapenprotokolloch det lämnas förslag som bedöms nödvändiga för att Sverige ska kunna tillträda protokollet. Vidare behandlas genomförandet i svensk rätt av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll och innehav av vapen (ändringsdirektivet).

Den svenska regleringen av skjutvapen håller en hög skyddsnivå-internationellt sett och uppfyller i många avseenden de krav som ställs i vapenprotokollet och ändringsdirektivet. För att helt leva upp till kraven är det dock nödvändigt att genomföra vissa ändringar, främst i vapenlagstiftningen och krigsmateriellagstiftningen.

Den största förändringen gäller märkning av vapen, vapendelar och förpackningar med ammunition. För närvarande saknas i svensk rätt regler om märkning av sådana föremål. Förslaget innebär – något förenklat – att skjutvapen, delar till skjutvapen och förpackningar med ammunition vid tillverkningen ska förses med märkning på ett närmare angivet sätt. Vidare föreslås att sådana föremål som omfattas av märkningskravet ska få föras in till Sverige endast om de är märkta på föreskrivet sätt. Motsvarande regler föreslås gälla vid utförelse av skjutvapen och delar till skjutvapen. Den som bryter mot dessa bestämmelser kan dömas till ansvar. Detsamma gäller den som förfalskar, förstör eller utplånar angiven märkning. Skjutvapen, vapendelar och ammunition som varit föremål för brott enligt ovan kan förverkas.

Övriga förslag innebär i korthet följande:

- Försök till olovlig tillverkning av krigsmateriel och stämpling, som består i att någon söker anstifta sådant brott, kriminaliseras. Skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition som varit föremål för olovlig tillverkning ska förverkas, om det inte är uppenbart oskäligt.
- Rikspolisstyrelsen föreslås få i uppdrag att inrätta en ordning för kontroll och intyg av varaktigt obrukbara vapen.
- Vid prövning av en ansökan om utförelse av skjutvapen, delar till skjutvapen eller ammunition ska tillståndsmyndigheten kontrollera att det finns nödvändiga tillstånd till införelse och, i förekommande fall, transitering.
- I de fall tillstånd till införelse avser skjutvapen, delar till skjutvapen eller ammunition som ska transiteras innan de når Sverige, ska Rikspolisstyrelsen före tidpunkten för införelsen vidarebefordra uppgifterna i tillståndet till transitländerna.
- Vapenhandlare som har generellt tillstånd att föra över skjutvapen ska senast fjorton dagar före överföringen lämna vissa uppgifter om överföringen till Rikspolisstyrelsen. Berörd polismyndighet ska kontrollera uppgifterna som lämnats.
- Skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition får föras in till Sverige endast om anmälan görs till Tullverket. Den som bryter mot denna regel kan dömas till ansvar för smugglingsbrott.
- Tullverket får rätt att göra kontrollbesök hos den som till Sverige för in skjutvapen, delar till skjutvapen eller ammunition.
- Rikspolisstyrelsen bör ges till uppgift att vara kontaktpunkt för andra staters myndigheter i frågor som rör protokollet.

Protokollet och ändringsdirektivet påkallar också vissa ändringar i myndigheters rutiner eller föreskrifter. Rikspolisstyrelsens och Inspektionen för strategiska produkters register bör sålunda bringas i överensstämmelse med de krav på registrering och bevarande av uppgifter som ställs i protokollet och ändringsdirektivet. Polismyndighetens tillstånd till införsel, överföring och utförsel av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition bör, i förekommande fall, innehålla uppgift om transitländer. Detsamma gäller Inspektionen för strategiska produkters tillstånd till utförsel av sådan materiel. Rikspolisstyrelsen bör omarbeta sina föreskrifter och allmänna råd om europeiskt skjutvapenpass m.m. i enlighet med ändringsdirektivets krav.

Förslagen innebär endast marginella kostnadsökningar för berörda myndigheter. Kostnadsökningarna bedöms rymmas inom befintliga anslag. Förslagen torde endast få marginella ekonomiska konsekvenser för vapentillverkarna, ammunitionstillverkarna och vapenhandlarna.

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1992:1300) om krigsmateriel dels att 29 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 1 b §, 6 a § och 27 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 b §

I 1 a kap. vapenlagen (1996:67) regleras märkning av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition.

6 a §

Vid prövning av en ansökan om tillstånd enligt 6 § första stycket, som avser utförelse av skjutvapen, delar till skjutvapen eller ammunition till skjutvapen, ska tillståndsmyndigheten kontrollera att det finns ett tillstånd till införelse av vapnet, delarna eller ammunitionen till destinationslandet.

Om transporten inbegriper transit ska tillståndsmyndigheten kontrollera att en behörig myndighet i transitländerna har lämnat ett tillstånd eller annat skriftligt godkännande till transiteringen.

27 a §

För försök till brott mot 3 § eller stämpling som består i att någon söker anstifta sådan gärning döms till ansvar enligt bestämmelserna i 23 kap. brottsbalken.

I ringa fall ska inte dömas till ansvar.

29 §

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (EUT L 179, 8.7.2008, s.5, Celex 308L0051).

Utbyte av brott som avses i 25 eller 26 § *skall* förklaras förverkat om det inte är uppenbart oskäligt.

Utbyte av brott som avses i 25 eller 26 § *ska* förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Bilaga 5

Skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition till skjutvapen som har varit föremål för brott mot 3 § eller försök till sådant brott ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om vapenlagen (1996:67) dels att 1 kap. 3 och 8 §§, 9 kap. 2 och 5 §§ samt 11 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas ett nytt kapitel, 1 a kap., samt två nya paragrafer, 2 kap. 16 a § och 9 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

Vad som sägs om skjutvapen gäller också

a) anordningar som till verkan och ändamål är jämförliga med skjutvapen,

b) obrukbara vapen som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen,

c) start- och signalvapen som laddas med patroner,

d) armborst,

e) tårgasanordningar och andra till verkan och ändamål jämförliga anordningar,

f) slutstycken, ljuddämpare, eldrör, pipor, stommar, lådor och trummor till skjutvapen, eller armborststommar med avfyringsanordningar,

g) anordningar som kan bäras i handen och är avsedda att med elektrisk ström bedöva människor eller tillfoga dem smärta, och

h) anordningar som gör att skjutvapen kan användas med annan ammunition än de är avsedda för.

8 §²

I fråga om skjutvapen som innehas av staten gäller endast bestämmelserna i 2 kap. 17–21 §§. *Lagen gäller inte ammunition som innehas av staten.*

I fråga om skjutvapen som innehas av staten gäller endast bestämmelserna i *1 a kap. 1–4 §§ och 2 kap. 17–21 §§. I fråga om ammunition som innehas av staten gäller endast bestämmelserna i 1 a kap. 5 §.*

1 a kap. Märkning

Tillverkning m.m.

1 §

Den som tillverkar ett skjutvapen som är avsett att skjutas ut hagel, kulor eller andra projektiler med hjälp av ett explosivt ämne,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (EUT L 179, 8.7.2008, s.5, Celex 308L0051).

² Senaste lydelse 1999:74.

ska förse vapnet med en unik märkning som inbegriper tillverkarens namn, landet eller platsen för tillverkningen, serienummer och tillverkningsår, om detta inte framgår av serienumret.

Märkningen ska vara placerad på skjutvapnets

- 1. slutstycke eller trumma,*
- 2. eldrör eller pipa,*
- 3. stomme eller låda, och*
- 4. mantel.*

2 §

Vad som sägs i 1 § om märkning gäller också för ett obrukbart vapen som i brukbart skick skulle vara ett sådant skjutvapen som sägs i den paragrafen.

3 §

En sådan vapendel som anges i 1 § andra stycket, och som inte är avsedd att infogas i ett skjutvapen vid dess tillverkning, ska av tillverkaren föras med en unik märkning på det sätt som sägs i 1 § första stycket.

4 §

När ett skjutvapen enligt 1 § eller ett vapen enligt 2 § förs över från staten till permanent civilt bruk ska den myndighet som för över vapnet se till att vapnet har en unik märkning som gör det möjligt att identifiera det land där överföringen skett.

5 §

Den som tillverkar ammunition till ett skjutvapen enligt 1 § eller ett vapen enligt 2 § ska förse varje förpackning med komplett ammunition med tillverkarens namn, ammunitionstyp och kaliber samt varupartiets identifikationsnummer.

Bestämmelsen i första stycket gäller inte vid laddning av ammunition enligt 3 § 2 förordningen (1992:1303) om krigs-

Införsel

6 §

För skjutvapen som avses i 1 §, vapen som avses i 2 § och vapendel som avses i 3 § gäller för införsel till Sverige att de ska vara märkta på sätt som sägs där.

För skjutvapen som avses i 1 § och vapen som avses i 2 § gäller för införsel till Sverige också att de ska vara försedda med märkning som utvisar det land till vilket införseln sker och det år införseln sker.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte vid införsel enligt 2 kap. 13 § första stycket b.

7 §

Ammunition som avses i 5 § får föras in till Sverige endast om den är märkt på sätt som sägs där.

Utförsel

8 §

För skjutvapen som avses i 1 §, vapen som avses i 2 § och vapendel som avses i 3 § gäller för utförsel från Sverige att de ska vara märkta på sätt som sägs där.

2 kap.

16 a §

Skjutvapen eller ammunition får föras in till Sverige endast om införseln anmäls till Tullverket.

9 kap.**2 §³**

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) missbrukar rätten att inneha ett skjutvapen genom att använda det för något annat ändamål än det som han eller hon är berättigad till,

b) bryter mot bestämmelserna om överlämnande till förvaring hos någon annan i 5 kap. 3 § första stycket eller om användning vid sådan förvaring i 5 kap. 3 § andra stycket eller om transport i 5 kap. 4 § eller mot föreskrifter eller villkor i fråga om förvaring av vapen som meddelats med stöd av denna lag,

c) bryter mot bestämmelserna om förvaring i 5 kap. 1–3 §§ i fråga om skjutvapen eller ammunition som innehas av sammanslutningar, huvudmän för museer eller auktoriserade bevakningsföretag eller i fråga om skjutvapen som innehas av vapenhandlare,

d) innehar ammunition utan att ha rätt till det eller inte följer ett beslut att lämna över ammunition för inlösen,

e) överlåter ammunition till någon som inte har rätt att inneha ammunitionen,

f) driver handel med skjutvapen utan tillstånd,

g) medför skjutvapen i strid med bestämmelserna i 5 kap. 6 §, *eller*

h) bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 1 § d genom att olovligen överföra vapen eller ammunition till ett annat land.

g) medför skjutvapen i strid med bestämmelserna i 5 kap. 6 §,

h) bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 1 § d genom att olovligen överföra vapen eller ammunition till ett annat land,

i) bryter mot bestämmelserna om märkning i 1 a kap. 1–3 eller 5 §, eller

j) förfalskar, förstör eller utplånar sådan märkning som anges i 1 a kap.

Ansvar för otillåtet innehav av ammunition eller överträdelse av bestämmelserna i 5 kap. 6 § *skall* inte dömas ut i ringa fall.

Ansvar för otillåtet innehav av ammunition eller överträdelse av bestämmelserna i 5 kap. 6 § *ska* inte dömas ut i ringa fall.

4 a §

För försök till brott enligt 2 § första stycket i eller j eller stämpling som består i att någon söker anstifta sådan gärning, döms till ansvar enligt bestämmelserna i 23 kap. brottsbalken.

³ Senaste lydelse 2000:147.

5 §

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 § *eller* 2 § a *skall* förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § d *eller* 2 § e. I stället för vapnet eller ammunitionen kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad.

Utbyte av brott enligt denna lag *skall* förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Ett vapen *eller en vapendel* som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 2 § a, 2 § i *eller* 2 § j *ska* förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § d, 2 § e, 2 § i *eller* 2 § j. I stället för vapnet eller ammunitionen kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad.

Utbyte av brott enligt denna lag *ska* förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

11 kap.2 §⁴

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

a) undantag från kravet på tillstånd för att inneha start- eller signalvapen, b) krav på skjutskicklighet, utbildning, ålder och de förutsättningar i övrigt som skall vara uppfyllda för tillstånd att inneha eller låna skjutvapen, c) krav på kunskap för att få tillstånd att driva handel med skjutvapen och vad som i övrigt <i>skall</i> gälla vid sådan handel, d) vad som <i>skall</i> iakttas utöver bestämmelserna i 4 kap. vid ändring och reparation av skjutvapen, e) krav på vapenhandlars, museers och sammanslutningars förvaring av andra vapen än effektbegränsade vapen och på sammanslutningars förvaring av ammunition, f) de förutsättningar i övrigt som <i>skall</i> vara uppfyllda för tillstånd enligt denna lag, g) utfärdande av europeiska skjutvapenpass till dem som har tillstånd att inneha skjutvapen i Sverige, h) förutsättningar för och förfaringssätt vid medgivande av att personer bosatta i Sverige skall få tillstånd att förvärva skjutvapen	a) undantag från kravet på tillstånd för att inneha start- eller signalvapen, b) krav på skjutskicklighet, utbildning, ålder och de förutsättningar i övrigt som ska vara uppfyllda för tillstånd att inneha eller låna skjutvapen, c) krav på kunskap för att få tillstånd att driva handel med skjutvapen och vad som i övrigt <i>ska</i> gälla vid sådan handel, d) vad som <i>ska</i> iakttas utöver bestämmelserna i 4 kap. vid ändring och reparation av skjutvapen, f) de förutsättningar i övrigt som <i>ska</i> vara uppfyllda för tillstånd enligt denna lag, h) förutsättningar för och förfaringssätt vid medgivande av att personer bosatta i Sverige ska få tillstånd att förvärva skjutvapen

⁴ Senaste lydelse 2006:386.

i ett annat land,

i) krav på att den som förvärvat ett skjutvapen i Sverige och som är bosatt i ett främmande land *skall* underrätta den staten om förvärvet,

j) förande av vapenregister enligt 2 kap. 17–19 §§,
k) vilka sammanslutningar som *skall* anses uppfylla kraven i 2 kap. 3 § b för att kunna meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, *och*

l) vad som *skall* iakttas utöver bestämmelserna i 5 kap. i fråga om transport av skjutvapen och ammunition.

i ett annat land,

i) krav på att den som förvärvat ett skjutvapen i Sverige och som är bosatt i ett främmande land *ska* underrätta den staten om förvärvet,

j) förande av vapenregister enligt 2 kap. 17–19 §§,
k) vilka sammanslutningar som *ska* anses uppfylla kraven i 2 kap. 3 § b för att kunna meddelas tillstånd att inneha skjutvapen,

l) vad som *ska* iakttas utöver bestämmelserna i 5 kap. i fråga om transport av skjutvapen och ammunition, *och*

m) *utförande av märkning som avses i 1 a kap. 1–5 §§.*

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Den som vid lagens ikraftträdande innehar en mantel som enligt äldre bestämmelser får innehas utan tillstånd får inneha manteln till utgången av december 2010 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts före nämnda tidpunkt, till dess ansökan om tillstånd slutligen prövats.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen

Häri genom föreskrivs¹ att 18 § lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Tullverket har rätt att göra kontrollbesök och revisioner hos den som för ut sådana varor som nämns i 3 § 1 och 7. Vad som sägs i 6 kap. 25–38 §§ tullagen (2000:1281) om revision m.m. gäller därvid, liksom bestämmelsen i 10 kap. 4 § samma lag om vite.

Föreslagen lydelse

18 §²

Tullverket har rätt att göra kontrollbesök och revisioner hos den som för ut sådana varor som nämns i 3 § 1 och 7 *och hos den som för in sådana varor som nämns i 3 § 3*. Vad som sägs i 6 kap. 25–38 §§ tullagen (2000:1281) om revision m.m. gäller därvid, liksom bestämmelsen i 10 kap. 4 § samma lag om vite.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (EUT L 179, 8.7.2008, s.5, Celex 308L0051).

² Senaste lydelse 2003:811.

Förteckning över de remissinstanser som har yttrat sig över promemorian

Bilaga 6

Riksdagens ombudsmän, Svea hovrätt, Helsingborgs tingsrätt, Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Västerbottens län, Justitiekanslern, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Säkerhetspolisen, Statens kriminaltekniska laboratorium, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten, Inspektionen för strategiska produkter, Försvarmakten, Försvarets materielverk, Kustbevakningen, Svenska Pistolskytteförbundet, Totalförsvarets forskningsinstitut, Tullverket, Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet, Sveriges advokatsamfund, Svenska Jägareförbundet, Jägarnas Riksförbund, Svenska Skyttesportförbundet, Tull-Kust